

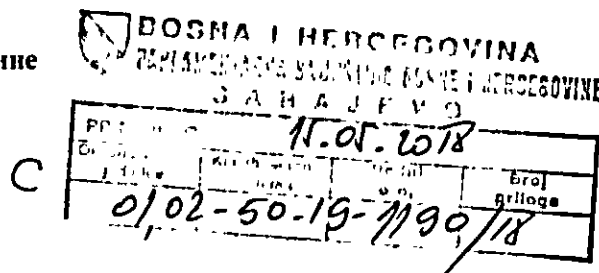

Број: 04-2-07-10-299-3 /18
Сарајево, 15.05.2018. године

Парламентарна скупштина Босне и Херцеговине
Трг Босне и Херцеговине
САРАЈЕВО

Представнички дом
н/р Младен Босић, председавајући

Дом народа
н/р Огњен Тадић, председавајући

ПРЕДМЕТ: Извјештај о спровођењу закона из надлежности Централне изборне комисије БиХ у 2017. години, *доставља се*

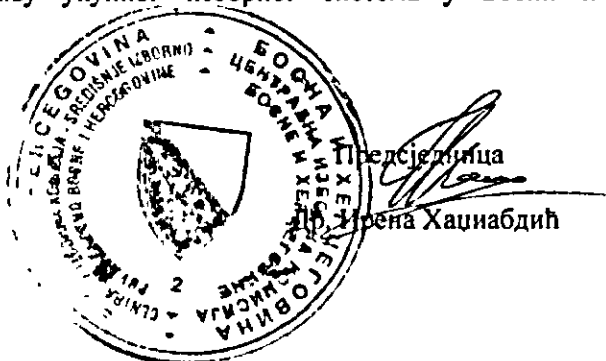
Поштовани,

У прилогу Вам се доставља Извјештај о спровођењу закона из надлежности Централне изборне комисије БиХ у 2017. години, у складу са чланом 2.9. тачка 16. Изборног закона БиХ („Службени гласник БиХ“, бр. 23/01, 7/02, 9/02, 20/02, 25/02, 4/04, 20/04, 25/05, 52/05, 77/05, 11/06, 24/06, 32/07, 33/08, 32/10, 18/13, 7/14 31/16).

Централна изборна комисија БиХ је, на 10. сједници одржаној 29. марта 2018. године, донијела закључак којим се утврђује текст Извјештаја о спровођењу закона из надлежности Централне изборне комисије БиХ за период од 1. јануара до 31. децембра 2017. године, који се подноси Парламентарној скупштини БиХ (акт број 04-2-07-10-299-1/18 и акт број 04-2-07-10-299-2/18).

Извјештај о спровођењу закона из надлежности Централне изборне комисије БиХ подијељен је у седам поглавља која чине једну логичну цјелину. У сажетку извјештаја сумиране су најважније активности које је Централна изборна комисија БиХ провела у 2017. години, а у поглављу седам су садржане препоруке Централне изборне комисије БиХ, чијим прихватањем би се допринијело још већој ефикасности у раду Централне изборне комисије БиХ и функционисању укупног изборног система у Босни и Херцеговини.

С поштовањем,

Доставити:

- Наслову
- а/а

Број: 04-2 -07-10-299-2/18
Сарајево, 29.03.2018. године

На основу члана 18. Пословника Централне изборне комисије Босне и Херцеговине („Службени гласник БиХ“, бројеви: 50/07, 33/09, 24/13 и 32/14), Централна изборна комисија Босне и Херцеговине је на 10. сједници, одржаној дана 29. марта 2018. године, д о н и ј е л а

З А К Љ У Ч А К

Члан 1.

Утврђује се текст Извјештаја о спровођењу закона из надлежности Централне изборне комисије Босне и Херцеговине у 2017. години.

Члан 2.

У складу са чланом 2.9. Изборног закона Босне и Херцеговине и чланом 17. Закона о финансирању политичких странака извјештај из члана 1. овог закључка доставља се Парламентарној скупштини Босне и Херцеговине.

Члан 3.

Овај закључак ступа на снагу даном доношења.

Предеједница

Ирсна Хациабдић

Доставити:

- Парламентарној скупштини БиХ
- а. а.

BOSNA I HERCEGOVINA
CENTRALNA IZBORNA KOMISIJA
SREDIŠNJE IZBORNO POVJERENSTVO

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
ЦЕНТРАЛНА ИЗБОРНА КОМИСИЈА

ИЗВЈЕШТАЈ ***О СПРОВОЂЕЊУ ЗАКОНА*** ***ИЗ НАДЛЕЖНОСТИ*** ***ЦЕНТРАЛНЕ ИЗБОРНЕ*** ***КОМИСИЈЕ БиХ*** ***У 2017. ГОДИНИ***

Сарајево, март 2018. године

ИЗВЈЕШТАЈ
О СПРОВОЂЕЊУ ЗАКОНА
ИЗ НАДЛЕЖНОСТИ
ЦЕНТРАЛНЕ ИЗБОРНЕ
КОМИСИЈЕ БиХ
У 2017. ГОДИНИ

Сарајево, март 2018. године

© Централна изборна комисија Босне и Херцеговине 2018.

Централна изборна комисија Босне и Херцеговине дозвољава репродуковање овог материјала уз навођење власника ауторских права и у неизмијењеном садржају. Захтјеви у вези с ауторским правима се могу послати Централној изборној комисији Босне и Херцеговине путем и-мејла kontakt@izbori.ba или на адресу Данијела Озме 7, 71 000 Сарајево, Босна и Херцеговина.

Централна изборна комисија Босне и Херцеговине

Данијела Озме бр. 7

71 000 Сарајево

Босна и Херцеговина

Тел. +387 (0) 33 251-300

Факс: +387 (0) 33 251-329

Е-mail: kontakt@izbori.ba

Интернетска адреса: www.izbori.ba

Изрази писани у једном роду односе се без дискриминације на оба пола.

САДРЖАЈ

Резиме.....	11
Увод.....	17
О Централној изборној комисији Босне и Херцеговине	19

ДИО I - СПРОВОЂЕЊЕ ИЗБОРНОГ ЗАКОНА БиХ

1. Припрема и спровођење непосредних и посредних избора.....	23
1.1. Изборне активности	23
1.1.1. Активности на измјенама и допунама Изборног закона БиХ.....	23
1.1.2. Нормативна дјелатност објављена у службеним гласилима.....	24
1.1.3. Остала акта Централне изборне комисије БиХ објављена у службеним гласилима....	26
1.1.4. Акта Централне изборне комисије БиХ објављена на интернет страници www.izbori.ba	26
1.1.5. Остала акта Централне изборне комисије БиХ	28
1.2. Активности Интерресорне радне групе за анализу стања и предлагање модалитета увођења нових технологија у изборни процес у Босни и Херцеговини	30
1.2.1. Активности ад хок радних група	35
1.3. Спровођење посредних избора	39
1.3.1. Посредни избори за Градско вијеће Града Сарајева и Скупштину Града Источно Сарајево.....	39
1.3.2. Избор вијећника у Градско вијеће Града Сарајева	40
1.3.3. Избор одборника у Скупштину Града Источно Сарајево	41
1.4. Спровођење пријевремених избора за начелнике општина.....	42
1.4.1. Пријевремени избори за начелника Општине Трново	42
1.4.2. Пријевремени избори за начелника Општине Гламоч	43
1.5. Вођење Централног бирачког списка.....	44
1.5.1. Редовни послови ажурирања Централног бирачког списка	44
1.5.2.Активности на организовању и спровођењу пријевремених избора за начелнике општина Трново (РС) и Гламоч	46
1.5.3. Активности на припреми избора за органе локалне управе и самоуправе	47
1.6. Координација рада изборних комисија.....	47
1.6.1. Попуњеност изборних комисија, именовање и разрјешење чланова изборних комисија	47
1.6.2. Израда анализе о раду изборних комисија у 2016. години	49
1.7. Имплементација изборних резултата	50
1.7.1. Престанци и додјеле мандата	50
1.7.2. Дорада софтвера за посредне изборе у БиХ	51
1.7.3. Провјера пребивалишта за изабране званичнике.....	52
1.8. Достављање образаца изјава о имовинском стању	52
1.8.1. Законске одредбе	52
1.8.2. Спровођење члана 15.8 став (1) Изборног закона БиХ.....	52
1.8.3. Спровођење члана 15.8 став (2) Изборног закона БиХ.....	53
1.8.4. Спровођење члана 19.10 став (1) тачка а) и б).....	54
1.8.5. Спровођење члана 15.9 Изборног закона БиХ.....	54

1.9. Поновљени избори у основној изборној јединици Столац – 19. 2. 2017. године	55
2. Заштита изборног права	59
2.1. Поступак утврђивања кршења одредаба Изборног закона БиХ од стране чланова бирачких одбора ангажираних на Локалним изборима 2016. године.....	59
2.2. Преглед статистичких података о кршењу одредаба Изборног закона БиХ од стране чланова бирачких одбора у односу на претходне изборе у 2014. години и 2012. години	60
2.3. Запажања Централне изборне комисије БиХ у вези са почињеним неправилностима у раду бирачких одбора	61
2.4. Апелације поднесене Уставном суду БиХ.....	62
2.5. Поновљени избори у Општини Столац	62
2.6. Пријевремени избори у Општини Гламоч	63
3. Едукација изборне администрације.....	63
4. Остале активности.....	65
4.1. Финансијске активности.....	65
4.2. Буџет Централне изборне комисије Босне и Херцеговине за 2017. годину	65
4.3. Корекција Буџета.....	65
4.3.1. Донације (кориговани буџет за 2017. годину).....	66
4.4. Логистичко-оперативне активности.....	71
4.4.1. Опште информације и нормативи	71
4.4.2. Логистичке и оперативне активности	72
4.4.3. Редовне оперативне активности	73
5. Информатичко-техничка подршка раду Централне изборне комисије БиХ.....	76
5.1. Техничка припрема ЈИИС БиХ.....	76
5.2. Одржавање интернет портала Централне изборне комисије БиХ	77
5.3. Графичка припрема документације.....	78
6. Закључна разматрања	80

ДИО II - СПРОВОЂЕЊЕ ЗАКОНА О ФИНАНСИРАЊУ ПОЛИТИЧКИХ ПАРТИЈА

1. Годишњи извјештај о прегледаном стању финансијског пословања политичких партија	85
1.1. Увод	85
1.2. Правни оквир	85
1.2.1. Правни оквир за финансијско извјештавање политичких партија.....	88
1.3. Активности Централне изборне комисије БиХ у извјештајном периоду	89
1.3.1. Пријем финансијских извјештаја политичких партија.....	90
1.3.2. Ревизија и контрола финансијских извјештаја.....	105
2. Санкционисање политичких партија.....	108
3. Остале активности.....	108
4. Закључна разматрања	109
ПРИЛОЗИ	111

ДИО III - СПРОВОЂЕЊЕ ЗАКОНА О САВЈЕТУ МИНИСТАРА БиХ

1. Спровођење Закона о Савјету министара БиХ.....	125
2. Закључна разматрања	125

ДИО IV - ЦЕНТАР ЗА ЕДУКАЦИЈУ ЦЕНТРАЛНЕ ИЗБОРНЕ КОМИСИЈЕ БиХ

1. Центар за едукацију	129
2. Закључна разматрања	131

ДИО V - МЕЂУНАРОДНА САРАДЊА, СЕМИНАРИ И ЕДУКАЦИЈЕ

1. Међународна сарадња, семинари и едукације.....	135
1.1. Учешће на посматрачким мисијама, међународним конференцијама и семинарима...	135
1.2. Промоција иницијативе за проглашење Свјетског дана избора	137
1.3. Активности реализоване уз финансијску подршку Савјета Европе	138
1.3.1. Конференција „Локални избори 2016 – научене лекције”	138
1.3.2. Liderство и управљање изборним конфликтом за актере изборног процеса (LEAD) и припрема наставног плана и програма Центра за едукацију Централне изборне комисије БиХ.....	139
1.3.3. Пројекат „Додатна обука за тренере председника и чланова бирачких одбора”	143
1.3.4. Пројекат – припрема, дизајн и штампање брошуре под називом „Новe технологије у изборном процесу – изазови и могућности примјене у Босни и Херцеговини“	144
1.3.5. Пројекат „Зборник ауторских радова“	145
1.4. Сарадња са међународним организацијама и невладиним сектором	146
1.5. Обука и стручно усавршавање запослених	148
2. Закључна разматрања	148

ДИО VI - ЈАВНОСТ РАДА ЦЕНТРАЛНЕ ИЗБОРНЕ КОМИСИЈЕ БиХ

1. Јавност рада Централне изборне комисије БиХ.....	153
2. Закључна разматрања	155

ДИО VII - ПРЕПОРУКЕ

1. Препоруке.....	159
-------------------	-----

АНЕКС	163
Попис материјалних прописа које Централна изборна комисија БиХ директно примјењује у спровођењу својих надлежности	163

ПОПИС ТАБЕЛА

I – Спровођење Изборног закона БиХ

Табела 1. Број уписаних бирача у Централни бирачки списак.....	45
Табела 2. Попис становништва из 1991. године.....	48
Табела 3. Национална структура именованих чланова општинских/градских изборних комисија	48
Табела 4. Полна структура именованих чланова општинских/градских изборних комисија.....	48
Табела 5. Квалификациона структура именованих чланова општинских/градских изборних комисија	49
Табела 6. Старосна структура именованих чланова општинских/градских изборних комисија	49
Табела 7. Преглед броја престанака мандата по нивоу власти.....	51
Табела 8. Разлози за утврђивање престанка мандата.....	51
Табела 9. Структура реализованих налога у току 2017. године	69
Табела 10. Структура налога из благајне у току 2017. године	69

II – Спровођење Закона о финансирању политичких партија

Табела 1. Преглед извора финансирања политичких партија у 2016. години	91
Табела 2. Структура извора финансирања политичких партија у 2016. години (према подацима које су партије исказале у годишњим финансијским извјештајима).....	92
Табела 3. Буџетска издвајања за политичке субјекте у 2016. години	100
Табела 4. Преглед исплаћених средстава из буџета политичким партијама по нивоима власти у периоду 2004–2016. године	101
Табела 5. Преглед десет политичких партија са највећим приходом из буџета у периоду 2004–2016. године	103
Табела 6. Преглед исплаћених средстава из буџета политичким партијама по нивоима власти (државни ниво, ентитетски ниво и Брчко дистрикт БиХ).....	104

ПОПИС ГРАФИКОНА

I – Спровођење Закона о финансирању политичких партија

Графикон 1. Приказ структуре буџетских издвајања за политичке субјекте у 2016. години	100
---	-----

Графикон 2. Тренд прихода које су политичке партије оствариле из буџета у периоду од 2004.-2016.....	101
--	-----

ПОПИС СЛИКА

Слика 1. Статистика прегледа веб-странице Централне изборне комисије БиХ у 2017. години.....	77
Слика 2. Веб-страница Центра за едукацију Централне изборне комисије БиХ.....	78
Слика 3.Званични телоп и банер манифестације „Промоција иницијативе за проглашење Свјетског дна избора“	78
Слика 4. Телоп и банер конференције „Локални избори 2016 – научене лекције“	79
Слика 5. Банер за промоцију публикације „Нове технологије у изборном процесу – изазови и могућности примјене у Босни и Херцеговини“	80
Слика 6. Брошура: „Локални избори 2016 – научене лекције“	139
Слика 7. Брошура „Нове технологије у изборном процесу – изазови и могућности примјене у Босни и Херцеговини“	144
Слика 8. Зборник радова „Избори у Босни и Херцеговини“	145

ПОПИС ФОТОГРАФИЈА

Фотографија 1. Први састанак Интерресорне радне групе за анализу стања и предлагање модалитета за увођење нових технологија у изборни процес у БиХ	30
Фотографија 2. Осми састанак Интерресорне радне групе и презентација технологија компаније „Smartmatic“	31
Фотографија 3. Округли сто о врсти, начину и темпу увођења нових технологија у изборни процес у Босни и Херцеговини, Сарајево. 15. 3. 2017	31
Фотографија 4. Стручна расправа „Улога надлежних органа у изради Централног бирачког списка“.....	32
Фотографија 5. Промоција публикације „Нове технологије у изборном процесу – изазови и могућности примјене у Босни и Херцеговини“	33
Фотографија 6. Округли сто у Сарајеву, 4. 10. 2017.....	36
Фотографија 7. Округли сто у Бањалуци, 18. 10. 2018.....	36
Фотографија 8. Округли сто у Мостару, 15. 11. 2017.....	36
Фотографија 9. Свечаност отварања Центра за едукацију ЦИКБиХ, Сарајево, 9. 10. 2017.	129
Фотографија 10. Учесници церемоније отварања Центра за едукацију ЦИКБиХ	130

Фотографија 11. Веб-страница Центра за едукацију ЦИКБиХ	130
Фотографија 12. Радионица за представнике Државног изборног повјеренства Републике Хрватске и компаније АПИС ИТ Лтд	131
Фотографија 13. Студијска посјета Савјету Европе, Стразбур, 30 – 31. 3. 2017.	135
Фотографија 14. Промоција иницијативе за проглашење Свјетског дана избора, Сарајево, 2. 2. 2017.....	137
Фотографија 15. Учесници Конференције „Локални избори 2016 – научене лекције“ Сарајево, 23 – 24. фебруара 2017.....	138
Фотографија 16. Састанак делегације ЦИКБиХ са представницима ЦИК Грузије и Центра за развој изборног система, реформе и тренинг	139
Фотографија 17. Учесници LEAD обуке – Курс за тренере у Сарајеву.....	141
Фотографија 18. Учесници LEAD обуке за предсједнике изборних комисија у Сарајеву ..	142
Фотографија 19. LEAD обука за предсједнике изборних комисија у Сарајеву	142
Фотографија 20. Учесници обуке за предсједнике изборних комисија у Лакташима	142
Фотографија 21. LEAD обука предсједника изборних комисија у Лакташима	143
Фотографија 22. Додатна обука тренера предсједника и чланова бирачких одбора	145
Фотографија 23. Потписивање Меморандума о разумијевању са ОЕБС-ом БиХ	147
Фотографија 24. Годишња конференција за медије Централне изборне комисије БиХ.....	154

Резиме

1. У 2017. години Централна изборна комисија Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Централна изборна комисија БиХ) се примарно фокусирала на досљедну примјену свих закона из своје надлежности.
2. Интерресорна радна група за измјену изборног законодавства Босне и Херцеговине је наставила са радом од фебруара мјесеца 2017. године на припреми приједлога закона о измјенама и допунама Изборног закона Босне и Херцеговине и закона о измјенама и допунама Закона о финансирању политичких партија, а у складу са актом Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине број: 01,02-50-12-18-16,1/17 од 15. 2. 2017. године којим обавјештава Интерресорну радну групу за измјену изборног законодавства Босне и Херцеговине да одмах настави рад на измјенама и допунама Изборног закона Босне и Херцеговине у сврху проналажења рјешења и припреме Општих избора 2018. године.
3. Централна изборна комисија БиХ је на разматрање и усаглашавање доставила Интерресорној радној групи за измјену изборног законодавства БиХ материјал са приједлозима и Акциони план Централне изборне комисије БиХ за период измјена и допуна Изборног закона Босне и Херцеговине, о којима је постигнута сагласност свих седам чланова Централне изборне комисије БиХ, како би се унаприједиле изборне процедуре и правила гласања.¹
4. Дана, 27. 4. 2017. године Савјету министара Босне и Херцеговине достављен је Извјештај о раду Интерресорне радне групе за анализу стања и предлагање модалитета увођења нових технологија у изборни процес у Босни и Херцеговини са препорукама и у прилогу истог документ „Анализа стања и предлагање модалитета увођења нових технологија у изборни процес у Босни и Херцеговини“. Вијеће министара Босне и Херцеговине је усвојило овај извјештај на својој 108. сједници одржаној 19. 7. 2017. године.
5. Шестомјесечни извјештаји три *ad hoc* радне групе, које су формиране у складу са закључцима Савјета министара Босне и Херцеговине са 108. сједнице од 19. 7. 2017. године, са задатком да наставе активности у вези са процесом увођења нових технологија у изборни процес, у децембру 2017. године односно јануару 2018. године, достављени су релевантним министарствима на усаглашавање и даљу процедуру према Савјету министара Босне и Херцеговине.
6. Извјештај о спровођењу Локалних избора 2016. године је усвојен на 8. сједници Централне изборне комисије БиХ одржаној 9. 2. 2017. године. Представнички дом Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине је усвојио овај извјештај на својој 44. сједници одржаној 20. 4. 2017. године, а Дом народа на својој 28. сједници одржаној 4. 5. 2017. године.
7. Извјештај о спровођењу закона из надлежности Централне изборне комисије БиХ за 2016. годину усвојен је на 20. сједници Централне изборне комисије БиХ одржаној 13. 4. 2017. године. Представнички дом Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине

¹Користећи се овлаштењем и обавезом из члана 2.9 став (1) тачка 16. Изборног закона Босне и Херцеговине, којим Централна изборна комисија Босне и Херцеговине, између осталог, има могућност да иницира измјене Изборног закона Босне и Херцеговине.

је исти усвојио на својој 48. сједници одржаној 5. 7. 2017. године, а Дом народа на 31. сједници одржаној 20. 7. 2017. године.

8. У извјештајном периоду Централна изборна комисија БиХ је припремила и усвојила следеће документе: Програм обуке запослених Секретаријата Централне изборне комисије Босне и Херцеговине за 2017. годину; Други извјештај о имплементацији Акционог плана Централне изборне комисије Босне и Херцеговине за спровођење Стратегије за борбу против корупције (2015–2019); Извјештај о напретку у спровођењу препорука из Плана интегритета Централне изборне комисије Босне и Херцеговине (децембар 2014 – јули 2017); Средњорочни план рада Централне изборне комисије Босне и Херцеговине (2018–2020); Програм рада Централне изборне комисије Босне и Херцеговине за 2018. годину; Ревидирани План интегритета Централне изборне комисије Босне и Херцеговине, Извјештај мониторинга спровођења Акционог плана Централне изборне комисије Босне и Херцеговине за спровођење Стратегије за борбу против корупције (2018–2019) за период мај 2015 – децембар 2017. и Акциони план Централне изборне комисије Босне и Херцеговине за период 2018–2019; Први извјештај о спровођењу Комуникационе стратегије Централне изборне комисије Босне и Херцеговине.
9. Централна изборна комисија БиХ је у јануару 2017. године у информатички систем Дирекције за европске интеграције (ДЕИ) унијела све одговоре на питања из Упитника Европске комисије, а њен представник је учествовао у раду Радне групе за политички критеријум ДЕИ-а. До краја децембра 2017. године у информатички систем ДЕИ-а су унесена и три квартална извјештаја о реализацији мјера из Акционог плана за реализацију приоритета из Извјештаја о Босни и Херцеговини за 2016. годину.
10. По захтјеву Министарства за људска права и избјеглице Босне и Херцеговине и Агенције за равноправност полова Босне и Херцеговине у извјештајном периоду су достављани извјештаји на питања припремљена према запажању и препорукама УН комитета Конвенције о уклањању свих облика дискриминације жена – CEDAW; инпути за извјештај о спровођењу Џендер (Gender) акционог плана (GAP) за 2017. те периодичног извјештаја о имплементацији Истанбулске конвенције – Конвенцији Савјета Европе о спречавању и сузбијању насиља над женама и насиља у породици.
11. Централна изборна комисија БиХ је потврдила резултате посредних избора за Градско вијеће Града Сарајева из 4 општинска вијећа и за Скупштину Града Источно Сарајево из 6 скупштина општина. Мандати су додијељени за 28 новоизабраних вијећника у Градско вијеће Града Сарајева и 31 новоизабраног одборника у Скупштину Града Источно Сарајево. У периоду након доношења одлуке о потврђивању резултата посредних избора и додјели мандата у Скупштини Града Источно Сарајево, укупно су биле четири измјене у смислу престанака мандата и додјеле следећем кандидату са листе због оставке, односно двије измјене у смислу престанака мандата због оставке и додјеле следећем кандидату са листе у Градском вијећу Града Сарајева.
12. У извјештајном периоду одржани су поново избори у основној изборној јединици Столац, пријевремени избори за начелнике општина Трново (РС) и Гламоч, а спроведени су и избори за органе локалне управе и самоуправе/савјете мјесних заједница на подручју 49 општина.
13. Према пресеку стања Централног бирачког списка на дан 4. 12. 2017. године број уписаних бирача у Централни бирачки списак је био 3.371.914 што је више за 13.358 бирача у односу на број уписаних бирача на дан 3. 1. 2017. године (3.358.556).

14. У 2017. години Централној изборној комисији БиХ достављено је укупно 3.305 рјешења о испису и промјенама у рјешењима о држављанству БиХ те је извршена провјера достављених података у Централном бирачком списку.
15. Центална изборна комисија БиХ је у 2017. години донијела 33 одлуке о уписивању у Централни бирачки списак лица која су издржала казну затвора због озбиљних повреда хуманитарног права и 21 одлуку којим је утврђено да лице неће бити уписано у Централни бирачки списак док се налази на издржавању казне затвора или да ће ова одлука бити основ за брисање лица из Централног бирачког списка.
16. У складу са Одлуком о броју чланова изборне комисије основне изборне јединице у Босни и Херцеговини, све изборне комисије броје укупно 559 чланова. На дан 12. 12. 2017. године именовано је укупно 535 чланова, односно у 14 изборних комисија недостају 24 члана.
17. У 2017. години Централна изборна комисија БиХ је укупно утврдила престанак мандата за 113 изабраних званичника од чега 105 по захтјеву странке, 6 због смрти, 2 по службеној дужности.
18. Након завршеног апликативног прилагођавања новој форми обрасца, искључивања заштићених личних података изабраних званичника и прилагођавања званичним језицима који се користе у Босни и Херцеговини, у апликацију за имовинске картоне су унесени подаци из обрасца изјаве о имовинском стању за 516 актуелних носилаца власти: Предсједништво БиХ, Представнички дом Парламентарне скупштине БиХ, Представнички дом Парламента Федерације Босне и Херцеговине, Народну скупштину Републике Српске, Предсједника и потпредсједнике Републике Српске и скупштине кантона у Федерацији Босне и Херцеговине. Подаци из имовинских образаца су путем интернет странице Централне изборне комисије БиХ стављени на увид јавности дана 13. 12. 2017. године (www.izbori.ba).
19. У извјештајном периоду Централна изборна комисија БиХ је покренула поступак за 65 изабраних званичника који нису доставили образац изјаве о имовинском стању након престанка мандата 2016. године, као и за два изабрана званичника који нису доставили образац изјаве о имовинском стању на почетку мандата. Тренутно се спроводе поступци за утврђивање чињеничног стања.
20. Анализом процеса Локалних избора 2016. године утврђене су неправилности у раду бирачког одбора на 21 бирачком мјесту, које су чињене током процеса гласања и бројања гласачких листића, у 13 основних изборних јединица и покренуто је 107 управних поступака, по службеној дужности ради утврђивања кршења одредаба Изборног закона БиХ од стране чланова бирачких одбора који су били ангажовани на Локалним изборима 2016. године.
21. У 2017. години донијето је укупно 99 одлука у којима је члану бирачког одбора изречена новчана казна и забрана ангажовања за рад на бирачком мјесту, односно у органима надлежним за спровођење избора на период од четири (4) године од дана правоснажности одлуке и 8 закључка о обустављању поступака. По одлукама Централне изборне комисије БиХ којим је изречена новчана казна члану бирачког одбора на Локалним изборима 2016. године, у извјештајном периоду уплаћено је по основу новчаних казни укупно 21.877,00 КМ, док у 28 предмета у којима санкционисана лица нису извршила уплату новчане казне наплата ће се извршити

принудним путем, у складу с одредбама Закона о извршном поступку Босне и Херцеговине.

22. У 2017. години укупно је изјављено 113 жалби Апелационом одјељењу Суда БиХ, од којих је Суд БиХ 102 жалбе одбио или одбацио, једанаест жалби уважио, од чега је у два рјешења вратио предмет поново на поступак Централној изборној комисији БиХ која је предмете ријешила и на исте нису улагане жалбе Апелационом Суду БиХ, а по девет жалби које је Суд БиХ уважио, рјешењима поништио одлуке Централне изборне комисије БиХ, што у проценту износи да је 90% одлука Централне изборне комисије БиХ потврђено.
23. У извјештајном периоду према плану обавезних обука изборне администрације обучено је 19 новоименованих чланова општинских/градских изборних комисија и 31 запослени центра за бирачки списак из 23 општине и један секретар изборне комисије.
24. У складу са Законом о буџету институција Босне и Херцеговине и међународних обавеза Босне и Херцеговине за 2017. годину² Централној изборној комисији БиХ је одобрен укупан буџет у износу од 3.088.000,00 КМ.
25. Укупан кориговани буџет Централне изборне комисије БиХ за 2017. годину, са пренесеним неискоришћеним средствима из 2016. године на вишегодишњем капиталном улагању, намјенским средствима донација, средствима из резерве буџета институција Босне и Херцеговине, те домаћим трансфером, износи укупно 3.888.742,08 КМ.
26. За потребе спровођења поновљених избора у општини Столац Савјет министара Босне и Херцеговине је Одлуком о одобравању средстава из текуће резерве буџета институција Босне и Херцеговине и међународних обавеза Босне и Херцеговине за 2017. годину (ВМ број: 20/17 од 9. 2. 2017. године) Централној изборној комисији БиХ одобрило средства у износу од 39.000,00 КМ.
27. У области јавних набавки у извјештајном периоду спроведена су укупно 4 отворена поступка од којих је за један поступак процијењена вриједност набавке у међународном разреду и 6 конкурентских поступка што је укупно 10 поступака.
28. У 2017. години Централна изборна комисија БиХ је почела са примјеном апликације за управљање предметима и актима *Document Management System (DMS)* укључујући и модула е-протокола; извршена је набавка софтвер за магацинску евиденцију чиме је уведено електронско вођење материјала у магацину и имплементиран је и софтвер за вођење основних средстава и ситног инвентара те вођење електронских евиденција о задужењима запослених са основним средствима и спроведен је поступак и закључен уговор за набавку софтвера – гео-информациони систем.
29. У периоду јануар – децембар 2017. године на протоколу у писарници у дјеловодник предмета и аката, закључен на крају 2017. године, а који се води у електронском облику, заведено је 1.191 предмет; у уписник првостепених предмета управног поступка је заведено 445 предмета; у уписник другостепених предмета управног поступка су заведена 2 предмета; у дјеловодник за повјерљиву и строго повјерљиву пошту су заведена 2 акта. У организационе јединице Секретаријата Централне изборне комисије БиХ је путем интерних књига задужено 11.771 акт.

² „Службени гласник БиХ” број 94/16

30. Централна изборна комисија БиХ је, у оквиру активности изградње информационе инфраструктуре, у 2017. години наставила даљу имплементацију јединственог изборног информационог система (ЈИИС БиХ). Извршено је постављање и тестирање апликације ЈИИС БиХ. За потребе додатне надоградње ЈИИС БиХ припремљена су два приједлога пројекта; Пројектни план за имплементацију пројекта електронског уноса имовинских картона и Пројектни план за имплементацију модула за унос, ажурирање, утврђивање и контролу изборних резултата из изборних комисија за Опште изборе 2018. године.
31. На интернет страници Централне изборне комисије БиХ у 2017. години забиљежено је укупно 142.938 прегледа.
32. У складу са чланом 17. Закона о финансирању политичких партија, Парламентарној скупштини Босне и Херцеговине је поднесен Извјештај о прегледаном стању финансијског пословања политичких партија у 2015. години: 03-07-6-1019-4/2017 од 21. 9. 2017. године, који се дијели као скупштински штампани материјал.
33. Централна изборна комисија БиХ је извршила преглед и контролу годишњег финансијског извјештаја политичких партија за 2016. годину за 122 политичке партије, колико их је поднијело годишњи финансијски извјештај, 96 партија у законом прописаном року и 26 партија након ургенције Централне изборне комисије БиХ.
34. До краја 2017. године издато је 30 извјештаја о прегледу годишњег финансијског извјештаја за 2016. годину који су, у складу с одредбама члана 10. став (3), (4) и (5) Закона о финансирању политичких партија и одредбама члана 10. став (2) Правилника о административним процедурама прегледа, контроле и ревизије финансијских извјештаја политичких партија, у форми прелиминарних достављени политичким партијама на изјашњавање.
35. У извјештајном периоду Централна изборна комисија БиХ је учествовала у изради Нацрта извјештаја о ревизији Босне и Херцеговине у оквиру другог циклуса процјене UNCAC (2016–2021) имплементације чланова 5–14 и 51–59 Конвенције Уједињених нација против корупције у Босни и Херцеговини, коју је Босна и Херцеговина потписала 16. 9. 2005. године и исту ратификовала 26. 10. 2006. године³.
36. У 2017. години развијена је апликација „ФИ ЦИКБиХ“, путем које политичке партије финансијске извјештаје подnose у електронској форми. Од укупног броја поднесених годишњих финансијских извјештаја за 2016. годину 93% их је поднесено у електронској форми путем апликације „ФИ ЦИКБиХ“.
37. Током 2017. године Централна изборна комисија БиХ је издала једну потврду да кандидат испуњава све потребне услове прописане чланом 10ц. тачка а) Закона о Савјету министара Босне и Херцеговине за именовање на функцију замјеника министра цивилних послова у Савјету министара БиХ.
38. Дана, 9. 10. 2017. године отворен је Центар за едукацију Централне изборне комисије БиХ, четири године након доношења одлуке о формирању истог. Центар за едукацију је основан с циљем едукације органа за спровођење избора и свих учесника из области

³Конвенција Уједињених нација против корупције (*Convention against Corruption*, објава „Службени гласник БиХ“ – Међународни уговори 05/2006);

избора и финансирања политичких партија, како на нивоу Босне и Херцеговине, тако и на регионалном и међународном нивоу.

39. У оквиру међународне сарадње, сачињена је информација о свим до сада подузетим и реализованим активностима, из своје надлежности, на имплементацији препорука Групе земаља Савјета Европе за борбу против корупције – ГРЕКО, из Евалуационог извјештаја за Босну и Херцеговину из трећег круга евалуације Босне и Херцеговине – Транспарентност финансирања политичких партија.
40. Централна изборна комисија БиХ је и у 2017. години наставила активан ангажман у Удружењу европских изборних службеника (АСЕЕЕО), учешћем у раду 26. годишње конференције и Генералне скупштине АСЕЕЕО-а, као и учешћем на конференцијама Удружења свјетских изборних тијела (А-WEB), а настављена је сарадња са тијелима за спровођење избора те учествовање на конференцијама, семинарима/радионицама, програмима изградње капацитета и посматрачким мисијама. Представници Централне изборне комисије БиХ су у 2017. години учествовали на два међународна семинара/радионице, три конференције, једном студијском путовању, једном програму изградње капацитета и у четири изборне посматрачке мисије.
41. У 2017. години Централна изборна комисија Босне и Херцеговине је реализовала пет пројеката које је финансирао Савјет Европе укупне уговорене вриједности 122.185,67 КМ, тј. реализоване вриједности 89.653,59 КМ који су резултирали организацијом пост-изборне конференције „Локални избори 2016 – научене лекције“ и штампањем конференцијске брошуре; припремом и штампањем зборника ауторских радова „Избори у Босни и Херцеговини“ – прво издање; сертификавањем 93 додатна тренера предсједника и чланова бирачких одбора; спровођењем курса „Лидерство и управљање изборним конфликтом у изборном процесу (LEAD)“, и акредитовање 8 LEAD фацилитатора и подршка припреми и штампању брошуре „Нове технологије у изборном процесу – изазови и могућности примјене у Босни и Херцеговини“.
42. Надаље, Савјет Европе је путем директног ангажмана експерта подржао рад Интерресорне радне групе за анализу стања и предлагање модалитета за увођење нових технологија у изборни процес у Босни и Херцеговини и развој Оквирног наставног плана и програма за Центар за едукацију Централне изборне комисије БиХ.
43. Током 2017. године настављена је сарадња са невладиним сектором, а посебно са Удружењем изборних службеника у БиХ и Коалицијом „Под лупом“.
44. Централна изборна комисија Босне и Херцеговине је у извјештајном периоду одржала 63 сједнице, 6 конференција за медије, издала 72 саопштења за јавност и одговорила на 55 захтјева за приступ информацијама.

Увод

45. Изборним законом Босне и Херцеговине, члан 2.9 став (1) тачка 16⁴, утврђено је да Централна изборна комисија БиХ подноси годишњи извјештај Парламентарној скупштини Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Парламентарна скупштина БиХ) о спровођењу избора у Босни и Херцеговини, спровођењу Изборног закона Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Изборни закон БиХ) и иницира измјене тог закона, док је Законом о финансирању политичких партија, члан 17⁵, прописано да је Централна изборна комисија БиХ обавезна сваке године Парламентарној скупштини БиХ поднијети извјештај о прегледаном стању финансијског пословања политичких партија.
46. Осим наведених закона, у надлежности Централне изборне комисије БиХ је и спровођење дијела Закона о Савјету министара Босне и Херцеговине⁶, којим је Централна изборна комисија БиХ надлежна да оцјењује на основу достављених информација и података из службене евиденције, да ли кандидат за предсједавајућег, министра и замјеника министра у Савјету министара БиХ испуњава услове за именовање. Такође, Законом о Агенцији за превенцију корупције и координацију борбе против корупције, члан 13⁷, Централна изборна комисија БиХ врши провјеру кандидата за директора и замјеника директора Агенције.
47. Овај извјештај обухвата најзначајније активности које се односе на спровођење закона из надлежности Централне изборне комисије БиХ за период од 1. јануара до 31. децембра 2017. године. У извјештајном периоду на 63 одржане сједнице Централне изборне комисије БиХ расправљало се и одлучивало о низу питања и задатака који су се односили на организацију поновљених избора у општини Столац, спровођење посредних избора за законодавне органе власти, спровођење пријевремених избора за начелнике општина, активности на припреми избора за органе локалне управе и самоуправе, праћење рада и стања попуњености изборних комисија, едукацију изборне администрације, надоградњу и тестирање јединственог изборног информационог система (ЈИИС БиХ), редовне активности на вођењу евиденције Централног бирачког списка и изјава о имовинском стању, одлучивање по захтјевима и жалбама политичких субјеката; разматрање финансијских извјештаја политичких партија; утврђивање престанка мандата изабраних званичника и додјелу мандата следећим квалификованим кандидатима са листа политичких субјеката; план и програм едукације изборне администрације (општинских/градских изборних комисија и особља запосленог у центрима за бирачки списак); доношење одлука о свим набавкама за потребе пројеката финансираних од стране Савјета Европе, спровођење тендерских и других поступака за набавку и потписивање уговора са изабраним понуђачима и тако даље.
48. Извјештај о спровођењу закона из надлежности Централне изборне комисије БиХ у 2017. години, подијељен је на 7 дијелова који чине једну цјелину.
49. Од првог до трећег дијела излаже се материјал који се односи на досљедну примјену закона из надлежности Централне изборне комисије БиХ.

⁴ „Службени гласник БиХ“, број: 23/01, 7/02, 9/02, 20/02, 25/02, 4/04, 20/04, 25/05, 52/05, 65/05, 77/05, 11/06, 24/06, 32/07, 33/08, 37/08, 32/10, 18/13, 7/14 и 31/16

⁵ „Службени гласник БиХ“, број: 95/12 и 41/16

⁶ „Службени гласник БиХ“, број: 30/03, 42/03, 81/06, 76/07, 87/07, 94/07 и 24/08

⁷ „Службени гласник БиХ“, број: 103/09 и 58/13

50. Четврти дио извјештаја односи се на Центар за едукацију Централне изборне комисије БиХ и план и програма едукације чланова органа за спровођење избора.
51. Пети дио извјештаја односи се на међународну сарадњу, семинаре и едукације које Централна изборна комисија БиХ редовно одржава, настојећи да кроз размјену искустава с изборним комисијама других земаља ради на унапређењу свог рада.
52. Шести дио се односи на јавност рада Централне изборне комисије БиХ као независног органа који треба транспарентно и на непристрасан начин да спроведе све законе из своје надлежности.
53. У седмом дијелу су понуђене препоруке чију реализацију Централна изборна комисија БиХ настоји да подстакне код релевантних институција БиХ како би будући рад у спровођењу изборног процеса био што квалитетнији.
54. Централна изборна комисија БиХ је, на својој 10. сједници одржаној 29. марта 2018. године, размотрила и утврдила текст овог извјештаја који се подноси Парламентарној скупштини БиХ.

О Централној изборној комисији Босне и Херцеговине

Визија

Пружање подршке демократским процесима у Босни и Херцеговини и развоју друштва без корупције.

Мисија

Централна изборна комисија БиХ спроводи изборни процес, обавља финансијску контролу политичких партија и оцјењује да ли кандидати испуњавају услове за именовање предсједавајућег, министара и замјеника министара у Савјету министара БиХ, као и кандидата за директора и замјеника директора у Агенцији за превенцију корупције и координацију борбе против корупције и тако доприноси јачању демократских процеса у Босни и Херцеговини.

Наше вриједности

Владавина закона: У својим активностима изборна администрација поступа искључиво према важећем законодавству.

Независност и непристрасност: Централна изборна комисија БиХ је независан орган који спроводи своје активности на независан начин без било каквих политичких утицаја или мијешања унутар законом прописаних надлежности. Као независан орган одговоран за спровођење слободних и поштених избора, као и других закона из своје надлежности, Централна изборна комисија БиХ спроводи своје активности на непристрасан начин, не учествује у политичким расправама и не демонстрира политичку наклоност.

Транспарентност и јавност рада:

Изборни процеси и активности Централне изборне комисије БиХ су у потпуности транспарентни, а све информације су доступне јавности. Централна изборна комисија БиХ његује принцип размјене информација са свим кључним актерима.

Одговорност: Централна изборна комисија БиХ и њено особље обављају своје дужности на одговоран начин и редовно објављује извјештаје о раду.

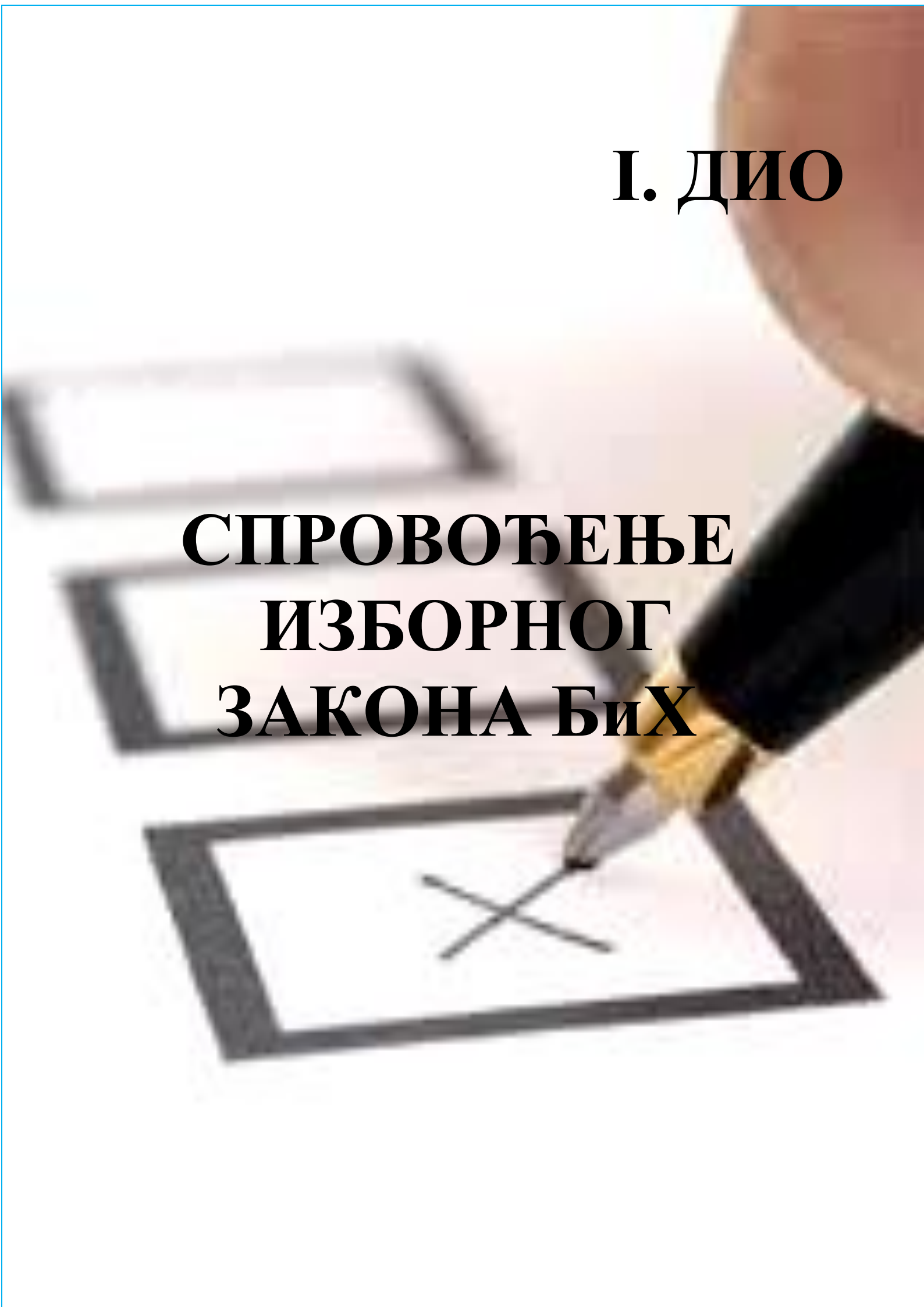
Професионални интегритет: Централна изборна комисија БиХ одржаваће своју професионалну компетентност кроз развој стручних, ефикасних, мотивисаних и професионалних људских ресурса.

Наши циљеви

- ❖ Задржати статус независне институције која доприноси демократизацији друштва у Босни и Херцеговини;
- ❖ допринос изградњи институционалних капацитета Босне и Херцеговине;
- ❖ јачање плуралистичке демократије, људских права и слобода и владавина закона;
- ❖ осигурање тачности бирачких спискова и идентификације бирача;
- ❖ повећање свјесности бирача;
- ❖ развој људских ресурса кроз циљану едукацију;
- ❖ коришћење савремених информационих технологија;
- ❖ унапређење сарадње са свим кључним актерима;
- ❖ развој ефикасних механизма за мониторинг и евалуацију.

I. ДИО

**СПРОВОЂЕЊЕ
ИЗБОРНОГ
ЗАКОНА БИХ**

1. Припрема и спровођење непосредних и посредних избора

1.1. Изборне активности

1.1.1 Активности на измјенама и допунама Изборног закона БиХ

55. Уважавајући препоруке Централне изборне комисије БиХ из „Извјештаја о спровођењу закона из надлежности Централне изборне комисије Босне и Херцеговине за 2014. годину”, закључком Представничког дома Парламентарне скупштине БиХ донесеним на 11. сједници одржаној 13. 5. 2015. године, и закључком Дома народа Парламентарне скупштине БиХ донесеним на 4. сједници одржаној 18. 5. 2015. године формирана је Интерресорна радна група за измјену изборног законодавства БиХ.⁸
56. Из Представничког дома Парламентарне скупштине БиХ именовани су посланици: Хазим Ранчић, Борјана Кришто и Лазар Продановић. Из Дома народа Парламентарне скупштине БиХ именовани су: Халид Гењац, Бариша Чолак и Драгутин Родић. У 2017. години је у Интерресорну радну групу за измјену изборног законодавства Босне и Херцеговине из Дома народа Парламентарне скупштине БиХ именован Дарко Бабаљ умјесто Огњена Тадића.
57. Закључком предсједника Централне изборне комисије БиХ, број: 05-1-02-1-366-5/15 од 25. 5. 2015. године именовани су чланови Интерресорне радне групе за измјену изборног законодавства БиХ из Централне изборне комисије БиХ: Бранко Петрић, др Ахмет Шантић и Владо Рогић, чланови Централне изборне комисије БиХ.
58. Из Савјета министара БиХ именовани су: Јосип Грубеша, Семиха Боровац и Мирко Шаровић.
59. Интерресорна радна група добила је задатак да припреми измјену изборног законодавства БиХ, те да га посредством овлашћеног предлагача упуту домовима у парламентарну процедуру.
Интерресорна радна група конституисана је на првој (1.) сједници, одржаној 14. 10. 2015. године избором руководства: Бранко Петрић, предсједавајући, др Ахмет Шантић, први замјеник, и Владо Рогић, други замјеник.
60. На основу приједлога Закона о измјенама и допунама Изборног закона Босне и Херцеговине и Закона о измјенама и допунама Закона о финансирању политичких партија, припремљеним од Интерресорне радне групе за измјену изборног законодавства Босне и Херцеговине и који је прослијеђен на даљу парламентарну процедуре, усвојене су измјене и допуне напријед наведених закона.
61. Имајући у виду да је Парламентарна скупштина БиХ, актом број: 01,02-50-12-18-16,1/17 од 15. 2. 2017. године, обавијестила Интерресорну радну групу за измјену изборног законодавства Босне и Херцеговине да одмах настави рад на измјенама и допунама Изборног закона БиХ у сврху проналажења рјешења и припреме Општих избора 2018. године, Интерресорна радна група за измјену изборног законодавства Босне и Херцеговине је наставила са радом од фебруара мјесеца 2017. године на

⁸Закључак са 11. сједнице Представничког дома Парламентарне скупштине БиХ од 13. 5. 2015. године и Закључак са 4. сједнице Дома народа Парламентарне скупштине БиХ од 18. 5. 2015. године објављен је у „Службеном гласнику БиХ” број 40/15 од 19. 5. 2015. године.

припреми приједлога Закона о измјенама и допунама Изборног закона Босне и Херцеговине и Закона о измјенама и допунама Закона о финансирању политичких партија.

62. Користећи се овлашћењем и обавезом из члана 2.9 став (1) тачка 16. Изборног закона БиХ, којим Централна изборна комисија БиХ, између осталог, има могућност да иницира измјене Изборног закона БиХ, Централна изборна комисија БиХ је на разматрање и усаглашавање доставила Интерресорној радној групи за измјену изборног законодавства Босне и Херцеговине материјал са приједлозима измјена и допуна Изборног закона БиХ о којима је постигнута сагласност свих седам чланова Централне изборне комисије БиХ, како би се унаприједиле изборне процедуре и правила гласања.
63. Централна изборна комисија БиХ се у припреми приједлога измјена и допуна Изборног закона БиХ руководила препорукама релевантних међународних организација које су посматрали изборе у Босни и Херцеговини (OSCE/ODIHR, Конгрес локалних и регионалних власти Савјета Европе), а приједлог Закона о допунама и измјени Закона о финансирању политичких партија је припремљен у складу са препорукама ГРЕКО.

1.1.2. Нормативна дјелатност објављена у службеним гласилима

64. Припрема и усвајање нормативних аката, као континуирани задатак Централне изборне комисије БиХ, огледа се у изради подзаконских аката донесених на основу закона из надлежности Централне изборне комисије БиХ.
- Одлука о потврђивању резултата посредних избора и додјели мандата за Градско вијеће Града Сарајева („Службени гласник БиХ”, број 6/17),
 - Одлука о стављању ван снаге Упутства за примјену члана 1.8 став (4) и члана 1.3а став (3) Изборног закона Босне и Херцеговине („Службени гласник БиХ”, број 8/17),
 - Упутство о измјени Упутства о поступку спровођења посредних избора за органе власти у Босни и Херцеговини обухваћених Изборним законом Босне и Херцеговине („Службени гласник БиХ”, број 8/17),
 - Одлука о расписивању и одржавању поновљених избора у основној изборној јединици Столац („Службени гласник БиХ”, број 9/17),
 - Правилник о допуни Правилника о начину спровођења избора у Босни и Херцеговини („Службени гласник БиХ”, број 9/17),
 - Одлука о потврђивању резултата посредних избора и додјели мандата за скупштину Града Источно Сарајево („Службени гласник БиХ”, број 11/17),
 - Одлука о потврђивању и објављивању резултата поновљених избора за начелника Општине Столац и вијећнике у Општинском вијећу Општине Столац („Службени гласник БиХ”, број 17/17),
 - Упутство о изгледу и начину испуњавања обрасца изјаве о имовинском стању („Службени гласник БиХ”, број 56/17),

- Одлука о расписивању и одржавању пријевремених избора за начелника Општине Трново („Службени гласник БиХ”, број 57/17),
- Одлука о закључивању и потврђивању извода из Централног бирачког списка за пријевремене изборе за начелника Општине Трново са стањем на дан 26. 7. 2017. године у 24.00 часова („Службени гласник БиХ”, број 57/17),
- Упутство о роковима изборних активности за одржавање пријевремених избора за начелника Општине Трново („Службени гласник БиХ”, број 57/17),
- Упутство о утврђивању квалификација, броја, именовању и разрјешењу и обуци чланова изборне комисије основне изборне јединице у Босни и Херцеговини („Службени гласник БиХ”, број 57/17),
- Одлука о закључивању и потврди броја уписаних бирача у Централни бирачки списак за гласање ван БиХ за пријевремене изборе за начелника Општине Трново који ће се одржати 24. 9. 2017. године („Службени гласник БиХ”, број 60/17),
- Исправка Упутства о утврђивању квалификација, броја, именовању и разрјешењу и обуци чланова изборне комисије основне изборне јединице у Босни и Херцеговини („Службени гласник БиХ”, број 60/17),
- Овјерене кандидатске листе за учешће на пријевременим изборима за начелника Општине Трново који се одржавају 24. 9. 2017. године („Службени гласник БиХ”, број 64/17),
- Одлука о закључивању и потврђивању броја уписаних бирача у Централни бирачки списак за пријевремене изборе за начелника Општине Трново са стањем на дан 4. 9. 2017. године у 24.00 часова („Службени гласник БиХ”, број 66/17),
- Одлука о закључивању и потврђивању броја бирача уписаних у извод из Централног бирачког списка за бираче који гласају путем мобилног тима за пријевремене изборе за начелника Општине Трново који ће се одржати 24. 9. 2017. године („Службени гласник БиХ”, број 70/17),
- Одлука о усвајању лога Центра за едукацију Централне изборне комисије Босне и Херцеговине („Службени гласник БиХ”, број 71/17),
- Одлука о потврђивању резултата пријевремених избора за начелника Општине Трново одржаних дана 24. септембра 2017. године („Службени гласник БиХ”, број 73/17),
- Одлука о закључивању и потврђивању броја бирача уписаних у Централни бирачки списак за пријевремене изборе за начелника Општине Трново са стањем на дан 24. 9. 2017. године у 24.00 часа („Службени гласник БиХ”, број 73/17),
- Одлука о расписивању и одржавању пријевремених избора за начелника Општине Гламоч („Службени гласник БиХ”, број 79/17),
- Упутство о роковима изборних активности за одржавање пријевремених избора за начелника Општине Гламоч („Службени гласник БиХ”, број 79/17),

- Одлука о закључивању и потврђивању извода из Централног бирачког списка за пријевремене изборе за начелника Општине Гламоч са стањем на дан 25. 10. 2017. године у 24.00 часова („Службени гласник БиХ”, број 80/17),
- Овјерене кандидатске листе за учешће на пријевременим изборима за начелника Општине Гламоч који се одржавају 17. 12. 2017. године („Службени гласник БиХ”, број 85/17),
- Одлука о закључивању и потврђивању броја уписаних бирача у Централни бирачки списак за пријевремене изборе за начелника Општине Гламоч са стањем на дан 27. 11. 2017. године у 24.00 часа („Службени гласник БиХ”, број 86/17),
- Одлука о утврђивању укупног броја бирача у Босни и Херцеговини уписаних у Централни бирачки списак по изборним јединицама са стањем на дан 4. 12. 2017. године у 24.00 часа („Службени гласник БиХ”, број 88/17).

1.1.3. Остала акта Централне изборне комисије БиХ објављена у службеним гласилима

- Одлука о избору предсједнице Централне изборне комисије Босне и Херцеговине („Службени гласник БиХ”, број 4/17),
- Одлука о разрјешењу предсједника Централне изборне комисије Босне и Херцеговине („Службени гласник БиХ”, број 4/17),
- Правилник о допунама Правилника о врсти и додјели признања Централне изборне комисије Босне и Херцеговине („Службени гласник БиХ”, број 13/17),
- Мишљење ревизора из извјештаја о извршеном прегледу и ревизији финансијских извјештаја политичких партија за 2015. годину („Службени гласник БиХ”, број 79/17) и
- Одлука о допунама Одлуке о оснивању Центра за едукацију Централне изборне комисије Босне и Херцеговине („Службени гласник БиХ”, број 85/17).

1.1.4. Акта Централне изборне комисије БиХ објављена на интернет страници www.izbori.ba

- Одлука којом се поништавају избори у изборној јединици Столац спроведени на дан 2. 10. 2016. године за Општинско вијеће Столац и начелника Општине Столац на свим редовним бирачким мјестима, те гласање путем мобилних тимова, као и гласање у одсуству и гласање путем поште,
- Инструкција о поступку поновљеног спровођења избора за општинског начелника и општинско вијеће у основној изборној јединици Столац,
- Упутство о роковима изборних активности за поновљено одржавање избора у основној изборној јединици Столац,

- Одлука о успостављању Главног центра за бројање и о именовању директора и замјеника директора Главног центра за бројање за поновљено спровођење избора у основној изборној јединици Столац,
- Одлука о именовању главног контролора, замјеника главног контролора, контролора за обраду, унос и потврду резултата гласања и контролора за транспорт, руковање и складиштење гласачких листића и другог изборног материјала на поновљеним изборима у основној изборној јединици Столац,
- Инструкција о примјени члана 2.9 став (1) тачка 1. Изборног закона Босне и Херцеговине,
- Одлука о утврђивању и објављивању резултата поновљених избора за начелника Општине Столац и вијећнике у Општинском вијећу Општине Столац, одржаних дана 19. фебруара 2017. године,
- Допунска одлука о повраћају уплаћеног новчаног износа за таксу за овјеру,
- Одлука о утврђивању и објављивању резултата поновљених избора за начелника Општине Столац и вијећнике у Општинском вијећу Општине Столац,
- Правилник о измјенама и допунама Правилника о унутрашњој организацији Секретаријата Централне изборне комисије БиХ,
- Одлука о успостављању Главног центра за бројање и именовању директора и замјеника директора за поновљено спровођење избора у Општини Столац,
- Одлука о именовању главног контролора, замјеника главног контролора, контролора за обраду, унос и потврду резултата гласања и контролора за транспорт, руковање и складиштење гласачких листића и другог изборног материјала на поновљеним изборима за начелника Општине Столац и вијећнике у Општинском вијећу Општине Столац,
- Одлука о успостављању Главног центра за бројање и именовању директора и замјеника директора за спровођење пријевремених избора у Општини Трново,
- Одлука о именовању главног контролора, замјеника главног контролора, контролора за обраду, унос и потврду резултата гласања и контролора за транспорт, руковање и складиштење гласачких листића и другог изборног материјала за спровођење пријевремених избора у Општини Трново,
- Одлука о успостављању Главног центра за бројање и именовању директора и замјеника директора за спровођење пријевремених избора у Општини Гламоч и
- Одлука о именовању главног контролора, замјеника главног контролора, контролора за обраду, унос и потврду резултата гласања и контролора за транспорт, руковање и складиштење гласачких листића и другог изборног материјала за спровођење пријевремених избора у Општини Гламоч.

1.1.5. Остала акта Централне изборне комисије БиХ

65. У складу са надлежношћу о вођењу Централног бирачког списка, а у вези с одредбом члана 1.7 Изборног закона БиХ, Централна изборна комисија БиХ је, на основу података достављених од надлежних органа о лицима која се налазе на издржавању казне затвора или су издржали казну затвора због озбиљних повреда хуманитарног права коју је изрекао Суд Босне и Херцеговине, суд Републике Српске или суд Федерације Босне и Херцеговине и суд Брчко дистрикта Босне и Херцеговине или које се нису повиновале наредби да се појаве пред Судом Босне и Херцеговине, судом Републике Српске или судом Федерације Босне и Херцеговине и судом Брчко дистрикта Босне и Херцеговине у извјештајном периоду, донијела 21 одлуку којим је утврђено да лице неће бити уписано у Централни бирачки списак док се налази на издржавању казне затвора или да ће ова одлука бити основ за брисање лица из Централног бирачког списка, у случајевима када је лице уписано у Централни бирачки списак. Исто тако, Централна изборна комисија БиХ је донијела 33 одлуке о уписивању у Централни бирачки списак лица која су издржала казну затвора због озбиљних повреда хуманитарног права.
66. Централна изборна комисија БиХ је, на својој 20. сједници одржаној 13. 4. 2017. године, донијела закључак којим се усваја Програм обуке запослених Секретаријата Централне изборне комисије БиХ за 2017. годину (акт број: 04-2-34-8-679-1/17).
67. Извјештај о спровођењу Локалних избора 2016. године је усвојен на 8. сједници Централне изборне комисије БиХ одржаној 9. 2. 2017. године. Представнички дом Парламентарне скупштине БиХ је усвојио овај извјештај на својој 44. сједници одржаној 20. 4. 2017. године, а Дом народа Парламентарне скупштине БиХ на својој 28. сједници одржаној 4. 5. 2017. године.⁹
68. Други извјештај о имплементацији Акционог плана Централне изборне комисије БиХ за спровођење Стратегије за борбу против корупције (2015–2019.)¹⁰ усвојен је на 24. сједници Централне изборне комисије БиХ одржаној 4. 5. 2017. године.
69. Извјештај о спровођењу закона из надлежности Централне изборне комисије БиХ за 2016. годину усвојен је на 20. сједници Централне изборне комисије БиХ одржаној 13. 4. 2017. године. Представнички дом Парламентарне скупштине БиХ га је разматрао и усвојио на својој 48. сједници одржаној 5. 7. 2017. године, а Дом народа Парламентарне скупштине БиХ на 31. сједници одржаној 20. 7. 2017. године.¹¹
70. Извјештај о напретку у спровођењу препорука из Плана интегритета Централне изборне комисије БиХ (децембар 2014 – јул 2017) усвојен је на 39. сједници Централне изборне комисије БиХ одржаној 2. 8. 2017. године,¹² а исти је достављен Агенцији за превенцију корупције и координацију борбе против корупције. Резултати мониторинга и евалуације су показали да је Централна изборна комисија БиХ у извјештајном периоду од децембра 2014. године до јула 2017. године у потпуности реализовала 8 препорука (73%) из Плана интегритета Централне изборне комисије БиХ док су 3 препоруке (27%) дјелимично спроведене.

⁹ Акт Представничког дома Парламентарне скупштине БиХ, број: 01-50-1-15-44/17 од 20. 4. 2017. године и акт Дома народа Парламентарне скупштине БиХ, број: 02-50-6-16-28/17 од 8. 5. 2017. године

¹⁰ Акт број: 04-07-10-396- 26/14) од 4. 5. 2017. године.

¹¹ Акт Представничког дома Парламентарне скупштине БиХ, број: 01-50-1-15-48/17 од 5. 7. 2017. године и акт Дома народа Парламентарне скупштине БиХ, број: 02-50-6-16-31/17 од 20. 7. 2017. године

¹² Акт број 04-07-10-1215- 38/13 од 2. 8. 2017. године.

71. Централна изборна комисија БиХ је, на својој 51. сједници одржаној 17. 10. 2017. године, усвојила Средњорочни план рада Централне изборне комисије Босне и Херцеговине за период 2018–2020. године (акт број: 07-1-07-10-146-7/17). Министарство финансија и трезора БиХ је дало мишљење којим констатује да је Средњорочни план рада Централне изборне комисије БиХ за период 2018–2020. припремљен у складу са методолошким смјерницама наведеним Одлуком о поступку средњорочног планирања, праћења и извјештавања у институцијама и Упутством о методологији у поступку средњорочног планирања, праћења и извјештавања у институцијама БиХ које је донио Савјет министара БиХ.
72. Након добијања позитивног мишљења од Министарства финансија и трезора БиХ¹³ Централна изборна комисија БиХ је, на својој 56. сједници одржаној 9. 11. 2017. године, усвојила Програм рада Централне изборне комисије БиХ за 2018. годину (акт број: 04-207-10-1084-3/17).
73. Централна изборна комисија БиХ је након добијања сагласности од Агенције за превенцију корупције и координацију борбе против корупције (АПИК)¹⁴, на 61. сједници, одржаној 14. 12. 2017. године, усвојила Ревидирани Плана интегритета Централне изборне комисије Босне и Херцеговине (2018–2019)¹⁵ који је припремљен у складу са активношћу 2.7.3. Акционог плана Централне изборне комисије Босне и Херцеговине за спровођење Стратегије за борбу против корупције (2015–2019) и Акционог плана Стратегије за борбу против корупције (2015–2019) која предвиђа да је у другој години након усвајања Стратегије потребно извршити усклађивање постојећег плана интегритета.
74. Централна изборна комисија БиХ је Дирекцији за европске интеграције БиХ током 2017. године доставила кварталне извјештаје о реализацији мјера из Акционог плана за реализацију приоритета из Извјештаја о БиХ за 2016. годину, а одговори на Упитник Европске комисије су унесени у информациони систем ДЕИ у јануару 2017. године, а по захтјеву ДЕИ извршено је и ажурирање одговора.
75. По захтјеву Министарства за људска права и избјеглице БиХ и Агенције за равноправност полова БиХ у извјештајном периоду су достављани извјештаји на питања припремљена према запажању и препорукама UN CEDAW комитета; инпут за извјештај о спровођењу Цендер акционог плана (GAP) за 2017. те Периодичног извјештаја о имплементацији Истанбулске конвенције – Конвенцији Савјета Европе о спречавању и сузбијању насиља над женама и насиља у породици.
76. По добијању позитивног мишљења од АПИК-а¹⁶ Централна изборна комисија БиХ је на 2. сједници одржаној 18. 1. 2018. године усвојила Извјештај мониторинга спровођења Акционог плана Централне изборне комисије БиХ за спровођење Стратегије за борбу против корупције 2015–2019. за период мај 2015 – децембар 2017. године и Акциони план Централне изборне комисије БиХ за спровођење Стратегије за период 2018–2019. године.¹⁷

¹³ Акт Министарства финансија и трезора БиХ, број: 05-02-2-9324-2/17 од 26. 10. 2017. године

¹⁴ Акт АПИК-а, број: 05-07-4-754-2/17 од 5. 12. 2017. године

¹⁵ Акт број: 04-07-10-1160-4 /17 од 14. 12. 2017. године.

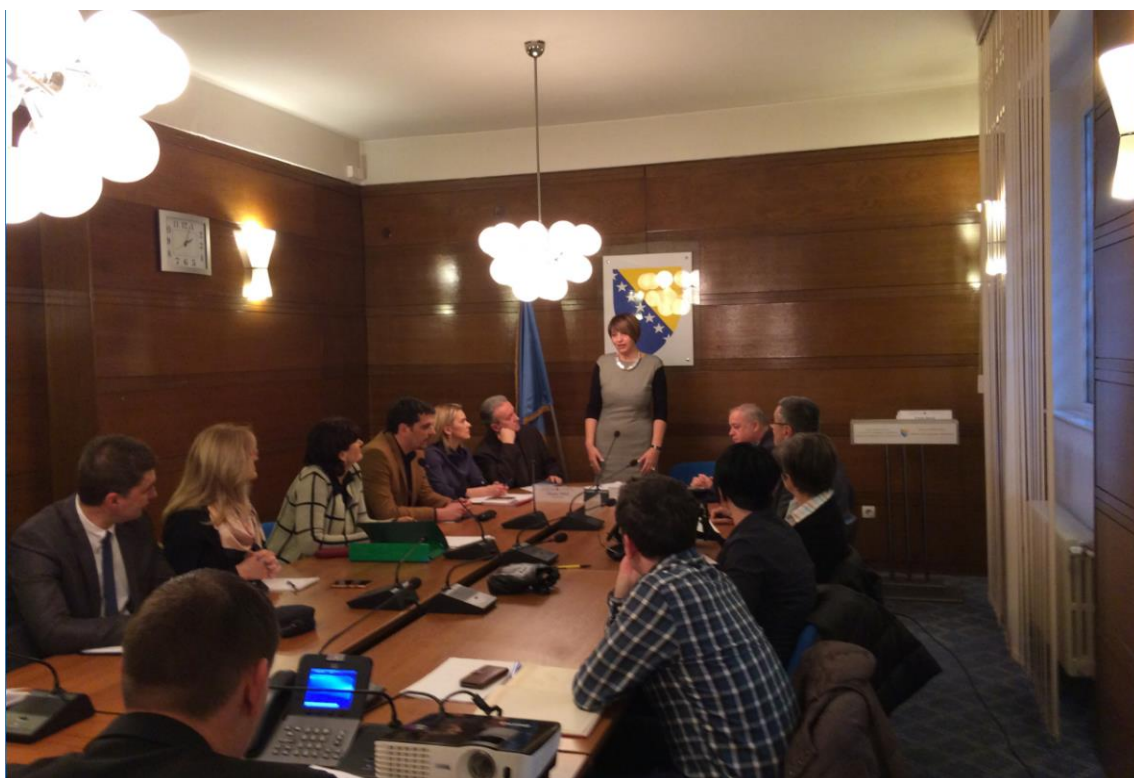
¹⁶ Акт број: 06-07-4-643-38/17 од 20. 12. 2017. године

¹⁷ Акт број: 04- 07 -10-1054-4 /17

77. Извјештај о спровођењу Комуникационе стратегије Централне изборне комисије БиХ усвојен је на 2. сједници одржаној 18. 1. 2018. године.¹⁸

1.2. Активности Интерресорне радне групе за анализу стања и предлагање модалитета увођења нових технологија у изборни процес у Босни и Херцеговини

78. Савјет министара БиХ је 29. 12. 2016. године донио Одлуку о именовању Интерресорне радне групе за анализу стања и предлагање модалитета увођења нових технологија у изборни процес у Босни и Херцеговини („Службени гласник БиХ“, број 8/17) чији је задатак био да до 30. 4. 2017. године припреми анализу стања и да понуди приједлог модалитета за увођење нових технологија у изборни процес у Босни и Херцеговини, те да тај документ, посредством овлашћеног предлагача, упути домовима у парламентарну процедуру.
79. За чланове ове Интерресорне радне групе именовани су представници Централне изборне комисије БиХ, Агенције за идентификационе документе, евиденције и размјену података (IDDEEA), Министарства комуникација и транспорта БиХ, Министарства безбједности БиХ, Министарства спољних послова БиХ, Министарства финансија и трезора БиХ и Министарства цивилних послова БиХ.
80. Интерресорна радна група је одржала 12 редовних сједница.

Фотографија 1. Први састанак Интерресорне радне групе за анализу стања и предлагање модалитета за увођење нових технологија у изборни процес у БиХ

¹⁸ Акт број: 04-1-50-2-190-2/16 од 18. 1. 2018. године

Фотографија 2. Осми састанак Интерресорне радне групе и презентација технологија компаније „Smartmatic”

81. Дана 2. 3. 2017. године Интерресорна радна група је упутила јавни позив политичким партијама, невладиним организацијама, академској заједници, медијима и грађанима да се активно кључе у процес анализе стања и предлагање модалитета за увођење нових технологија у изборни процес у БиХ путем писаних сугестија, приједлога и идеја.¹⁹
82. Дана 15. 3. 2017. године у организацији Интерресорне радне групе одржан је округли сто с циљем јавне дискусије, презентације, дисеминације и добијања мишљења јавности о врсти, начину и темпу увођења нових технологија у изборни процес у Босни и Херцеговини.

Фотографија 3. Округли сто о врсти, начину и темпу увођења нових технологија у изборни процес у Босни и Херцеговини, Сарајево. 15. 3. 2017

¹⁹ Акт број: 04-02-2-851-14/16 од 2.3.2017. године

83. Дана 12. 4. 2017. године Интерресорна радна група за анализу стања и предлагање модалитета увођења нових технологија у изборни процес у Босни и Херцеговини је у Сарајеву у сарадњи са Централном изборном комисијом БиХ организирана стручну расправу „Улога надлежних органа у изради Централног бирачког списка“. Циљ је био размјена мишљења и приједлога за предузимање мјера у вези са израдом тачног Централног бирачког списка прописаног Поглављем 3 Изборног закона БиХ. Стручној расправи присуствовали су представници ентитетских и кантоналних министарстава унутрашњих послова, представници Министарства цивилних послова БиХ, Министарства за људска права и избјеглице БиХ, Министарства безбједности БиХ, Државне агенције за истраге и заштиту (СИПА), Агенције за идентификационе документе, евиденцију и размјену података (IDDEEA), Агенције за заштиту личних података у БиХ, Федералног министарства расељених особа и избјеглица, Министарства за избјеглице и расељена лица РС, те представници појединих матичних служби.

Фотографија 4. Стручна расправа „Улога надлежних органа у изради Централног бирачког списка“

84. Интерресорна радна група је у свом раду идентификовала проблеме и потешкоће који успоравају или усложњавају изборни процес због непостојања примјене нових технологија у појединим фазама изборног процеса, те представила приједлоге могућих рјешења са препорукама за превазилажење проблема.
85. Један од резултата рада Интерресорне радне групе јесте и публикација *Нове технологије у изборном процесу – изазови и могућности примјене у Босни и Херцеговини* која је јавности презентована 27. 9. 2017. године у згради Парламентарне скупштине БиХ. Публикацију су представили др Ирена Хациабдић, председница Централне изборне комисије БиХ, др Суад Арнаутовић, члан Централне изборне комисије БиХ и уредник публикације, Стјепан Микић, члан Централне изборне комисије БиХ, Зоран Андрић, помоћник министра транспорта и комуникација БиХ и Стела Мисило Шуњић, шефица Одсјека за комуникације и информатику у Министарству спољних послова БиХ. Публикацију је издала Централна изборна

комисија БиХ уз финансијску подршку Савјета Европе (видјети више на страни 144 – Пројекат – припрема, дизајн и штампање брошуре под називом – „Нове технологије у изборном процесу изазови и могућности примјене у Босни и Херцеговини“).

Фотографија 5. Промоција публикације
„Нове технологије у изборном процесу – изазови и могућности примјене
у Босни и Херцеговини“

86. Интерресорна радна група је дана 27. 4. 2017. године Савјету министара БиХ доставила Извјештај о раду Интерресорне радне групе за анализу стања и предлагање модалитета увођења нових технологија у изборни процес у Босни и Херцеговини са препорукама и у прилогу истог документ под називом „Анализа стања и предлагање модалитета увођења нових технологија у изборни процес у Босни и Херцеговини“.
87. Савјет министара БиХ је наведени извјештај усвојио дана 19. 7. 2017. године и исти упутило Парламентарној скупштини БиХ. На истој сједници Савјет министара БиХ је, уз наведени извјештај, донио и низ закључака.
88. Заједнички колегијум оба дома Парламентарне скупштине БиХ је, на 18. сједници одржаној 19. 9. 2017. године, разматрао Извјештај о раду Интерресорне радне групе за анализу стања и предлагање модалитета увођења нових технологија у изборни процес у БиХ (акт број: 05-07-3-1761/17 од 26. 7. 2017. године) и Обавјештење о закључцима Савјета министара БиХ (број: 05-07-1-1870-19-/17 од 20. 7. 2017) и обавезао Савјет министара БиХ и Централну изборну комисију БиХ да формирају радну групу те да израде стратегију за примјену нових технологија у изборном процесу у Босни и Херцеговини и акциони план за спровођење стратегије за примјену нових технологија у Босни и Херцеговини, као стратешке документе Парламентарне скупштине БиХ којима ће се утврдити краткорочни, средњорочни и дугорочни правци развоја и

коришћења информационих и комуникационих технологија у изборном процесу у БиХ те да их доставе Парламентарној скупштини БиХ.²⁰

89. У вези са напријед наведеним Савјет министара БиХ се на 117. сједници одржаној 10. 10. 2017. године упознао са обавјештењем са 18. сједнице заједничког Колегијума оба дома Парламентарне скупштине БиХ којим је Колегијум задужио Савјет министара БиХ и Централну изборну комисију БиХ да формирају радну групу за израду стратегије за примјену нових технологија у изборном процесу у Босни и Херцеговини и акциони план за спровођење стратегије за примјену нових технологија у Босни и Херцеговини. За реализацију обавеза из надлежности Савјета министара БиХ задужено је Министарство цивилних послова БиХ²¹. На захтјев Министарства цивилних послова БиХ, Централна изборна комисија БиХ је доставила имена свих чланова Централне изборне изборне комисије који ће бити у саставу наведене ИРРГ.
90. С циљем реализације закључака Савјета министара БиХ, Централна изборна комисија БиХ је, на својој 39. сједници одржаној 2. 8. 2017. године, донијела Закључак о усвајању Оперативног плана мјера за реализацију закључака Савјета министара Босне и Херцеговине са 108. сједнице одржане 19. 7. 2017. године²².
91. Оперативним планом мјера за реализацију закључака Савјета министара Босне и Херцеговине формиране су четири *ад хок* радне групе које су задужене за реализацију следећих закључака Савјета министара БиХ:
- Закључком број 3 Министарство комуникација и транспорта БиХ је задужено да у сарадњи са Централном изборном комисијом БиХ настави да прати иновације у области информатичких и комуникационих технологија примјенљивих у изборном процесу у Босни и Херцеговини и о томе два пута годишње извјештава Савјет министара БиХ, с истицањем препорука за поступање.
 - Закључком број 4 Министарство цивилних послова БиХ и Министарство спољних послова БиХ, у сарадњи са Централном изборном комисијом БиХ, задужени су да наставе активности неопходне за израду тачног Централног бирачког списка, укључујући и изводе из Централног бирачког списка за гласање грађана БиХ са бирачким правом који бораве ван Босне и Херцеговине.
 - Закључком број 5 Министарство за људска права и избјеглице БиХ у сарадњи са Централном изборном комисијом БиХ и ентитетским министарствима надлежним за расељена лица и избјеглице (Федерално министарство расељених особа и избјеглица и Министарство за избјеглице и расељена лица Републике Српске) и Одјељењем за јавни регистар Брчко дистрикта БиХ задужено је за предузимање свих неопходних мјера за израду тачног Централног бирачког списка, а посебно мјере за израду извода из Централног бирачког списка за гласање расељених лица.
 - Закључком број 9 Централна изборна комисија БиХ је задужена, да након усвајања стратегије за примјену нових технологија у изборном процесу у Босни и Херцеговини и акционог плана за спровођење стратегије од стране Парламентарне скупштине БиХ (закључак број 7), у сарадњи са Министарством финансија и трезора БиХ, у складу са Законом о финансирању институција БиХ („Службени

²⁰ Акт ПСБиХ број: 01-02-50-12-18-18,2/17 од 19. 9. 2017. године

²¹ Акт Генералног секретаријата Савјета министара БиХ, број: 05-07-1-2556-24/17 од 12. 10. 2017. године

²² Акт број: 06-1-02-2-913-1/17 од 2. 8. 2017. године

гласник БиХ” бројеви: 64/04, 49/09, 42/12, 87/12 и 32/13) предложи модел обезбјеђења средстава потребних за спровођење исте.

1.2.1. Активности *ад хок* радних група

1.2.1.1. Ад хок радна група за реализацију закључка број 3

92. Слиједом наведеног, формирана је Ад хок радна група за извршење закључка број 3 са 108. сједнице Савјета министара БиХ, а коју чине по два представника Министарства комуникација и транспорта БиХ и Централне изборне комисије БиХ. За чланове Ад хок радне групе за извршење закључка број 3 са 108. сједнице Савјета министара БиХ у име Министарства комуникација и транспорта БиХ именовани су Зоран Андрић и Ирида Варатановић, а за представнике у име Централне изборне комисије БиХ именовани су др Суад Арнаутовић и Бранко Петрић, чланови Централне изборне комисије БиХ.
93. Ад хок радна група је у извјештајном периоду одржала четири састанка²³, организовала три округла стола на којима су ИТ компаније имале прилику да представе своје производне програме, те реализовала једно службено путовање са циљем упознавања са производима међународних ИТ компанија.
94. Три округла стола под називом „Дигитализација изборног процеса у Босни и Херцеговини“ организирана су: у Сарајеву (4. 10. 2017), Бањалуци (18. 10. 2017) и Мостару (15. 11. 2017). Организатори су били Спољнотрговинска комора БиХ у сарадњи са Централном изборном комисијом БиХ и Министарством комуникација и транспорта БиХ. Циљ ових јавних скупова је био да се допринесе јавној расправи о могућностима модернизације и дигитализације изборног процеса у БиХ и да се сагледају могућности домаће ИКТ индустрије у погледу имплементације најновијих технолошких рјешења примјењивих у изборима у Босни и Херцеговини. На ове скупове позвани су представници академске заједнице, државних институција, невладиних организација, те представници и експерти из ИКТ сектора да дају свој допринос учешћем у јавној расправи, а све заинтересоване ИТ компаније из БиХ имале су прилику да представе свој портфолио тј. производне програме. Као основ за расправу на округлом столу послужила је брошура под насловом „Нове технологије у изборном процесу – изазови и могућности примјене у Босни и Херцеговини“ коју је објавила Централна изборна комисија БиХ уз подршку Савјета Европе. На крају сваког округлог стола усвојене су препоруке.

²³1. састанак – 14. 8. 2017. године, 2. састанак – 24. 8. 2017. године, 3. састанак – 2. 10. 2017. године, 4. састанак – 6. 12. 2017. године.

Фотографија 6. Округли сто у Сарајеву, 4. 10. 2017.

Фотографија 7. Округли сто у Бањалуци, 18. 10. 2018.

Фотографија 8. Округли сто у Мостару, 15. 11. 2017.

95. У извјештајном периоду следеће компаније су представиле своје производе и услуге члановима Ад хок радне групе: Smartmatic²⁴, Dominion Voting Systems²⁵, Smart System Solution²⁶, Lanaco²⁷, QSS²⁸, Muehlbauer²⁹ и Cor Net³⁰.
96. Први шестомјесечни извјештај Ад хок радне групе за извршење закључка број 3. са 108. сједнице Савјета министара БиХ – наставак праћења иновација у области информатичких и комуникационих технологија примјењивих у изборном процесу у Босни и Херцеговини за период јул – децембар 2017. године је достављен Министарству комуникација и транспорта БиХ дана, 14. 12. 2017. године на даљу процедуру.
97. На основу претходне анализе узевши у обзир социјално-економски и образовни статус бирача у Босни и Херцеговини, позитивне праксе земаља у окружењу и из свијета методом елиминације најкритичнијих рјешења, финансијски аспект, конкуренцију на тржишту, брзину технолошке изводљивости у БиХ, обуку кадрова за рад са уређајима, временски аспект, логички приступ, елиминацију злоупотребе, Ад хок радна група је

²⁴На састанку Ад хок радне групе одржаном 2. 10. 2017. године у просторијама ЦИКБиХ, представници интернационалне ИТ компаније Smartmatic одржали су презентацију члановима Ад хок радне групе и члановима Централне изборне комисије БиХ. Од производа компаније представљени су SAES-1800 плус оптички скенер, А4-500 машина за електронско гласање, а демонстиран је и уређај за регистрацију и идентификацију бирача VIU-800. Такође, представљен је и Smartmaticов софтвер EMS (Election Management System), односно Систем за управљање изборима.

²⁵Dominion Voting је канадска компанија са сједиштем у Торонту и представништвима у Калифорнији, Колораду, Тексасу, Њујорку и Београду. Чланови Радне групе посјетили су ову компанију у Београду, гдје је представништво компаније за Европу, како би се упознали са производима и услугама компаније. Dominion Voting је водећа компанија у области аутоматизованих изборних система. Представљена су технолошка рјешења компаније за олакшано спровођење изборног процеса. Представници компаније Dominion Voting, упознали су чланове Ад хок радне групе са ресурсима, искуствима и успјешно реализованим изборним процесима широм свијета, као и са свим производима које ова компанија има у својој понуди. Нагласили су флексибилност у прилагођавању захтјевима сваког појединачног корисника њиховим системима и способност да брзо и тачно одговоре на специфичности изборног процеса.

²⁶Компанија Smart System Solution, Источно Сарајево, представила је система за електронско гласање DVS-3s у оквиру округлог стола под називом „Дигитализација изборног процеса у Босни и Херцеговини” који је одржан у Сарајеву 4. 11. 2017. године, те у Мостару 15. 11. 2017. године у организацији Спољнотрговинске коморе БиХ, Централне изборне комисије БиХ и Министарства комуникација и транспорта БиХ. Систем електронског гласања DVS-3s домаћи производ, развијен према изборном систему Босне и Херцеговине, са циљем поједностављивања изборног процеса, минимизације утицаја људског фактора на изборни процес, превенције изборних неправилности и смањења укупних трошкова.

²⁷На округлом столу одржаном у Бањалуци, 18. 10. 2017. године представила се ИТ компанија Lanaco из Бањалуке која креира иновативна рјешења. У центру пажње налази се клијент и компанија се прилагођава клијентовим специфичним захтјевима. На крају сваког пројекта клијент добија функционално, једноставно и свеобухватно рјешење.

²⁸На округлом столу одржаном у Сарајеву, 4. 10. 2017. године представила се компанија QSS Сарајево која је водећа ИТ компанија за клоуд, развој софтвера и системске интеграције у југоисточној Европи.

²⁹На округлом столу одржаном у Бањалуци, 18. 10. 2017. године представила се и компанија Muehlbauer једна од водећих компанија на глобалном тржишту у домену: дијелова и система, Semiconductor Related производа, Document Solution Related производа, Security рјешења итд. Ова компанија производи високопрецизне машине и дијелове који су заступљени у високобезбједносним подручјима, као што је ауто-индустрија, медицина, авио-индустрија. Компанија је водећи глобални лидер у сектору безбједносних рјешења. Muehlbauer посједује више софтверских и хардверских рјешења за управљање и изборним процесима. У зависности од потреба и тренутно доступних система, њихова рјешења могу бити коришћена у потпуности или дјелимично (само одређене компоненте). Muehlbauer рјешења могу користити постојеће базе података што омогућава лакше прилагођавање постојећим процедурама и законским регулативама.

³⁰На округлом столу одржаном у Мостару 15. 11. 2017. године представила се ИТ компанија Cor Net која је основана 2014. године у Мостару. Главна дјелатност компаније је израда готових софтверских те рјешења по наруџби.

закључила да је у овом тренутку најбоља опција за технолошко унапређење изборног процеса у Босни и Херцеговини постепено увођење система гласања средствима која омогућавају оптичко скенирање гласачких листића.³¹

1.2.1.2. Ад хок радна група за реализацију закључка број 4

98. За чланове Ад хок радне групе за извршење закључка број 4 са 108. сједнице Савјета министара БиХ – активности неопходне за израду тачног Централног бирачког списка, укључујући и изводе из Централног бирачког списка за гласање грађана Босне и Херцеговине са бирачким правом који бораве ван Босне и Херцеговине именовани су др Ахмет Шантић, и Владо Рогвић, чланови Централне изборне комисије БиХ, Стела Шуњић, Министарство спољних послова БиХ, Фехма Калкан, Министарство цивилних послова БиХ и Предраг Санчанин, Агенција за идентификационе документе, евиденције и размјену података БиХ (IDDEEA). За предсједавајућег Ад хок радне групе изабран је др Ахмет Шантић, а за замјеника предсједавајућег Владо Рогвић, чланови Централне изборне комисије БиХ.
99. Током шест мјесеци рада Ад хок радна група је одржала четири састанка³² на којима су идентификовани изазови у области регистрације бирача и вођења Централног бирачког списка са посебним нагласком на: редовно одржавање апликација у вези са регистрацијом бирача и вођењем Централног бирачког списка; отежану обраду пријава за регистрацију бирача ван БиХ из разлога што се задњу недјељу прије закључивања Централног бирачког списка за гласање ван БиХ достави двије трећине пријава; провјеру аутентичности пријава за гласање ван БиХ и сарадња преко Министарства спољних послова БиХ са земљама домаћинима ради провјера адреса лица која су се пријавила за гласање; приступ електронској евиденцији држављана који су се одрекли држављанства ради провјера података за наведено лице у Централном бирачком списку, као и за лица којим је враћено држављанство; приступ електронским евиденцијама матичним књигама умрлих које се воде при надлежним институцијама; поништавање пребивалишта код провјера истог од стране надлежног министарства унутрашњих послова; одређивање бирачких мјеста за улице у којима нису нумерисани кућни бројеви или имају ознаку бб; достављање података од надлежних органа за расељена лица и измјена података.
100. Ад хок радна група је припремила шестомјесечни извјештај са анализом проблема са приједлогом закључака те исти доставила Министарству цивилних послова БиХ; Министарству спољних послова БиХ и IDDEEA на усаглашавање и достављање Савјету министара БиХ³³.

1.2.1.3. Ад хок радна група за реализацију закључка број 5

101. Ад хок радна група за припрему препорука и приједлога мјера на изради тачног и ажурног бирачког списка за расељена лица, у сарадњи са осталим органима у саставу Стјепан Микић, Новак Божићковић, чланови Централне изборне комисије БиХ, Нермина Џепар Ганибеговић, Министарство за људска права и избјеглице БиХ, Амира Машовић, Федерално министарство расељених особа и избјеглица, Драго Вулета, замјеник министра, Министарство за избјеглице и расељена лица Републике Српске, и

³¹ Први шестомјесечни извјештај Ад хок радне групе за извршење закључка број 3 са 108. сједнице Савјетаминистара БиХ (период јул – децембар 2017) стр. 18.

³² 12. 9. 2017; 26. 9. 2017; 19. 10. 2017. и 7. 11. 2017. године. Сви састанци су одржани у сједишту Централне изборне комисије БиХ.

³³ Акт број: 06-1-50-2-913-26/17 од 11. 1. 2018. године

представници Одјелења за расељена лица, избјеглице и стамбена питања, Владе Брчко дистрикта БиХ, је током извјештајног периода одржала два састанка у просторијама Централне изборне комисије БиХ, и то: 6. 9. 2017. и 14. 11. 2017. године.

102. Претходне активности које су предузете на успостављању тачних података избјеглих и расељених лица укључивале су: извршена је анализа достављених података о недостацима и непотпуним подацима код расељених лица; извршен је обилазак општина и кантона у Федерацији БиХ с циљем прикупљања свих релевантних података, односно „снимања“ стања на терену; дат је налог да се уочени недостаци провјере (неусклађености због промјене презимена након удаје, лица чија је година рођења 1914–1917, у смислу евидентирања смрти, разлике у датуму, мјесецу или години рођења, итд.).
103. У шестомјесечном извјештају Ад хок радне групе (акт број: 06-1-50-2-981-4/17 од 14. 12. 2017.) који је достављен у даљу процедуру Министарству за људска права и избјеглице БиХ, које координира активности, наводе се идентификовани проблеми у вези са надлежностима у овој области, узроци неажурности података и дат је приједлог закључака за унапређење тачности и ажурности бирачког списка за расељена лица.

1.2.1.4. Ад хок радна група за реализацију закључка број 9

104. Ад хок радна група за реализацију закључка број 9 у извјештајном периоду није имала активности јер је иста задужена да након усвајања Стратегије за примјену нових технологија у изборном процесу у Босни и Херцеговини и Акционог плана за спровођење Стратегије од стране Парламентарне скупштине БиХ, у сарадњи са Министарством финансија и трезора БиХ предложи модел обезбјеђења средстава потребних за спровођење исте.

1.3. Спровођење посредних избора³⁴

1.3.1. Посредни избори за Градско вијеће Града Сарајева и Скупштину Града Источно Сарајево

105. Централна изборна комисија БиХ, у складу са чланом 2.9 став (1) тачка 6. Изборног закона БиХ, потврђује и овјерава кандидатске листе и кандидате за све нивое непосредних и посредних избора у Босни и Херцеговини обухваћених Изборним законом БиХ.
- Централна изборна комисија БиХ, у складу са чланом 2.9 став (1) тачка 9. Изборног закона БиХ, утврђује и потврђује резултате свих непосредних и посредних избора обухваћених Изборним законом БиХ, овјерава да су ти избори спроведени у складу с овим законом и објављује резултате свих непосредних и посредних избора обухваћених овим законом.

³⁴ Посредни избори су детаљно образложени у Извјештају о спровођењу закона из надлежности Централне изборне комисије БиХ у 2016. години, стр. 65 до 70.

1.3.2. Избор вијећника у Градско вијеће Града Сарајева

106. Начин избора вијећника Градског вијећа Града Сарајева утврђен је чланом 13.10 и 13.5 Изборног закона БиХ³⁵, чланом 22. и 23. Статута Града Сарајева³⁶ и Поглављем VIII Упутства о поступку спровођења посредних избора за органе власти у Босни и Херцеговини обухваћених Изборним законом БиХ (у даљем тексту: Упутство)³⁷. Град Сарајево чине сљедеће општине: Стари Град Сарајево, Центар Сарајево, Ново Сарајево, Нови Град Сарајево.
107. Већина активности у вези са спровођењем посредних избора је спроведена у 2016. години након одржавања конституирајућих сједница општинских вијећа општина које чине Град Сарајево³⁸. Централна изборна комисија БиХ овјерила је укупно **36** кандидатских листа са **112** кандидата за избор вијећника у Градско вијеће Града Сарајева.
108. На основу утврђених резултата посредних избора спроведених у вези са чланом 13.10 Изборног закона БиХ у општинским вијећима Стари Град Сарајево, Нови Град Сарајево, Центар Сарајево и Ново Сарајево за Градско вијеће Града Сарајева, Централна изборна комисија БиХ је на 4. сједници, одржаној 26. 1. 2017. године, донијела одлуку о потврђивању резултата посредних избора и додјели мандата за Градско вијеће Града Сарајева. У Градско вијеће Града Сарајева изабрани су сљедећи вијећници:
- **вијећници из Општинског вијећа Стари Град Сарајево:** Скака Абдулах, Талић Аднан, Миладин Алмедин, Стојнић Давид, Додик Ведран, Ханџић Вибор и Симоновић Срђан;
 - **вијећници из Општинског вијећа Центар Сарајево:** Фазлић Самир, Катица Велија, Српа Сеад, Ук Нихад, Гребовић Нуко, Дрековић Теа и Лазовић Мирко;
 - **вијећници из Општинског вијећа Ново Сарајево:** Бахтановић Хазим, Срдић Срђан, Пелеш Строил Барбара, Живановић Мирослав, Гаврић Игор, Хафизовић Реуф и Омукић Снежана;
 - **вијећници из Општинског вијећа Нови Град Сарајево:** Габела Едина, Велић Лана, Фиљуљанин Санела, Пештек Енес, Бибер Бајро, Вукадин Тони и Јурић Мира.
109. У периоду након доношења одлуке о потврђивању резултата посредних избора и додјели мандата у Градском вијећу Града Сарајева биле су двије измјене у смислу престанака мандата због оставке и додјеле сљедећем кандидату са листе. У Градском вијећу Града Сарајева утврђен је престанак мандата за сљедеће вијећнике: Абдулах Скака³⁹ и Пештек Енес⁴⁰.

³⁵ „Службени гласник БиХ“, бројеви: 23/01, 7/02, 9/02, 20/02, 25/02, 4/04, 20/04, 25/05, 52/05, 65/05, 77/05, 11/06, 24/06, 32/07, 33/08, 32/10, 18/13, 7/14 и 31/16

³⁶ „Службене новине Кантона Сарајево“, бројеви: 12/98, 14/98, 25/05, 23/08 и 32/08

³⁷ „Службени гласник БиХ“, бројеви 38/14 и 90/16

³⁸ Општинско вијеће Стари Град Сарајево конституирајућа сједница одржана 16. 11. 2016. године; Општинско вијеће Центар Сарајево, 16. 11. 2016. године; Општинско вијеће Ново Сарајево, 30. 11. 2016. године; Општинско вијеће Нови Град Сарајево, 30. 11. 2016. године.

³⁹ Одлука број: 06-1-07-1-26/17 од 16. 2. 2017. године

⁴⁰ Одлука број: 06-1-07-1-299/17 од 11. 10. 2017. године

1.3.3. Избор одборника у Скупштину Града Источно Сарајево

110. Начин избора одборника у Скупштину града Источно Сарајево утврђен је чланом 13.10 и 13.5 Изборног закона БиХ⁴¹, Изборним законом Републике Српске⁴², чланом 21. и 30. Статута Града Источно Сарајево⁴³ и Поглављем VII Упутства о поступку спровођења посредних избора за органе власти у Босни и Херцеговини обухваћених Изборним законом Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Упутство)⁴⁴. Град Источно Сарајево чине сљедеће општине: Источно Ново Сарајево, Источна Илиџа, Пале, Соколац, Трново и Источни Стари Град.
111. Већина активности у вези са спровођењем посредних избора за Скупштину Града Источно Сарајево је спроведена у 2016. години након одржавања конституирајућих сједница скупштина општина које чине Град Источно Сарајево.
112. Централна изборна комисија БиХ овјерила је укупно **39** кандидатских листа са **114** кандидата за избор одборника у Скупштину Града Источно Сарајево.
113. У извјештајном периоду, а на основу посредних избора спроведених у скупштинама општина за Скупштину Града Источно Сарајево Централна изборна комисија БиХ је у 2017. години 2. фебруара 2017. године донијела Одлука о утврђивању резултата посредних избора и додјели мандата из Скупштине општине Источна Илиџа за Скупштину Града Источно Сарајево, којом је додијељено укупно шест (6) мандата док су одлуке о утврђивању резултата посредних избора и додјели мандата за пет преосталих скупштина општина донесене у 2016. години.⁴⁵
114. На основу утврђених резултата посредних избора спроведених у вези са чланом 13.10 Изборног закона БиХ у скупштинама општина Источно Ново Сарајево, Источна Илиџа, Пале, Соколац, Трново и Источни Стари Град за Скупштину Града Источно Сарајево, Централна изборна комисија БиХ је на 8. сједници, одржаној 9. 2. 2017. године, донијела Одлуку о потврђивању резултата посредних избора и додјели мандата за Скупштину Града Источно Сарајево. У Скупштину Града Источно Сарајево изабрани су сљедећи одборници:
- **одборници из Скупштине општине Пале:** Шкипина Дамјан, Глуховић Зоран, Симовић Мирослав, Благојевић Никола, Лучић Владимир, Пејовић Бојан, Копривица Младен и Маџгаљ Милан;
 - **одборници из Скупштине општине Соколац:** Чоловић Мирко, Вучетић Данко, Голијан Јован, Косорић Жарко, Боровчанин Миломир и Самарџија Ненад;
 - **одборници из Скупштине општине Источни Стари Град:** Драгаш Дубравка, Космајац Жељко и Плакаловић Његош;
 - **одборници из Скупштине општине Источно Ново Сарајево:** Попић Небојша, Трифковић Наташа, Нешић Раде, Главаш Александар и Јованчић Ведран;

⁴¹ „Службени гласник БиХ“, бр. 23/01, 7/02, 9/02, 20/02, 25/02, 4/04, 20/04, 25/05, 52/05, 65/05, 77/05, 11/06, 24/06, 32/07, 33/08, 32/10, 18/13, 7/14 и 31/16

⁴² „Службени гласник РС“, бр. 34/02, 35/03, 24/04, 19/05 и 24/12

⁴³ „Службене новине Града Источно Сарајево“, бр. 20/05

⁴⁴ „Службени гласник БиХ“, број 38/14 и 90/16

⁴⁵ Посредни избори за Скупштину Града Источно Сарајево из скупштина општина које чине Град Источно Сарајево спроведени су како слиједи: из Скупштине општине Соколац 16. 12. 2016. године; из Скупштине општине Пале 7. 12. 2016. године; из Скупштине општине Источно Ново Сарајево 29. 12. 2016. године; из Скупштине општине Источни Стари Град спроведени су дана 16. 12. 2016. године; из Скупштине општине Трново 16. 12. 2016. године и из Скупштине општине Источна Илиџа 30. 1. 2017. године.

- **одборници из Скупштине општине Трново:** Бехија Мулаосмановић, Немања Лучић и Мирослав Бјелица;
- **одборници из Скупштине општине Источна Илица:** Лучић Мирослав, Четковић Даниела, Љубоје Дарко, Шеховац Горан, Шешлија Небојша и Радовановић Винко.

115. У периоду након доношења одлуке о потврђивању резултата посредних избора и додјели мандата у Скупштини града Источно Сарајево, укупно су биле четири измјене у смислу престанака мандата и додјеле сљедећем кандидату са листе због оставке у Скупштини Града Источно Сарајево. У Скупштини Града Источно Сарајево утврђен је престанак мандата за сљедеће одборнике: Косорић Жарко⁴⁶, Вучетић Данко⁴⁷, Младен Копривица⁴⁸ и Небојша Попић⁴⁹.

1.4. Спровођење пријевремених избора за начелнике општина

116. У 2017. години, проведени су пријевремени избори за начелника Општине Трново (РС) и за начелника Општине Гламоч.

1.4.1. Пријевремени избори за начелника Општине Трново

117. Након престанка мандата начелника Општине Трново због смрти, Централна изборна комисија БиХ је на својој сједници одржаној 27. 7. 2017. године донијела Одлуку о расписивању и одржавању пријевремених избора за начелника Општине Трново, Упутство о роковима изборних активности за одржавање пријевремених избора за начелника Општине Трново и неопходна акта за спровођење пријевремених избора. Наведеном одлуком је утврђен датум одржавања пријевремених избора – 24. 9. 2017. године, те су наведеним упутством утврђени рокови за реализацију свих неопходних изборних активности.

118. У складу са чланом 2.9 и Поглављем IV Изборног закона БиХ – Овјера и кандидовање за изборе, Правилником о начину провјере потписа подршке и обрасци за овјеру политичких субјеката за учествовање на непосредним изборима у Босни и Херцеговини, и одредбама Поглавља I – Пријевремени избори Правилника о начину спровођења избора у Босни и Херцеговини, Централна изборна комисија БиХ је овјерила политичке субјекте те кандидатске листе и кандидате за учешће на пријевременим изборима за начелника Општине Трново како слиједи: овјерене су двије политичке партије и два кандидата.

119. Одлуком о закључивању и потврђивању извода из Централног бирачког списка за пријевремене изборе за начелника Општине Трново са стањем на дан 4. 9. 2017. године у 24 часа, утврђен је укупан број бирача уписаних у изводе из Централног бирачког списка за пријевремене изборе. Укупан број бирача уписаних у изводе из Централног бирачког списка је био 1.409 од чега 1.352 бирача за гласање на редовним бирачким мјестима и на бирачком мјесту за гласање лично и 57 бирача који гласају ван Босне и Херцеговине.

⁴⁶Одлука број: 06-1-07-1-47/17 од 2. 3. 2017. године

⁴⁷Одлука број: 06-1-07-1-56/17 од 23. 3. 2017. године

⁴⁸Одлука број: 06-1-07-1-69/17 од 5. 4. 2017. године

⁴⁹Одлука број: 06-1-07-1-70/17 од 13. 4. 2017. године

120. С обзиром да Централна изборна комисија БиХ није дала сагласност на именовање два редовна члана Општинске изборне комисије Трново, с циљем благовремене припреме пријевремених избора за начелника Општине Трново Централна изборна комисија БиХ је именovala два претходна члана Општинске изборне комисије Трново за замјенике чланова и то до потврђивања резултата пријевремених избора за начелника Општине Трново.
121. Централна изборна комисија БиХ акредитирала је укупно 14 изборних посматрача за посматрање пријевремених избора за општинског начелника у основној изборној јединици Трново и то: 10 посматрача у име једног акредитованог удружења и четири посматрача у име два акредитована политичка субјекта.
122. Пријевремени избори за начелника Општине Трново одржани су 24. 9. 2017. године, на укупно 4 редовна бирачка мјеста, једно бирачко мјесто за гласање непотврђеним гласачким листићима и једно путем мобилног тима. Централна изборна комисија БиХ је у складу са одредбом члана 2.9 став (1) Изборног закона БиХ, именovala овлашћеног службеника Централне изборне комисије БиХ за координирање и надгледање рада у Општинској изборној комисији Трново.
123. Централна изборна комисија БиХ је дана 5. 10. 2017. године донијела одлуку о потврђивању резултата пријевремених избора за начелника Општине Трново, којом је за начелника Општине Трново изабран Гаговић Драгомир, кандидат политичког субјекта Савез независних социјалдемократа – СНСД.

1.4.2. Пријевремени избори за начелника Општине Гламоч

124. Након престанка мандата начелника Општине Гламоч због смрти, Централна изборна комисија БиХ је на својој сједници одржаној 26. 10. 2017. године донијела Одлуку о расписивању и одржавању пријевремених избора за начелника Општине Гламоч, Упутство о роковима изборних активности за одржавање пријевремених избора за начелника Општине Гламоч и неопходна акта за спровођење пријевремених избора. Наведеном одлуком је утврђен датум одржавања пријевремених избора 17. 12. 2017. године, те су наведеним упутством утврђени рокови за реализацију свих неопходних изборних активности.
125. За учешће на пријевременим изборима за начелника Општине Гламоч Централна изборна комисија БиХ овјерила је политичке субјекте те кандидатске листе и кандидате како слиједи: 7 политичких партија, једног независног кандидата и једну коалицију. Укупно је овјерено 7 кандидата.
126. Одлуком о закључивању и потврђивању извода из Централног бирачког списка за пријевремене изборе за начелника Општине Гламоч са стањем на дан 27. 11. 2017. године у 24 часа, утврђен је укупан број бирача уписаних у изводе из Централног бирачког списка за пријевремене изборе. Укупан број бирача уписаних у изводе из Централног бирачког списка је био 4.412 од чега 4.091 бирач за гласање на редовним бирачким мјестима и на бирачком мјесту за гласање лично и 321 бирач који гласа ван Босне и Херцеговине.
127. С обзиром да није окончана процедура именовања редовног члана Општинске изборне комисије Гламоч, с циљем благовремене припреме пријевремених избора за начелника

Општине Гламоч Општинско вијеће Гламоч је именovalo замјеника члана и то до потврђивања резултата пријевремених избора за начелника Општине Гламоч.

128. За посматрање пријевремених избора за општинског начелника у основној изборној јединици Гламоч Централна изборна комисија БиХ акредитирала је укупно 18 изборних посматрача, и то: 17 посматрача у име једног акредитованог удружења и једног посматрача у име једног акредитованог политичког субјекта.
129. Пријевремени избори за начелника Општине Гламоч одржани су на 9 редовних бирачких мјеста (бирачко мјесто за гласање лично је придружено бирачком мјесту 085A003), једном бирачком мјесту за гласање непотврђеним гласачким листићима и путем једног мобилног тима. Централна изборна комисија БиХ је, у складу са одредбом члана 2.9 став (1) Изборног закона БиХ, именovala овлашћеног службеника Централне изборне комисије БиХ за координирање и надгледање рада у Општинској изборној комисији Гламоч.
130. Централна изборна комисија БиХ је 26. 12. 2017. године донијела одлуку о потврђивању резултата пријевремених избора за начелника Општине Гламоч, којом је за начелника Општине Гламоч изабран Радивојша Небојша, кандидат политичког субјекта Савез независних социјалдемократа – СНСД.

1.5. Вођење Централног бирачког списка

1.5.1. Редовни послови ажурирања Централног бирачког списка

131. Поступак вођења Централног бирачког списка и уписа бирача прописан је поглављем 3. Изборног закона БиХ – Бирачки списак, те Правилником о вођењу Централног бирачког списка. Централни бирачки списак је евиденција о држављанима БиХ који имају бирачко право у складу с Изборним законом БиХ и формира се, води и користи за потребе организације и спровођења избора у складу са законом, за спровођење референдума, за спровођење опозива изабраног функционера и изборе органа локалне самоуправе у складу са законом.
132. Централни бирачки списак је јединствен, сталан и редовно се ажурира. У складу са Јединственом методологијом и програмом обраде и вођења евиденције Централног бирачког списка, чији потписници су Централна изборна комисија БиХ и IDDEEA, IDDEEA врши редован пресјек стања Централног бирачког списка сваког првог понедјељка у мјесецу те га доставља Централној изборној комисији БиХ, а која врши генерисање и обраду достављених података, припрему извјештаја о броју бирача уписаних у Централни бирачки списак, те наведене податке користи и обрађује у складу са законском надлежности и службеном сврхом. У складу са наведеним, активности у 2017. години су укључивале континуиране послове редовног мјесечног ажурирања Централног бирачког списка.
133. Према сачињеним мјесечним пресјецима стања Централног бирачког списка, преглед броја бирача уписаних у Централни бирачки списак за 2017. годину је сљедећи:

Табела 1. Број уписаних бирача у Централни бирачки списак

Мјесец	Датум	Редовни бирачи	Бирачи који гласају у одсуству	Бирачи који гласају лично	Бирачи који гласају путем поште	Укупно
јануар	3.1.2017	3.274.259	10.469	8.448	65.380	3.358.556
фебруар	6.2.2017	3.273.668	10.443	8.443	65.346	3.357.900
март	6.3.2017	3.273.980	10.427	12.037	65.328	3.361.772
април	3.4.2017	3.273.973	10.426	12.031	65.306	3.361.736
мај	2.5.2017	3.274.652	10.413	12.018	65.283	3.362.366
јун	5.6.2017	3.274.962	10.413	12.003	65.258	3.362.636
јул	3.7.2017	3.276.601	10.414	11.991	65.244	3.364.250
август	7.8.2017	3.278.869	10.407	11.966	65.220	3.366.462
септембар	4.9.2017	3.282.202	10.396	11.928	65.255	3.369.781
октобар	5.10.2017	3.284.459	8.781	11.918	65.217	3.370.375
новембар	6.11.2017	3.284.916	10.356	11.911	65.174	3.372.357
децембар	4.12.2017	3.284.457	10.359	11.904	65.194	3.371.914

134. Према посљедњем пресјеку стања Централног бирачког списка од 4. 12. 2017. године број уписаних бирача у Централни бирачки списак био је већи за 13.358 у односу на број уписаних бирача на дан 3. 1. 2017. године.
135. Поред наведеног, Централна изборна комисија БиХ води и посебне евиденције о лицима којим је по основу закона одузето право гласа те врши ажурирање бирачког права у Централном бирачком списку, и то за: а) лица која су правоснажном одлуком надлежног органа лишена потпуне пословне способности, б) лица која имају сметњу из члана 1.6, 1.7 и 1.7а Изборног закона БиХ (повреде хуманитарног права).
136. У претходним годинама, а по захтјеву Централне изборне комисије БиХ, успостављена је пракса континуираног достављања рјешења о одузимању/враћању пословне способности од надлежних судова у Федерацији БиХ и Републици Српској према Централној изборној комисији БиХ, у сврху благовременог ажурирања Централног бирачког списка. У 2017. години Централној изборној комисији БиХ је достављено укупно 95 рјешења о која се односе на пословну способност, те су наведени подаци обрађени у евиденцији Централног бирачког списка.
137. Редовне активности на ажурирању Централног бирачког списка обухватиле су и провјеру података о испису из држављанства БиХ, а на основу рјешења о испису из држављанства БиХ која редовно доставља Министарство цивилних послова БиХ, Сектор за држављанства. У 2017. години достављено је укупно 3.305 рјешења о испису и промјенама у рјешењима о држављанству БиХ те је извршена провјера достављених података у Централном бирачком списку.
138. У складу са надлежношћу о вођењу посебних евиденција Централног бирачког списка, а у вези са одредбом члана 1.6, 1.7 и 1.7а Изборног закона БиХ, Централна изборна комисија БиХ је, на основу података достављених од надлежних органа о лицима која се налазе на издржавању казне затвора или се нису повиновали наредби да се појаве

пред судом због озбиљних повреда хуманитарног права, у извјештајном периоду донијела 21 одлуку којим је утврђено да лице неће бити уписано у Централни бирачки списак док се налази на издржавању казне затвора или да ће ова одлука бити основ за брисање лица из Централног бирачког списка, у случајевима када је лице уписано у Централни бирачки списак. Наведени подаци су ажурирани у евиденцијама Централног бирачког списка.

139. Централна изборна комисија БиХ је у извјештајном периоду донијела 33 одлуке којим је утврђено да се лице уписује у Централни бирачки списак, у складу са одредбом члана 1.7 Изборног закона БиХ, због истека издржавања казне затвора изречене због повреда хуманитарног права. Наведени подаци су ажурирани у евиденцијама Централног бирачког списка.
140. У оквиру редовних активности издато је, на захтјев, пет увјерења о чињеницама из службене евиденције Централног бирачког списка у сврху регулисања социјално-статусних питања.
141. Редовне активности на вођењу Централног бирачког списка су укључивале и ажурирање приспјелих података о измјени адреса за бираче који борава у иностранству, пријем пријава за упис бирача који борава у иностранству у Централни бирачки списак, те усмена и писана кореспонденција у вези са гласањем ван земље.

1.5.2. Активности на организовању и спровођењу пријевремених избора за начелнике општина Трново (РС) и Гламоч

142. Активности на организовању и спровођењу пријевремених избора за начелника општина Трново и Гламоч укључиле су и послове из дјелокруга евиденције Централног бирачког списка. У вези са питањем бирача ван БиХ, активности су укључиле сљедеће: припрему пријавних образаца за регистрацију бирача ван БиХ, постављање истих на интернет страницу Централне изборне комисије БиХ, достављање обавјештења и пријавних образаца Министарству спољних послова БиХ на даљу дистрибуцију и информисање држављана БиХ путем ДКП-а, те израду и ажурирање базе података о бирачима ван БиХ. По истеку рока за подношење пријава за гласање путем поште, Централна изборна комисија БиХ је донијела и на својој интернет страници објавила одлуку о утврђивању и објављивању броја бирача за гласање ван БиХ за пријевремене изборе за начелника општина Трново и Гламоч, а овим бирачима су по окончању поступака кандидатуре и штампе изборног материјала, достављени бирачки пакети за гласање путем поште.
143. У оквиру припрема за одржавање пријевремених избора, IDDEEA је по захтјеву Централне изборне комисије БиХ, у терминима утврђеним упутством о роковима изборних активности за пријевремене изборе за начелнике општина Трново и Гламоч, достављала пресјеке Централног бирачког списка који су обрађивани у Централној изборној комисији БиХ (укупно 3 термина).
144. У складу са законском обавезом, политичким субјектима који су овјерени за учешће на пријевременим изборима и којима је овјерена кандидатска листа, по захтјеву су обезбијеђени изводи из Централног бирачког списка за изборну јединицу у којој су учествовали на пријевременим изборима.

145. Након доношења одлука Централне изборне комисије БиХ о закључивању и потврђивању броја бирача уписаних у Централни бирачки списак за пријевремене изборе за начелника општина Трново и Гламоч, извршено је генерисање и штампа извода из Централног бирачког списка по бирачким мјестима и достава истих према општинској изборној комисији у утврђеним роковима.

1.5.3. Активности на припреми избора за органе локалне управе и самоуправе

146. Централни бирачки списак се формира, води и користи, између осталог, и за потребе избора органа локалне самоуправе у складу са законом, при чему Централна изборна комисија БиХ утврђује извод из Централног бирачког списка за спровођење ових избора.
147. У извјештајном периоду у 49 општина и градова у БиХ одржани су избори за органе локалне самоуправе/савјете мјесних заједница, односно: Хан Пијесак (5. март), Требиње (18. и 19. март), Бањалука и Приједор (19. март), Доњи Вакуф (25. март), Лакташи (26. март) Лопаре (2 – 23. априла), Србац (2. април), Невесиње и Чајниче (9. април), Кнежево (23. април – 14. мај), Илица, Високо, Вукосавље, Гацко, Љубиње, Рибник, Фоча и Брод (23. април), Бреза (29. април), Рудо (30. април), Дервента и Пале (7. мај), Нови Град (13. мај), Вогошћа, Добој Исток, Рогатица и Крупа на Уни (14. мај), Кладањ (20. мај), Калиновик (21. мај), Оштра Лука, Прњавор и Сребреница (28. мај), Челинац (18. јун), Хацићи (1. јул), Какањ (2. јул), Станари (9. јул), Томиславград (16. јул), Мркоњић Град и Угљевик (24. септембар), Јабланица (30. септембар), Центар Сарајево и Модрича (1. октобар), Босански Петровац (15. октобар – 12. новембар), Градишка (15. октобар), Власеница (5. новембар), Шамац (3. децембар), Бихаћ (16. и 17. децембар) и Добој (17. децембар).
148. За сваке појединачне изборе Централна изборна комисија БиХ је својом одлуком утврдила изглед и садржај извода из Централног бирачког списка према задњем пресеку стања истог, као и број бирача за конкретне изборе. Исти су достављени надлежном органу поштујући одредбе Закона о заштити личних података.

1.6. Координација рада изборних комисија

1.6.1. Попуњеност изборних комисија, именовање и разрјешење чланова изборних комисија

149. У складу са Одлуком о броју чланова изборне комисије основне изборне јединице у Босни и Херцеговини, све изборне комисије броје укупно 559 чланова. На дан 12. 12. 2017. године именовано је укупно 535 чланова, односно у 14 изборних комисија недостају 24 члана.
150. Централна изборна комисија БиХ је у извјештајном периоду:
- разријешила дужности 65 чланова изборних комисија у 41 општини,
 - разријешила дужности 3 предсједника изборне комисије у 3 општине на њихов лични захтјев,
 - разријешила предсједника и чланове Градске изборне комисије Бихаћ.
151. Централна изборна комисија БиХ није дала претходну сагласност за разрјешење предсједника и чланова изборне комисије (Босански Петровац и Велика Кладуша).

152. Надаље, Централна изборна комисија БиХ није дала сагласност на разрјешење чланова у 4 изборне комисије (Бановићи, Чапљина, Пале (ФБиХ) и Милићи), јер члановима није истекао мандат, те није дала сагласност у предмету Општинске изборе комисије Дервента, јер је именовани члан повукао оставку.
153. Централна изборна комисија БиХ је у извјештајном периоду:
- именовала 48 чланова изборних комисија у 27 општина
 - именовала 4 предсједника изборних комисија у 4 општине (Кључ, Сребреница, Вогошћа и Чајниче). Такође, Централна изборна комисија БиХ је именовала предсједника Општинске изборне комисије Оџак, с обзиром да то није учинио надлежни орган дуже од 1,5 годину од именовања чланова ове комисије.
154. Централна изборна комисија БиХ није дала сагласност за именовање 24 члана изборних комисија, а најчешћи разлог је био да су именовани чланови изборних комисија кандидати за изборе (члан 2.3 став (1) тачка 4. Изборног закона БиХ) или нису испуњавали услове (члан 2.2 став (2) Изборног закона БиХ), те да састав изборне комисије није био у складу са чланом 2.14 став (1) Изборног закона БиХ.
155. Надаље, Централна изборна комисија БиХ је по службеној дужности именовала 5 замјеника чланова и предсједника у 2 изборне комисије (Столац и Трново (РС), због спровођења поновљених, односно пријевремених избора) и дала сагласност на именовање замјеника члана Општинске изборне комисије Гламоч због спровођења пријевремених избора за начелника Општине Гламоч. Структура именованих чланова општинских/градских изборних комисија је дата у наредним табелама.

Табела 2. Попис становништва из 1991. године

УКУПНО	ХРВАТИ		БОШЊАЦИ		СРБИ		ОСТАЛИ	
4.377.053	760.872	17,38%	1.902.956	43,48%	1.366.104	31,21%	347.121.	7,93%

Табела 3. Национална структура именованих чланова општинских / градских изборних комисија

УКУПНО	ХРВАТИ		БОШЊАЦИ		СРБИ		ОСТАЛИ	
535	105	19,63%	199	37,20%	209	39,07%	22	4,11%

Табела 4. Полна структура именованих чланова општинских/градских изборних комисија

УКУПНО	МУШКАРЦИ		ЖЕНЕ	
535	275	51,40%	260	48,60%

Табела 5. Квалификациона структура именованих чланова општинских/градских изборних комисија

УКУПНО	ВСС		ВШС		ССС		МР	
535	470	87,85%	51	9,53%	14	2,62%	0	0,00%

Табела 6. Старосна структура именованих чланова општинских/градских изборних комисија

УКУПНО	Млађи од 30 година		Од 30 до 40 година		Од 40 до 50 година		Старији од 50 година	
535	188	35,14%	112	20,93%	130	24,30%	105	19,63

156. На поступак именовања чланова изборних комисија Апелационом одјељењу Суда БиХ изјављено је 17 жалби, од чега је 16 жалби Суд БиХ одбио, а једну (1) жалбу је уважила Централна изборна комисија БиХ.
157. У поступку разрјешења и именовања Централна изборна комисија БиХ је редовно пратила истек мандата члановима изборних комисија и упутила: 35 ургенција за разрјешење чланова општинских изборних комисија којим је истекао мандат и замјеника чланова и 36 ургенција за именовање недостајућих чланова изборних комисија.
158. У извјештајном периоду припремљено је 11 информација о стању попуњености изборних комисија, са конкретним приједлозима како би се разрјешења и именовања вршила ефикасно.
159. Урађена је и анализа најчешћих грешака које праве органи надлежни за разрјешење и именовање чланова изборне комисије, те препоруке за њихово отклањање. С тим циљем Централна изборна комисија БиХ је донијела ново упутство о утврђивању квалификација, броја, разрјешењу и именовању и обуци чланова изборне комисије основне изборне јединице у Босни и Херцеговини („Службени гласник БиХ”, бр. 57/17 и 60/17), као и пратеће смјернице - инструкције, које су достављене органима надлежним за разрјешење и именовање чланова изборних комисија.

1.6.2. Израда анализе о раду изборних комисија у 2016. години

160. Одредбом члана 5. Упутства о начину рада и извјештавања изборне комисије основне изборне јединице у Босни и Херцеговини (број: 05-1-02-2-628-1/16 од 26. 5. 2016. године), утврђено је да је изборна комисија обавезна до 31. јануара текуће године доставити Централној изборној комисији БиХ извјештај о раду за претходну годину и најмање једном мјесечно извјештавати Централну изборну комисију БиХ према обрасцу (МИОРОИЈ).
161. С циљем обезбјеђења потребних података о вршењу надлежности изборних комисија, прописаних чланом 2.13 Изборног закона БиХ и јединственог приступа изради извјештаја о раду за 2016. годину, Централна изборна комисија БиХ је доставила изборним комисијама образац за израду извјештаја и одредила рок за достављање

извјештаја⁵⁰. Такође, од изборних комисија је затражено да одговоре на сва питања из обрасца, како би Централна изборна комисија БиХ имала све потребне податке. Након достављања података урађена је свеобухватна анализа у 2017. години која је садржавала пресјек стања о свакој надлежности изборне комисије, закључке и препоруке за побољшање рада изборних комисија. Анализа је представљена на конференцији „Локални избори 2016 – научене лекције“ и публикована у конференцијској брошури.⁵¹

162. Због уочених пропуста у раду појединих изборних комисија, Централна изборна комисија БиХ је од свих изборних комисија затражила доставу података о стању архиве изборних комисија од 1996. године, као и о подацима које су изборне комисије дужне трајно чувати. У току је обрада података из упитника које је доставило 114 изборних комисија. Такође, упутства за уређење и коришћење архиве су достављена свим изборним комисијама.
163. Према достављеним информацијама изборних комисија, све изборне комисије у Босни и Херцеговини су урадиле финансијске планове за 2018. годину и доставиле их надлежним службама у општинама/градовима за припрему буџета општине/града за 2018. годину, што је резултат благовремено предузетих активности Централне изборне комисије БиХ (јуни – новембар 2017. године). У ту сврху урађено је 8 аката, укључујући и нацрт финансијског плана, те обрађени подаци из око 170 повратних информација од 143 изборне комисије. Такође, припремљено је 9 информација о обезбјеђењу средстава за спровођење Општих избора 2018. године, са конкретним приједлозима. Проблем обезбјеђења финансијских средстава једино је истакла начелница Општине Ново Горажде.⁵²

1.7. Имплементација изборних резултата

1.7.1. Престанци и додјеле мандата

164. У 2017. години по питању утврђивања престанака мандата изабраним члановима тијела власти којим мандат додјељује Централна изборна комисија БиХ и додјеле мандата слједећим квалификованим кандидатима, одбијања мандата и додјеле мандата слједећим квалификованим кандидатима, у 2017. години, обрађено је 113 предмета. Од 113 управних поступака донесено је 129 управних аката, сачињено 645 пратећих аката и 113 увјерења о додјели мандата који су упућени изабраним дужносницима, као и тијелима власти у Босни и Херцеговини. Од наведеног броја, сви управни поступци покренути су у смислу утврђивања престанка мандата у општинским (градским) вијећима/скупштинама општина (града), начелницима општина, Скупштини Града Источно Сарајево, Градском вијећу Града Сарајева, скупштинама кантона, Народној скупштини Републике Српске и Вијећу народа Републике Српске.
165. Званичницима којим је престао мандат, те слједећим квалификованим кандидатима који су прихватили замјенске мандате, достављено је укупно 226 изјава о имовинском стању.

⁵⁰ Акт број: 06-1-07-1-1836-1/16 од 23. 12. 2016. године

⁵¹ Брошура „Локални избори 2016 – научене лекције“ http://www.izbori.ba/Documents/2017/N_L_2017/Naucene_lekcije_bhs.pdf

⁵² Акт број: 02/1-060-1-1/17 од 30. 8. 2017. године.

166. Из домена техничке обраде наведених активности, вођена је евиденција о стању тијела власти у смислу престанака мандата, одбијања мандата, те додјеле мандата слjedeћим кандидатима, у електронској верзији, те је и архивирана материјална грађа о истим.

Табела 7. Преглед броја престанака мандата по нивоу власти

Тијело власти	Број престанака мандата
Представнички дом Парламентарне скупштине БиХ	0
Представнички дом Парламента Федерације БиХ	0
Дом народа Парламента Федерације БиХ	0
Народна скупштина Републике Српске	1
Вијеће народа Републике Српске	1
Градско вијеће Града Сарајева	2
Скупштина Града Источно Сарајево	4
Начелник општине	2
Општинско вијеће/скупштина општине	101
Укупно	113

Табела 8. Разлози за утврђивање престанка мандата

Разлози	Број престанак мандата
По захтјеву партије	105
Због смрти	6
Због промјене пребивалишта	0
Опозив	0
По службеној дужности	2
Одбијање мандата	16

167. Имајући у виду одговоре на упите, захтјеве за мишљење и остала акта који се односе на предметну област, обрађено је 68 аката.

1.7.2. Дорада софтвера за посредне изборе у БиХ

168. У складу са планираном надоградњом и дорадом софтвера за имплементацију мандата посредних избора на свим нивоима у БиХ, извршена је надоградња модула о посредним изборима у Јединственом изборном информационом систему (ЈИИС БиХ). Успостављена је и интегрисана у ЈИИС БиХ систему база података о свим кандидатима, изабраним званичницима, те замјенским мандатима на свим посредним изборима у

БиХ; Дому народа Парламентарне скупштине БиХ, Дому народа Парламента Федерације БиХ, Вијећу народа РС, Градском вијећу Града Сарајева и Скупштини Града Источно Сарајево.

1.7.3. Провјера пребивалишта за изабране дужноснике

169. У складу са планираном полугодишњом провјером свих изабраних званичника који су освојили мандат или који су добили замјенски мандат на Општим изборима 2014. године и на Локалним изборима 2016. године, у складу са одредбом члана 1.10 став (1) тачка 7. Изборног закона БиХ, у јулу 2016. године извршене су провјере да ли се сви изабрани званичници налазе у оквиру изборне јединице у којој су изабрани, односно у којој су добили замјенски мандат. Наведеном провјером је утврђено да се сви изабрани званичници и сви званичници који су добили замјенски мандат налазе у оквиру изборне јединице у којој су освојили мандат. Приликом обраде сваког предмета о утврђивању престанка мандата изабраног званичника, врши се провјера сљедећег квалификованог кандидата и у смислу тренутног пребивалишта.

1.8. Достављање образаца изјава о имовинском стању

1.8.1. Законске одредбе

170. Чланом 15.8 став (1) Изборног закона БиХ прописано је да су кандидати изабрани на свим нивоима власти дужни да, у року од 30 дана од дана објаве овјере мандата у „Службеном гласнику БиХ“, на посебном обрасцу, предају Централној изборној комисији БиХ потписану изјаву о имовинском стању.
171. Надаље, чланом 15.8 став (2) Изборног закона БиХ прописано је да је изабрани члан органа власти на свим нивоима дужан да Централној изборној комисији БиХ поднесе извјештај о имовинском стању у року од 30 дана након истека мандата на који је изабран, као и у случају престанка мандата.
172. Одредбом члана 19.10 став (1) тачка а) и б) Изборног закона БиХ прописано је да ће се новчаном казном у износу од 300,00 КМ до 3.000,00 КМ казнити за повреде кандидат изабран на свим нивоима власти ако у року од 30 дана од дана објаве овјере мандата у „Службеном гласнику БиХ“, односно у року од 30 дана након истека мандата на који је изабран не преда потписану изјаву о имовинском стању из чланка 15.8 ставак (1) и (2) овог закона, на посебном обрасцу.
173. Одредбама члана 15.9 Изборног закона БиХ прописано је да Централна изборна комисија БиХ омогућава да обрасци који садрже изјаве о укупном имовинском стању буду доступни јавности. Централна изборна комисија БиХ није одговорна за тачност података који се односе на податке садржане у обрасцу.

1.8.2. Спровођење члана 15.8 став (1) Изборног закона БиХ

174. У сврху спровођења наведене одредбе Централна изборна комисија БиХ је 30. 1. 2017. године разматрала извјештај о изабраним званичницима који су имали обавезу да доставе образац Изјаве о имовинском стању Централној изборној комисији БиХ, након објаве овјере мандата у „Службеном гласнику БиХ“, након спроведених Локаних избора 2016. године. Увидом у достављену документацију и након обраде достављених

образаца, утврђено је да је Изјаву о имовинском стању Централној изборној комисији БиХ доставило:

- 115 изабраних начелника на Локалним изборима 2016. године, док 25 изабраних начелника није доставило Изјаву о имовинском стању.
- 2.854 изабрана вијећника/одборника на Локалним изборима 2016. године, док 285 изабраних вијећника/одборника није доставило Изјаву о имовинском стању.

1.8.3. Спровођење члана 15.8 став (2) Изборног закона БиХ

175. Обавезу да доставе образац Изјаве о имовинском стању Централној изборној комисији БиХ, након истека мандата имала су 143 изабрана начелника и 3.763 вијећника/одборника којима је истекао мандат. Увидом у достављену документацију утврђено је да је Изјаве о имовинском стању Централној изборној комисији БиХ доставило:

- 85 начелника/градоначелника којим је истекао мандат, док 58 начелника/градоначелника којима је истекао мандат није доставило Изјаву о имовинском стању након истека мандата.
- 2.148 вијећника/одборника којим је истекао мандат, док 1.615 изабраних званичника којима је истекао мандат није доставило Изјаву о имовинском стању.

176. На основу наведеног, а из разлога кршења одредаба члана 15.8 став (1) и (2) Изборног закона БиХ, Централна изборна комисија БиХ, у складу са праксом која је успостављена закључком Централне изборне комисије БиХ из 2010. године, обавијестила је, писаним путем, све изабране званичнике којима је истекао мандат или почео мандат, а за које је евидентирано да нису доставили Изјаву о имовинском стању у прописаном року, да су дужни у року од седам дана од дана пријема обавјештења да доставе образац Изјаве о имовинском стању Централној изборној комисији БиХ. Имајући у виду број лица на које се односи наведени приједлог, обавјештења су упућена општинским вијећима/скупштинама општина, које су обавјештења прослиједили вијећницима/одборницима. Укупно 2.013 изабраних званичника није доставило изјаве о имовинском стању на почетку односно након истека мандата.

177. Након окончања поступка обавјештавања изабраних званичника путем општинских вијећа/скупштина општина, установљено је да 353 изабрана званичника (почетак односно престанак мандата) нису поступила у складу са одредбама Изборног закона БиХ.

178. Централна изборна комисија БиХ је 3. 7. 2017. године, упутила појединачна обавјештења на адресе 20 политичких субјеката, 49 изабраних званичника на почетку мандата и 304 изабрана званичника којим је истекао мандат.

179. Након истека рока и по пријему доказа о уручењу обавјештења, утврђено је да 67 изабраних званичника на почетку / односно по истеку мандата нису доставили образац изјаве о имовинском стању, те исти подлијежу санкцијама из члана 19.10 Изборног закона Босне и Херцеговине.

180. Централна изборна комисија БиХ је на 53. сједници, одржаној 26. 10. 2017. године, донијела Закључак о покретању поступка за 65 изабраних званичника који нису доставили образац Изјаве о имовинском стању након престанка мандата 2016. године, као и за два изабрана званичника који нису доставили образац Изјаве о имовинском

стању на почетку мандата. Тренутно се спроводе поступци по наведеном закључку за утврђивање чињеничног стања.

1.8.4. Спровођење члана 19.10 став (1) тачка а) и б)

181. Централна изборна комисија БиХ је на 19. сједници, одржаној 6. 4. 2017. године, донијела одлуку којом је једном посланику, који је изабран на Општим изборима 2014. године, изречена новчана казна у износу од 300,00 КМ због неподношења потписане изјаве о имовинском стању Централној изборној комисији БиХ у року од 30 дана од дана објаве овјере мандата у „Службеном гласнику БиХ“.

1.8.5. Спровођење члана 15.9 Изборног закона БиХ

182. У сврху спровођења наведене одредбе Изборног закона БиХ, у смислу доступности образаца о имовинском стању јавности, Централна изборна комисија БиХ је до 5. 7. 2011. године објављивала скениране изјаве о имовинском стању кандидата и изабраних чланова органа власти на службеној интернет страници www.izbori.ba.
183. Рјешењем број: УП1 03-1-37-3-18/11 од 5.7.2011. године, Агенција за заштиту личних података у БиХ наложила је Централној изборној комисији БиХ да прекине обраду личних података објављивањем скенираних изјава о имовинском стању кандидата и изабраних чланова органа власти на службеној страници ЦИКБиХ www.izbori.ba, те да објављене изјаве о имовинском стању кандидата и изабраних чланова органа власти уклони са службене странице.
184. Централна изборна комисија БиХ је поступила по наведеном рјешењу и коначној пресуди Суда БиХ број: С1 3 У 007099 12 Увп од 4. 4. 2012. године, те уклонила предметне обрасце са своје службене интернет странице.
185. Надаље, Централна изборна комисија БиХ је у 2016. години развила апликацију за унос података из обрасца Изјаве о имовинском стању изабраних званичника, чиме су створени технички услови за објаву наведених образаца Изјаве о имовинском стању на службеној интернет страници Централне изборне комисије БиХ, а с циљем спровођења одредаба члана 15.9 Изборног закона БиХ.
186. У складу са напријед наведеним, Централна изборна комисија БиХ је 25. 5. 2017. године, односно 15. 6. 2017. године (ургенција) упутила захтјев за мишљење Агенцији за заштиту личних података у БиХ, да ли наведени садржај и изглед података Изјаве о имовинском стању из евиденције изабраних званичника којим је почео односно завршио мандат (апликативно развијен изглед обрасца за постављање на интернет страницу) задовољава принципе обраде личних података из члана 4. став 1 тачка ф) и г) Закона о заштити личних података, те да ли се подаци из Изјаве о имовинском стању могу учинити доступним јавности на овај начин. Агенцији је достављен и примјерак изгледа обрасца који би био објављен на предметној интернет страници.
187. Наиме, одредбама члана 4. став ф) и г) Закона о заштити личних података прописано је да се лични подаци обрађују само у временском периоду који је неопходан за испуњавање сврхе у коју су подаци прикупљени, те да се лични подаци чувају у форми која допушта идентификацију носиоца података не дуже него што је потребно за сврху у коју се подаци прикупљају или даље обрађују.

188. Дана, 19. 6. 2017. године достављен је одговор Агенције за заштиту личних података у БиХ, у коме се наводи да Агенција неће давати мишљење и цијенити поједине активности које спроводи Централна изборна комисија БиХ с циљем примјене Изборног закона БиХ, те да Централна изборна комисија БиХ утврди да ли је намјеравана обрада личних података на веб-страници у складу са релевантним прописима које примјењује у оквиру својих надлежности те претходно образложених принципа законите обраде личних података.
189. Сходно напријед наведеном, Централна изборна комисија БиХ извршила је апликативно прилагођавање апликације за унос података из обрасца изјаве о имовинском стању изабраних званичника, у смислу искључивања сљедећих података: адресе изабраног званичника, имена и презимена чланова домаћинства изабраних званичника те мјеста у којем изабрани званичник посједује имовину (наводи се само држава).
190. Такође, с циљем регулисања предметне материје, Централна изборна комисија БиХ на 37. сједници, одржаној 18. 7. 2017. године утврдила је Упутство о изгледу и начину испуњавања обрасца изјаве о имовинском стању, којим је прописала нови изглед обрасца изјаве о имовинском стању, прилагођен апликативној форми.
191. Након завршеног апликативног прилагођавања новој форми обрасца, искључивања заштићених личних података изабраних званичника и прилагођавања званичним језицима који се користе у Босни и Херцеговини, у апликацију су унесени подаци из обрасца изјаве о имовинском стању за 516 актуелних носилаца власти, како слиједи: Предсједништво БиХ, Представнички дом Парламентарне скупштине БиХ, Представнички дом Парламента Федерације Босне и Херцеговине, Народна скупштина Републике Српске, предсједник и потпредсједник Републике Српске и скупштине кантона у Федерацији Босне и Херцеговине.
192. Подаци из имовинских образаца су путем интернет странице Централне изборне комисије БиХ стављени на увид јавности 13. 12. 2017. године (www.izbori.ba).

1.9. Поновни избори у основној изборној јединици Столац – 19. 2. 2017. године

193. Централна изборна комисија БиХ је на 1. сједници, одржаној 12. 1. 2017. године, донијела Одлуку о поништавању избора у основној изборној јединици Столац, у складу са чланом 2.10 Изборног закона БиХ, а одлучујући у поновном поступку, Централна Изборна комисија БиХ је 26. 1. 2017. године донијела Одлука о поништавању избора у основној изборној јединици Столац спроведених на дан 2. 10. 2016. године за Општинско вијеће Столац и начелника Општине Столац на свим редовним бирачким мјестима, те гласање путем мобилних тимова, као и гласање у одсуству и гласање путем поште.
194. С обзиром да су чланови Општинске изборне комисије Столац, Авдо Јагањац, Иван Перих и Мелиха Капор, правоснажним и коначним одлукама Централне изборне комисије БиХ број: 05-1-07-5-1125/16, број: 05-1-07-5-1126/16 и број: 05-1-07-5-1127/16 од 24. 11. 2016. године, разријешени дужности у чланству Општинске изборне комисије Столац и да је Општинско вијеће Столац дјеловало у техничком мандату због поништавања избора у основној изборној јединици Столац и није било могуће спровести процедуру именовања чланова Општинске изборне комисије Столац у складу са чланом 2.12 став (5) Изборног закона БиХ, Централна изборна комисија БиХ

је, у складу са чланом 2.15 став (2) Изборног закона БиХ, с циљем обезбјеђења услова из члана 2.14 став (1) Изборног закона БиХ, који се односе на националну и полну структуру чланова изборних комисија и сачињавања листе кандидата који испуњавају услове за именовање у чланство изборне комисије у складу с одредбама Изборног закона БиХ и Упутства о утврђивању квалификација, броја и именовању чланова изборне комисије основне изборне јединице у Босни и Херцеговини („Службени гласник БиХ”, бројеви 6/16 и 13/16), Рјешењем број: 06-1-07-1-5/17 од 12. 1. 2017. године, до потврђивања резултата поновљених избора 2017. године за основну изборну јединицу Столац, на дужност замјенског предсједника и чланова Општинске изборне комисије Столац именовала: Јозу Матића, замјеник предсједника; Рифата Зломужицу, замјеник члана, и Предрага Шупљеглава, замјеник члана, који су спровели поново изборе у Стоцу за Општинско вијеће и начелника општине, дана 19. 2. 2017. године.

195. Централна изборна комисија БиХ је на 7. сједници, одржаној 5. 2. 2017. године, донијела Одлука о расписивању и одржавању поновних избора у основној изборној јединици Столац („Службени гласник БиХ“, број 9/17), Упутство о роковима изборних активности за одржавање поновних избора у основној изборној јединици Столац и Одлука о успостављању Главног центра за бројање и о именовању директора и замјеника директора Главног центра за бројање за спровођење поновних избора у основној изборној јединици Столац. Главни центар за бројање је био смјештен у просторијама Централне изборне комисије БиХ.
196. Поступак спровођења поновљених избора у основној изборној јединици Столац регулисан је Инструкцијом о поступку спровођења поновних избора за општинског начелника и општинско вијеће у основној изборној јединици Столац коју је Централна изборна комисија БиХ усвојила на 7. сједници, одржаној 5. 2. 2017. године. Између осталог, члан 2. наведене инструкције прописује обавезу Општинске изборне комисије Столац да на основу прибављених извода из матичне књиге умрлих, у изводу из бирачког списка означи имена умрлих лица како би се заштитио интегритет изборног процеса, а имајући у виду да се поновни избори, у складу са чланом 14.1 Изборног закона БиХ, спроводе на основу истих извода из Централног бирачког списка.
197. Поступак координирања и надгледања поновљених избора у основној изборној јединици Столац који се одржавају 19. 2. 2017. године је регулисан Инструкцијом о примјени члана 2.9 став (1) тачка 1. Изборног закона Босне и Херцеговине коју је Централна изборна комисија БиХ усвојила 16. 2. 2017. године. Наведеном инструкцијом овлашћени службеници Централне изборне комисије БиХ су акредитовани у име Централне изборне комисије БиХ да координирају и надгледају рад бирачких одбора и дужни су да сачине извјештај о свим активностима предвиђеним чланом 3. наведене инструкције. Укупно 25 запослених Секретаријата Централне изборне комисије БиХ је било распоређено у Општинској изборној комисији Столац и на свим бирачким мјестима у општини Столац, укључујући и мобилне тимове.
198. За поновљене изборе у основној изборној јединици Столац спроведена је **едукативна кампања** за бираче који живе ван Босне и Херцеговине, а имају бирачко право. Припремљен је ТВ-телоп – позив бирачима који живе ван БиХ, а имају право да гласају путем поште за Општину Столац, на службеним језицима у употреби у БиХ, који је достављен Министарству спољних послова БиХ с циљем да се исти постави на веб-страницу министарства и на веб-страницу ДКПБиХ у којим су уписани бирачи за гласање ван БиХ за Општину Столац. Такође, наведени ТВ-телоп је достављен и клубовима удружења грађана БиХ у иностранству и владиним и невладиним организацијама које се баве избјеглицама и питањима миграција те да исти учине

доступним држављанима Босне и Херцеговине са којима контактирају. ТВ-телоп позив бирачима који живе ван БиХ је постављен и на веб-страници Централне изборне комисије БиХ.

199. На Централном бирачком списку за општину Столац, на дан понављања избора било је регистровано 11.430 бирача – 5.870 (или 51,36%) мушкараца и 5.560 (или 48,64%) жена од чега: 9.871 за гласање на редовним бирачким мјестима; 31 бирач за гласање у одсуству; 40 бирача за гласање лично; 141 бирач за гласање путем мобилног тима; 26 бирача за гласање непотврђеним гласачким листићем, 1.321 бирач за гласање путем поште.
200. За потребе одржавања поновљених избора у општини Столац бирачима који гласају ван Босне Херцеговине је упућена 1.321 пошиљка с изборним материјалом од чега је 107 враћено као неуручено⁵³.
201. На дан одржавања поновљених избора у општини Столац (19. 2. 2017. године) сва редовна бирачка мјеста су отворена на вријеме и изборни процес је текао без проблема. Бирачи су гласали на 19 редовних бирачких мјеста, 6 бирачких мјеста у одсуству (Јабланица, Мостар, Чапљина, Берковићи, Љубиње и Требиње) 7 мобилних тимова (4 – Столац, и по 1 у Фочи, Чапљини и Мостару), 1 непотврђеним гласачким листићем и једно (1) бирачко мјесто за гласање лично које је било у склопу редовног бирачког мјеста 176A012. За поновљене изборе у основној изборној јединици Столац није организовано лично гласање у ДКПБиХ.
202. На поновљеним изборима у основној изборној јединици Столац учествовало је 7 политичких партија, 5 независних кандидата, 2 коалиције како слиједи:
- **За изборе за начелника Општине Столац** учествовали су сљедећи политички субјекти: ХДЗ БиХ – Хрватска демократска заједница БиХ; СДФ БиХ.
 - **За изборе за Општинско вијеће Столац** учествовали су сљедећи политички субјекти: ХДЗ БиХ – Хрватска демократска заједница БиХ; Иницијатива за Столац; Хрватска коалиција за Столац ХСП БиХ ХДЗ 1990; Видоје Маслаћ – независни кандидат; СДС – Српска демократска партија; Ајла Репеша – независни кандидат; ХКДУБиХ; СПР-БиХ; Снага Центра; СДФ БиХ; Берина Амићић – независни кандидат; ХСС БиХ; Драган Шимуновић – независни кандидат и Славен Милановић – независни кандидат.
203. На дан поновљених избора у основној изборној јединици Столац гласало је укупно 8.509 бирача или 74,4% од чега 7.565 (66,2%) бирача на редовним бирачким мјестима; 13 бирача у одсуству; 120 бирача путем мобилног тима; 9 бирача путем непотврђеног гласачког листића и 802 бирача путем поште.
204. Оперативни штаб акције „Локални избори 2016.“ је координирао све активности на обезбјеђењу дистрибуције и повраћаја изборног материјала за поновљене локалне изборе у општини Столац и заједно са другим безбједносним агенцијама је обезбјеђивао изборни процес у општини Столац дана 19. 2. 2017. године када су одржани поновни локални избори. Нарушавања безбједносне ситуације није било.
205. У складу са чланом 5 Инструкције о поступку спровођења поновљених избора за општинског начелника и Општинско вијеће у основној изборној јединици Столац

⁵³ До 27. 3. 2017. године

посматрачи које је акредитовала Централна изборна комисија БиХ и Општинска изборна комисија Столац за Локалне изборе 2016. године имају право посматрати поновљене изборе. За поновљене изборе у основној изборној јединици Столац акредитовано је укупно 40 посматрача: 27 посматрача у име удружења грађана⁵⁴; 8 међународних посматрача⁵⁵; 5 посматрача политичких субјеката⁵⁶, а поновно издавање акредитација тражила су 23 посматрача који су били акредитовани за Локалне изборе 2016. године⁵⁷.

206. Закључно са 2. 3. 2017. године у Главном центру за бројање укупно је пребројано 945 гласачких листића од чега 767 верификованих гласачких листића пристиглих путем поште, 13 листића бирача који су гласали у одсуству; 120 листића бирача који су гласали путем мобилног тима и 45 гласачких листића који су потврђени.
207. За изборе за начелника Општине Столац пребројано је укупно 8.510 гласачких листића од чега је важећих 8.109 (95,29%); неважећих празних 210 (2,47%) и неважећих листића по другим критеријумима 191 (2,24%). За изборе за Општинско вијеће Столац укупно је пребројано 8.510 гласачких листића од чега је 8.269 (97,17% важећих; 74 (0,87%) неважећих празних и 167 (1,96%) неважећих листића по другим критеријумима.
208. Дана, 6. 3. 2017. године Централна изборна комисија БиХ је донијела Одлуку о потврђивању и објављивању резултата поновних избора за начелника Општине Столац и вијећнике у Општинском вијећу Општине Столац („Службени гласник БиХ“, број 17/17).
209. На поновљеним изборима за основну изборну јединицу Столац за начелника изабран је Стјепан Бошковић, кандидат ХДЗ БиХ – Хрватска демократска заједница БиХ са освојених 59,12% гласова. Осам (8) мандата (или 49,98%) за Општинско вијеће Општине Столац освојила је ХДЗ БиХ – Хрватска демократска заједница БиХ; седам (7) мандата (41,09%) Иницијатива за Столац; један (1) мандат Хрватска коалиција за Столац ХСП БиХ, ХДЗ БиХ; и један (1) мандат Видоје Маслач – независни кандидат.
210. Од укупно 17 вијећника у Општинском вијећу Столац 11 или 64,7% су мушкарци и 6 или 35,3% су жене. Дванаест (12) вијећника имају 30 и више година старости док је 5 вијећника млађе од 30 година старости.
211. Поновљени избори у основној изборној јединици Столац су протекли без инцидената, а према запажањима посматрача поновљени избори у општини Столац су протекли слободно и поштено⁵⁸.

⁵⁴Центри Цивилних Иницијатива („Под лупом“ 17), У. Г. Видошки Град 10;

⁵⁵Амбасада Републике Хрватске 2, ОХР 2, ЕУ специјални представник 4.

⁵⁶ХДЗБиХ, НК Драган Шимуновић, НК Видоје Маслаћ, НК Славен Милановић

⁵⁷ОХР 4, ЕУ Специјални представник 9, Амбасада САД-а 2, ЦЦИ 8. Поновно издавање акредитација је затражено јер су претходно издате акредитације изгубљене.

⁵⁸Неправилности које су евидентирани током цијелог изборног дана су фотографисање гласачког листића на једном бирачком мјесту, помоћ при гласању од стране неовлашћене особе, породично гласање и покушај изношења гласачког листића са бирачког мјеста. Наведене неправилности су на вријеме спријечене, док су посматрачи Коалиције уложили три примједбе бирачким одборима током цијелог изборног дана. Саопштење: Сточани доказали да је могуће. Избори слободни и поштени!

<http://podlupom.org/v2/bs/clanak/saopstenje-stocani-dokazali-da-je-moguce-izbori-slobodni-i-posteni/249>

212. За избране званичнике на поновљеним изборима за начелника Општине Столац и вијећнике у Општинском вијећу Општине Столац припремљено је 18 увјерења о додјели мандата, изјава о прихватању/одбијању мандата, потврда о пријему увјерења о додјели мандата, те изјава о имовинском стању, а исти су додијељени дана 15. 3. 2017. године.

2. Заштита изборног права

2.1. Поступак утврђивања кршења одредаба Изборног закона БиХ од стране чланова бирачких одбора ангажираних на Локалним изборима 2016. године

213. Централна изборна комисија БиХ је, након спроведених Локалних избора 2016. године, у складу са својим надлежностима утврђеним у члану 2.9 Изборног закона БиХ, разматрала рад чланова бирачких одбора. На основу прикупљене документације, података добијених у поступку поновног бројања гласачких листића у Главном центру за бројање и других релевантних доказа, Централна изборна комисија БиХ је сачинила анализу повреда одредаба Изборног закона БиХ од стране предсједника и чланова бирачких одбора.
214. Анализом процеса Локалних избора 2016. године утврђене су неправилности у раду бирачког одбора на 21 бирачком мјесту које су чињене током процеса гласања и бројања гласачких листића, у 13 основних изборних јединица: Центар Сарајево и Градишка (по 3 бирачка мјеста); Бијељина, Босанска Крупа, Сребреница и Велика Кладуша (по 2 бирачка мјеста); Бањалука, Дервента, Нови Град, Прњавор, Соколац, Теслић и Коњиц (на по једном бирачком мјесту).

Повреде одредаба Изборног закона БиХ су се огледале у чињеници да су предсједник и чланови бирачких одбора попунили обрасце за збирне резултате гласања ЗР супротно члану 5.25 Изборног закона БиХ.

215. Одредбом члана 5.25 Изборног закона БиХ прописано је да након затварања бирачког мјеста и завршетка поступка бројања, бирачки одбор у одговарајуће обрасце уноси следеће податке: укупан број гласова; укупан број важећих гласова за сваку политичку странку, коалицију, листу независних кандидата и независног кандидата; укупан број гласова за сваког појединачног кандидата на кандидатској листи; укупан број неважећих гласачких листића, посебно наводећи број гласачких листића који су неважећи јер нису испуњени, а посебно број гласачких листића који су неважећи јер су погрешно испуњени; укупан број упропаштених гласачких листића; укупан број непотврђених гласачких листића који се налазе у гласачкој кутији, ако их има и укупан број неискоришћених гласачких листића. Записник о раду бирачког одбора и одговарајуће обрасце потписују сви чланови бирачког одбора. Ако неки члан одбије да се потпише, предсједник или један од чланова који се потписују то ће евидентирати заједно са разлозима непотписивања.
216. Повреде члана 5.25 Изборног закона БиХ према учињеним неправилностима су укључивале: неправилности утврђене приликом евидентирања броја освојених гласова по политичким субјектима; неевидентирање броја освојених гласова за једну или више политичких партија; погрешна евидентирања броја освојених гласова по кандидатима на листи; неевидентирања броја освојених гласова по кандидатима на листи, те погрешно евидентирање неважећих гласачких листића.

217. Приликом обраде, уноса и потврде резултата у Главном центру за бројање учено је неслагање података на оригиналним обрасцима за збирне резултате – ЗР (отворена листа) по политичким странкама и ЗР (већински глас) по кандидатима за нивое власти: начелнике/градоначелнике, општинска вијећа/скупштине општина, односно градска вијећа / скупштине градова, попуњеним од предсједника и чланова бирачког одбора. У оваквим случајевима, а на захтјев главног контролора или по приговору политичког субјекта, Централна изборна комисија БиХ је донијела одлуке и закључке о поновљеном бројању гласачких листића на бирачком мјесту на коме су уочена неслагања резултата гласања. Уколико су резултати поновљеног бројања гласачких листића указивали на знатна одступања и неслагања у односу на резултате утврђене од стране чланова бирачког одбора, Централна изборна комисија БиХ је покретала поступак за утврђивање одговорности чланова бирачког одбора.
218. Централна изборна комисија БиХ је покренула 107 управних поступака, по службеној дужности, ради утврђивања кршења одредаба Изборног закона БиХ од стране чланова бирачких одбора који су били ангажовани на Локалним изборима 2016. године и донијела у 2017. години укупно 99 одлука у којим је члану бирачког одбора изречена новчана казна и забрана ангажовања за рад на бирачком мјесту, односно у органима надлежним за спровођење избора на период од четири (4) године од дана правоснажности одлуке и 8 закључка о обустави поступака. Новчане казне су изречене у износима од 500,00 КМ до 300,00 КМ за предсједнике бирачких одбора и чланове бирачких одбора и њихове замјенике. Укупан износ изречених казни износи 32.600,00 КМ.
219. На првостепене одлуке Централне изборне комисије БиХ укупно је уложена 71 жалба Апелационом одјељењу Суда Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Суд БиХ). Одлучујући по жалбама Суд БиХ је 57 жалби одбио, 14 жалби дјелимично уважио и преиначио у дијелу који се односи на висину изречене новчане казне на начин да је висину једне изречене новчане казне од 500,00 КМ смањено на 300,00 КМ, да је висину једне изречене новчане казне од 500,00 КМ смањено на 400,00 КМ, а дванаест изречених новчаних казни од 400,00 КМ смањено на 300,00 КМ, и сматрајући да изречена новчана казна престрого одмјерена имајући у виду тежину прекршаја и имовинско стање жалиоца, а у осталом дијелу Суд БиХ је одлуке потврдио.
220. По одлукама Централне изборне комисије БиХ којим је изречена новчана казна члану бирачког одбора на Локалним изборима 2016. године, у извјештајном периоду, по основу новчаних казни, уплаћен је укупан износ од 21.877,00 КМ.
221. У 28 предмета у којима санкционисана лица нису извршила уплату новчане казне, наплата ће се извршити принудним путем у складу с одредбама Закона о извршном поступку Босне и Херцеговине.

2.2. Преглед статистичких података о кршењу одредаба Изборног закона БиХ од стране чланова бирачких одбора у односу на претходне изборе у 2014. и 2012. години

222. Број поступака покренутих због кршења одредаба Изборног закона БиХ од стране чланова бирачких одбора ангажираних за Локалне изборе 2016. године је 327 (188 обустављених поступака), док број поступака против чланова бирачких одбора ангажованих за Опште изборе 2014. године је 831 (76 обустављених поступака), а број

поступака против чланова бирачких одбора ангажованих за Локалне изборе 2012. године је 220.

223. У поступцима против чланова бирачких одбора ангажованих за Локалне изборе 2016. године је у 2016. години донесено 40 одлука (180 обустављених поступака) којим је члану бирачког одбора у основној изборној јединици Столац изречена новчана казна и забрана ангажовања за рад на бирачком мјесту, односно у органима надлежним за спровођење избора на период од четири (4) године од дана правоснажности одлуке, а у 2017. години донесено је укупно 99 одлука (8 обустављених поступака) којима је члану бирачког одбора изречена новчана казна и забрана ангажовања за рад на бирачком мјесту, односно у органима надлежним за спровођење избора на период од четири (4) године од дана правоснажности одлуке.
224. У поступцима против чланова бирачких одбора ангажираних за Опште изборе 2014. године је донесено укупно 755 одлука којима је члану бирачког одбора изречена новчана казна и забрана ангажовања за рад на бирачком мјесту, односно у органима надлежним за спровођење избора на период од четири (4) године од дана правоснажности одлуке.
225. У поступцима против чланова бирачких одбора ангажованих за Локалне изборе 2012. године укупно је донесено 160 одлука од којих је у 139 одлука члану бирачког одбора изречена новчана казна и забрана ангажовања за рад на бирачком мјесту, односно у органима надлежним за спровођење избора на период од четири (4) године од дана правоснажности одлуке, а у 21 одлуци је члану бирачког одбора изречена забрана ангажовања за рад на бирачком мјесту, односно у органима надлежним за спровођење избора на период од четири (4) године од дана правоснажности одлуке.
226. Чланови бирачких одбора ангажовани на Локалним изборима 2016. године и на Општим изборима 2014. године су кршили одредбе члана 5.25 став (1) тачка 1), 2), 3) и 4) Изборног закона БиХ, а на Локалним изборима 2012. године су кршили одредбе члана 5.3 став (2) и члана 5.25 Изборног закона БиХ. Из наведених статистичких података произилази неспорна чињеница да се чињење неправилности током процеса гласања и бројања гласачких листића од стране чланова бирачких одбора врши у истом броју континуирано за сваке изборе. Подаци указују и на чињеницу да је за сваке изборе кршена одредба члана 5.25 Изборног закона БиХ (попуњавање образаца за збирне резултате гласања супротно овој одредби) и да је највећи број одлука о изрицању санкција донесен због кршења ове одредбе члана. Да је смањено кршење ове законске одредбе у односу на 2014. годину када је донесено 755 одлука у поступцима против чланова бирачких одбора за кршење члана 5.25 став (1) тачка 1), 2), 3) и 4) Изборног закона БиХ, потврђује да је донесено 139 одлука у поступцима против чланова бирачких одбора ангажираних за Локалне изборе 2016. године за кршење члана 5.25 став (1) тачка 1), 2), 3) и 4) Изборног закона БиХ.

2.3. Запажања Централне изборне комисије БиХ у вези са почињеним неправилностима у раду бирачких одбора

227. Приликом вођења поступака из прикупљених релевантних чињеница и података уочено је да су се предсједници, чланови и замјеници чланова бирачког одбора, у вези са учињеним неправилностима, жалили на висину изречене новчане казне, истицали да неправилност представља случајну грешку техничке природе или је резултат незнања, да је грешка директна одговорност предсједника бирачког одбора почињена приликом

попуњавања образаца, те резултат физичког умора, пада концентрације, услова под којим су радили, присутност великог броја посматрача, непрекидан рад од 24 часа, или рад до касно у ноћ, односно континуирана ангажованост предсједника и чланова бирачког одбора током цијелог процеса гласања и бројања гласачких листића, неискуство у раду бирачког одбора, да обука рада бирачког одбора према плану и програму сталне едукације чланова органа за спровођење избора није била адекватна. Треба истаћи и чињеницу да су углавном сви ангажовани чланови ове изборне администрације лица која су без запослења или су пензионери са веома ниским пензијама, те да рад у бирачком одбору сматрају као један вид додатне мале зараде и који прихватају веома радо са намјером да финансијски помогну своје чланове породице, домаћинства и себе саме када се ради о студентима. Треба напоменути чињеницу да су у жалбеним разлозима чланови ове изборне администрације истицали чињеницу да износ од 300,00 КМ сматрају превисоким и да ни на који начин не могу извршити његову уплату, а нико од њих се није жалио на изречену мјеру забране ангажовања за рад на бирачком мјесту, односно у органима надлежним за спровођење избора на период од четири (4) године од дана правоснажности одлуке.

228. У свим наведеним фазама изборног процеса укупно је изјављено 112 жалби Апелационом одјељењу Суда БиХ, од којих је Суд БиХ 102 жалбе одбио или одбацио, десет жалби уважио, те по једном рјешењу вратио предмет на поновни поступак, а по девет жалби које је уважио рјешењима је поништио одлуке Централне изборне комисије БиХ, што у проценту износи да је 90% одлука Централне изборне комисије БиХ потврђено.

2.4. Апелације поднесене Уставном суду БиХ

229. На коначне и правоснажне одлуке Централне изборне комисије БиХ поднесене су 4 апелације. Три апелације су Уставном суду БиХ поднијели Салмир Каплан, Ахмет Љубовић и Демир Махмутџеџајић на одлуке Централне изборне комисије БиХ којим су им изречене новчане казне и уклањања њихових имена са листе. У поступку одлучивања по наведеним апелацијама Уставни суд БиХ је донио једну одлуку број АП-171/17 од 15. 2. 2017. године којом су све три апелације одбачене као недопуштене.
230. На коначну и правоснажну одлуку Централне изборне комисије БиХ донијету у поступку по захтјеву Републичке комисије за спровођење референдума за доставу извода из Централног бирачког списка поднесена је апелација Уставном суду БиХ коју је он одлуком број АП-3805/16 од 15. 2. 2017. године одбацио као недопуштену.

2.5. Поновљени избори у Општини Столац

231. По приговору политичког субјекта на кршење предизборне шутње на поновљеним изборима у Општини Столац, Централна изборна комисија БиХ је изрекла новчану казну другом политичком субјекту због кршења члана 7.4 став (1) тачка 3. Изборног закона БиХ. На предметну одлуку је уложена жалба Суду БиХ, коју је Суд уважио, поништио предметну одлуку Централне изборне комисије БиХ и предмет вратио Централној изборној комисији БиХ поново на поступак. Централна изборна комисија БиХ је обуставила поступак.
232. У поступку именовања чланова бирачких одбора за поновљене изборе у Општини Столац, на одлуке општинске изборне комисије којом је одлучено по приговору, два

политичка субјекта су уложила жалбу Централној изборној комисији БиХ. Жалбени наводи су се односили да општинска изборна комисија није водила рачуна о мултиетничном саставу бирачких одбора, односно да је општинска изборна комисија предложила члана бирачког одбора из својих евиденција у супротности с одредбама прописа којим је регулисано ово питање, затим да није поштован редослијед заступљености политичких субјеката у бирачком одбору утврђен жријебом. Поступајући по жалбама Централна изборна комисија БиХ је донијела одлуке којим је жалбе одбила као неосноване, на које нису улагане жалбе Суду БиХ.

2.5. Пријевремени избори у Општини Гламоч

233. Централној изборној комисији БиХ је један политички субјекат поднио три приговора за три кандидата за начелника општине Гламоч јер су државни службеници, а нису поднијели захтјеве за одсуство из државне службе, чиме крше одредбу члана 1.8 Изборног закона БиХ. Поступајући по приговорима Централна изборна комисија БиХ је донијела одлуке којим је приговоре одбила као неосноване, на које нису улагане жалбе Суду БиХ.
234. Чланом 16.14 став (3) Изборног закона БиХ прописано је да је забрањено вођење плаћене изборне кампање путем електронских и штампаних медија, или било којег облика плаћеног јавног оглашавања, осим одржавања интерних скупова органа и статутарних тијела политичких субјеката, у периоду од дана расписивања избора до дана службеног почетка изборне кампање. Централној изборној комисији БиХ је поднесен један приговор од политичког субјекта због наведеног кршења одредбе члана 16.14 став (3) Изборног закона БиХ, који је Централна изборна комисија БиХ одбила као неоснован.
235. У 2017. години укупно је изјављено 113 жалби Апелационом одјељењу Суда БиХ, од којих је Суд БиХ 102 жалбе одбио или одбацио, једанаест жалби уважио, од чега је у два рјешења вратио предмет на поновни поступак Централној изборној комисији БиХ која је предмете ријешила и на исте нису улагане жалбе Апелационом Суду БиХ, а по девет жалби које је Суд БиХ уважио, рјешењима поништио одлуке Централне изборне комисије БиХ, што у проценту износи да је 90% одлука Централне изборне комисије БиХ потврђено.

3. Едукација изборне администрације

236. У складу са Планом и програмом едукације органа за спровођење избора за 2017. годину, у извјештајном периоду спроведене су сљедеће обуке:
- **Едукација замјенске Општинске изборне комисије Столац.** Дана 9. 2. 2017. године одржана је едукација замјенске Општинске изборне комисије Столац у вези са припремом и одржавањем поновљених избора у Стоцу. Током обуке обрађене су релевантне теме у вези са спровођењем поновљених избора (временски план и роковник изборних радњи; организација и спровођење избора; рад бирачког одбора – бројање, попуњавање образаца и паковање; приговори и поступање, те унос и обрада резултата).

- **Обука запослених Секретаријата Централне изборне комисије БиХ** за поновљене изборе у Општини Столац. Инструкцијом о примјени члана 2.9 став (1) тачка 1. Изборног закона БиХ уређен је поступак координирања и надгледања поновљених избора у основној изборној јединици Столац. За потребе спровођења наведеног поступка, спроведена је едукација особља именованог за надгледање и координирање рада бирачких одбора у вези са свим процедурама рада бирачких одбора на дан уочи избора и на дан избора.
- **Спровођење обуке за новоименоване чланове општинских изборних комисија (ОИК).** У складу са Планом и програмом едукације органа за спровођење избора за 2017. годину, у Центру за едукацију Централне изборне комисије БиХ дана 20. 11. 2017. године одржана је обука за новоименоване чланове изборних комисија. Циљ обуке је био упознавање новоименованих чланова изборних комисија основних изборних јединица у БиХ са прописима из области изборног законодавства, као и са њиховим надлежностима и обавезама. На обуку је позван 21 новоименовани предсједник или члан изборне комисије који су именовани први пут у изборну комисију, у периоду од 1. 11. 2016. до 10. 11. 2017. године. Од позваних 21 учесника обуци је присуствовало 19 учесника; предавачи на обуци били су запослени Секретаријата Централне изборне комисије БиХ, а присутним је о значају обуке говорила др Ирена Хаџиабдић, предсједница Централне изборне комисије БиХ. Методе обуке биле су презентација, дискусија, студије случаја и демонстрација, у зависности од тематске цјелине која је била предмет обраде. Учесници су обуку оцијенили благовременом у смислу да им је ово добар основ за припрему првих избора које ће спровести у чланству изборних комисија, те корисном, али да обука захтијева додатно упознавање са Изборним законом БиХ и подзаконским актима из релевантних области. У наредним обукама наставиће се са праксом увођења нових метода рада које ће обуку учинити интерактивном, и користити студије случаја како би се учесници упознали са добрим и лошим примјерима из праксе и трагали за ефикасним рјешењима.
- **Едукација запослених Центара за бирачки списак.** У складу са Планом и програмом едукације органа за спровођење избора за 2017. годину, а на основу достављене информације о циљевима, садржају и начину извођења обуке, у периоду од 16. до 20. 10. 2017. године извршена је едукација запослених Центара за бирачки списак за општине у којим су запослени у Центру за бирачки списак новоименовани и постоји реална потреба да се упознају са свим пословима у вези са радом Центра за бирачки списак, као и за општине у којим се запослени у Центру за бирачки списак нису одазвали едукацији 2016. године. Едукацијом су обухваћени и обрађени сљедећи садржаји: Упознавање са важећим подзаконским актима и обавезама запослених Центра за бирачки списак, а практични сегмент обуке односио се на сегмент одређивања бирачких мјеста, распоређивања нераспоређених бирача, унос и обраду захтјева за одређивање бирачке опције расељених лица, те коришћење релевантних апликација. Запослени Центара за бирачки списак, у складу са важећим нормативним оквиром, обављали су практични рад на апликацији за пасивну регистрацију бирача и размјену електронске поште уз асистенцију и надзор координатора за рад са центрима за бирачки списак, што је омогућило да унаприједи своје знање и вјештине за самосталан и квалитетан рад на наведеним апликацијама. С тим у вези, едукација запослених у центрима за бирачки списак успјешно је обављена и очекују се да ће у наредном периоду дати жељене резултате. Обуку су похађали укупно 31 запослени центра за бирачки списак из 23 општине и један секретар изборне

комисије. Од начелника општина које се нису одазвале едукацији затражен је одговор у вези са наведеним.

Надаље, запослени центра за бирачки списак су у највећем броју матичари. Узимајући у обзир одредбе члана 7. Правилника о вођењу и употреби Централног бирачког списка којим су прописане надлежности центра за бирачки списак, упућен је допис градоначелницима/начелницима општина у БиХ да имају у виду сложеност и обим послова запослених у центру за бирачки списак, нарочито у изборној години, те да запослени центра не морају бити матичари.

4. Остале активности

4.1. Финансијске активности

237. Редовне активности Централне изборне комисије БиХ у области материјално-финансијских послова у извјештајном периоду укључују: вођење пословних књига: главне књиге и дневника (редовног буџета, програма посебне намјене: Јединствени изборни информациони систем (ЈИИС), Поновљени избори у Општини Столац, опремање Центра за едукацију Централне изборне комисије БиХ, донација Савјета Европе 2016. године, донација Савјета Европе – конференција 2017. године „Локални избори 2016. године – научене лекције“, пријевремени избори за начелника Општине Трново, донација Савјета Европе – брошура „Нове технологије у изборном процесу“, донација Савјета Европе – додатне обуке тренера, донација Савјета Европе – зборник радова, донација Савјета Европе – LEAD обуке и пријевремени избори за начелника Општине Гламоч и помоћних књига (књига основних средства, ситног инвентара и материјала), праћење извршења буџета; вођење благајничког пословања; обрачуни и исплате плата и накнада, рефундација по основу боловања; израде извјештаја надлежним органима пореске управе (спецификације обрачуна пореза и доприноса, МИП, МОП, ГОП и ГИП 1022 обрасци) фондовима, Централној изборној комисији БиХ и сл.).

4.2. Буџет Централне изборне комисије Босне и Херцеговине за 2017. годину

238. У складу са Законом о буџету институција Босне и Херцеговине и међународних обавеза за 2016. годину („Службени гласник БиХ”, број 94/16) Централној изборној комисији БиХ је одобрен укупан буџет у износу од **3.088.000,00 КМ**.

4.3. Корекција Буџета

239. **Вишегодишња капитална улагања – Јединствен изборни информациони систем БиХ.** Одлуком о одобравању пројекта за извођење Јединственог изборног информационог система Босне и Херцеговине који је уврштен у програм вишегодишњих капиталних улагања за период 2010–2012. године број 24/11 од 14. 3. 2011. године („Службени гласник БиХ“ број 18/11) одобрено је укупно 3.255.147,00 КМ.

Пренесена неутрошена средства из 2016. године, вишегодишњих капиталних улагања на програму посебних намјена – Јединствени изборни информациони систем у БиХ коригују буџет Централне изборне комисије БиХ за 2017. годину за износ од 539.787,42 КМ.

4.3.1. Донације (кориговани буџет за 2017. годину)

а) Донација Савјета Европе 2016. године

240. У складу са уговором између Савјета Европе и Централне изборне комисије БиХ број: АА.ДГИИ.46.2016, ФИМС ПО бр. 505981 од 7. 6. 2016. године уплаћено је 47.908,62 EUR (93.701,12 КМ) дана 21. 6. 2016. године што представља 50% укупно одобрених средстава подршке за трошкове који су настали током реализације активности у периоду од 12. маја до 30. новембра 2016. године чији је циљ:

- 1) подршка изради јединственог наставног плана и програма за образовање и сертификавање изборне администарције
- 2) обука предсједника и чланова бирачких одбора укључујући израду дугорочне базе података сертифицираних чланова бирачких одбора и
- 3) креирање информативних кампања намијењених женама, старијим лицима и националним мањинама.

241. Неутрошени износ од 2.436,84 КМ у 2016. години пренесен је у 2017. годину. У складу са истим уговором уплаћена су средства у износу од 25.517,69 EUR, дана 14. фебруара 2017. године и 2.000,00 EUR, дана 22. фебруара 2017. године што укупно износи 27.517,69 EUR (53.819,92 КМ), а представља другу траншу укупно одобрених средстава подршке за трошкове који су настали током реализације наведених активности.

242. Укупно пренесена из 2016. године и уплаћена средства у 2017. години на програм посебних намјена – донација Савјета Европе 2016. године коригују буџет Централне изборне комисије БиХ за 2017. годину у износу од **56.256,76 КМ.**

б) Донација Савјета Европе – Конференција 2017. године „Локални избори 2016. године – научене лекције“

243. У складу са уговором између Савјета Европе и Централне изборне комисије БиХ број: 11/17 ПО 537284 од 4. 2. 2017. године уплаћено је 11.998,69 EUR (23.467,40 КМ) дана 31. 3. 2017. године и 2.999,68 EUR (5.866,86 КМ) дана 7. 8. 2017. године као подршка за трошкове смјештаја учесника Конференције на тему: „Локални избори 2016. године – научене лекције“, која се одржала у хотелу „Хиллс“, Илица, Сарајево у периоду од 23. до 24. фебруара 2017. године.

244. Уплаћена средства у 2017. години на програм посебних намјена – донација Савјета Европе Конференција 2017. године – „Локални избори 2016. године – научене лекције“ коригују буџет Централне изборне комисије БиХ за 2017. годину у износу од **29.334,26 КМ.**

с) Донација Савјета Европе – Брошура „Нове технологије у изборном процесу“

245. У складу са уговором између Савјета Европе и Централне изборне комисије БиХ број: ГА.37.17ПО552741 од 20. 6. 2017. године уплаћена су, дана 11. 8. 2017. године, на ЈРТ средства у 3.456,07 EUR (6.759,49 КМ) што представља 70% укупно одобреног износа (4.937,25 EUR) као подршку за трошкове припреме, дизајна и штампања брошуре под називом „Нове технологије у изборном процесу – изазови и могућности примјене у Босни и Херцеговини“. Уплаћена средства у 2017. години на програм посебних намјена – донација Савјета Европе – брошура „Нове технологије у изборном процесу“ коригују буџет Централне изборне комисије БиХ за 2017. годину у износу од **6.759,49 КМ.**

d) Донација Савјета Европе – „Додатне обуке тренера“

246. У складу са уговором између Савјета Европе и Централне изборне комисије БиХ број: ГА.37.17ПО552229 од 20. 6. 2017. године уплаћена су на ЈРТ средства у износу од 9.684,58 EUR (18.941,39 KM) дана 8. 8. 2017. године што представља 80% укупно одобрених средства (12.105,73 EUR) за подршку за трошкове додатне обуке тренера предсједника и чланова бирачких одбора. Уплаћена средства у 2017. години на програм посебних намјена – донација Савјета Европе – „Додатне обуке тренера“ коригују буџет Централне изборне комисије БиХ за 2017. годину у износу од **18.941,39 KM**.

e) Донација Савјета Европе – „Зборник радова“

247. У складу са уговором између Савјета Европе и Централне изборне комисије БиХ број: ДГИИ.048.17.ПО556775 од 25. 8. 2017. године уплаћена су на ЈРТ средства у износу од 5.903,77 EUR (11.546,77 KM) дана 14. 9. 2017. године што представља 70% укупно одобрених средства (8.433,97 EUR) као подршку за трошкове прикупљања радова о питањима и закључцима који потичу са конференције „Локални избори 2016 – научене лекције („Зборник радова“).

248. Донација Савјета Европе – „Зборник радова“ коригују буџет Централне изборне комисије БиХ за 2017. годину у износу 11.546,77 KM.

f) Донација Савјета Европе – „LEAD обуке“

249. У складу са уговором између Савјета Европе и Централне изборне комисије БиХ број: ДГИИ.049.17.ПО557155 од 25. 8. 2017. године уплаћена су на ЈРТ средства у износу од 15.398,06 EUR (30.115,99 KM) дана 14. 9. 2017. године што представља 70% укупно одобрених средства (21.997,24 EUR) за подршку за трошкове спровођења координације образовања руководства и развој програма обуке за чланове Централне изборне комисије БиХ, руководеће особље и релевантно особље за обуку („LEAD обуке“).

250. Донација Савјета Европе – „ЛЕАД обуке“ коригују буџет Централне изборне комисије БиХ за 2017. годину у износу од **30.115,99 KM**.

g) Средства резерве буџета

251. **Поновљени избори у Општини Столац** – На приједлог Централне изборне комисије БиХ Савјет министара БиХ је донијело одлуку о одобравању средстава из текуће резерве Буџета институција Босне и Херцеговине и међународних обавеза Босне и Херцеговине за 2017. годину Централној изборној комисији Босне и Херцеговине СМ број: 20/17 од 9. 2. 2017. године. Средства у износу од 39.000,00 KM су намијењена за финансирање трошкова спровођења поновљених избора у Општини Столац. Средства обезбијеђена из резерве буџета институција Босне и Херцеговине на програму посебних намјена – Поновљени избори у Општини Столац коригују буџет Централне изборне комисије БиХ за 2017. годину у износу од **39.000,00 KM**.

252. **Опремање Центра за едукацију ЦИКБиХ** – На приједлог Централне изборне комисије БиХ Савјет министара БиХ је донијело Одлуку о одобравању издвајања средства текуће резерве Буџета институција Босне и Херцеговине и међународних обавеза Босне и Херцеговине за 2017. годину Централној изборној комисији Босне и Херцеговине СМ број: 154/2017 од 22. 6. 2017. године у износу од 60.000,00 KM.

Средства су намијењена за финансирање трошкова опремања намјештајем Центра за едукацију Централне изборне комисије БиХ.

Средства обезбијеђена из резерве буџета институција Босне и Херцеговине на програму посебних намјена – Опремање Центра за едукацију Централне изборне комисије БиХ коригују буџет Централне изборне комисије БиХ за 2017. годину у износу од **60.000,00 КМ**

h) Домаћи трансфери

253. У складу са чланом 1.2а Изборног закона БиХ у буџету институција БиХ и међународних обавеза Босне и Херцеговине се обезбијеђују средства за осигурање вршења овлашћења Централне изборне комисије БиХ које регулише члан 2.9. Међутим у складу са чланом 1.2б, када начелнику општине престане мандат, средства за спровођење нових избора обезбијеђују се у буџету општина.
254. **Пријевремени избори за начелника Општине Трново** – Централна изборна комисија БиХ је на 38. сједници одржаној 27. 7. 2017. године донијела Одлуку о расписивању пријевремених избора за начелника Општине Трново који су се одржали у недјељу 24. 9. 2017. године. За спровођење избора за начелника Општине Трново неопходно је било обезбиједити додатна финансијска средстава у оквиру буџета Централне изборне комисије БиХ за 2017. годину у износу од 3.000,00 КМ које је иста уплатила на јединствен рачун Трезора 14. 8. 2017. године, сходно члану 1.2а став (6) Изборног закона БиХ. Уплаћена средства на програму посебних намјена – Пријевремени избори за начелника Општине Трново коригују буџет Централне изборне комисије БиХ за 2017. годину у износу од **3.000,00 КМ**.
255. **Пријевремени избори за начелника Општине Гламоч** – Централна изборна комисија БиХ је на 38. сједници одржаној 26. 10. 2017. године донијела Одлуку о расписивању пријевремених избора за начелника Општине Гламоч који ће се одржати у недјељу 17. 12. 2017. године. За спровођење избора за начелника Општине Гламоч неопходно је било обезбиједити додатна финансијска средстава у оквиру буџета Централне изборне комисије БиХ за 2017. годину у износу од 6.000,00 КМ које је иста уплатила на јединствен рачун Трезора 31. 10. 2017. године, сходно члану 1.2а став (6) Изборног закона БиХ. Уплаћена средства на програму посебних намјена – Пријевремени избори за начелника Општине Гламоч коригују буџет Централне изборне комисије БиХ за 2017. годину у износу од **6.000,00 КМ**.
256. Сви програми посебних намјена заједно коригују буџет Централне изборне комисије БиХ за 2017. годину за **800.742,08 КМ**.
257. **Укупан кориговани буџет Централне изборне комисије БиХ за 2017. годину**, са пренесеним неискоришћеним средствима из 2016. године на вишегодишњем капиталном улагању, намјенским средствима донација, средствима из резерве буџета институција Босне и Херцеговине, те домаћим трансфером, износи укупно **3.888.742,08 КМ**.

Табела 9 . Структура реализованих налога у току 2017. године

	Налози за књижење	Рачуни	Извјештај о плаћеним рачунима	Налози за плаћање	Пријаве добављ./спољних сарадника	Уговори о дјелу	Комисије
РЕДОВНА	130	565	130	130	17	4	18
ППН: ЈИИС	4	14	4	4	2	-	-
ППН: Донација Савјета Европе 2016. године	-	-	-	-	-	16	-
ППН: Донација Савјета Европе 2017. године	4	14	4	4	3	-	-
ППН: Поновљени избори Столац	10	14	10	10	2	3	-
ППН: Пријевремени избори Гламоч	3	6	3	3	-	1	-
ППН: Пријевремени избори Трново	6	8	6	6	1	1	-
ППН: ДВЕ: Додатна обука тренера	8	33	8	8	11	-	-
ППН: ДВЕ: LEAD курс	11	34	11	11	9	-	-
ППН: ДВЕ: Нове технологије	2	4	2	2	-	-	-
ППН: ДВЕ: Зборник ауторских радова	2	3	2	2	18	31	-
ППН: ДВЕ: Опремање ЦЗЕ ЦИКБиХ	1	1	1	1	-	-	-
УКУПНО	181	696	181	181	63	56	18

Табела 10. Структура налога из благајне у току 2017. године

БЛАГАЈНЕ	Налози за наплату/исплату	Благајнички извјештаји	Налози за подизање готовине –чекова	Обрачун путних налога	Прилози благајне
Редовна благајна	442	85	10	139	1682
Благајна ППН (донација С. Европе – нове технологије	2	1	0	0	7
Благајна ППН (донација С. Европе – додатне обуке	9	1	0	8	47
Благајна ППН (донација С. Европе – LEAD обуке	5	1	0	0	11
Благајна ППН – пријевремени избори Трново	5	2	0	3	23
Благајна ППН – поновљени избори Столац	47	4	0	44	166
Благајна ППН – пријевремени избори Гламоч	12	1	0	7	54
УКУПНО	522	91	10	201	1990

258. Поред редовних активности, Централна изборна комисија БиХ је реализовала и друге значајне послове како слиједи:

- a) завршне радње инвентарисања на дан 31. 12. 2016. године;
- b) израда завршног рачуна и извршење буџета за 2016. годину у складу са Законом о финансирању институција БиХ („Службени гласник БиХ”, бројеви: 61/04, 49/09, 42/12, 87/12 и 32/13);
- c) израда аката обавезујућих по Закону о буџету институција БиХ и међународних обавеза БиХ за 2017. годину („Службени гласник БиХ” број 94/16);
 - намјенска структура капиталних издатака за 2017. годину,
 - динамика расхода по мјесецима у 2017. години,
 - намјенска структура програма посебних намјена – Јединствени изборни информациони систем БиХ (ЈИИС), поновљени избори у Општини Столац, опремање Центра за едукацију Централне изборне комисије БиХ, донација Савјета Европе 2016. године, донација Савјета Европе – конференција 2017. године „Локални избори 2016. године – научене лекције“, пријевремени избори за начелника Општине Трново, донација Савјета Европе – брошура „Нове технологије у изборном процесу“, донација Савјета Европе – додатне обуке тренера, донација Савјета Европе – „Зборник радова”, донација Савјета Европе – LEAD обуке и пријевремени избори за начелника Општине Гламоч,
 - одлука о благајничком максимуму,
 - интерне процедуре стварања обавеза;
- d) у складу са Законом о буџету институција БиХ и међународних обавеза БиХ за 2017. годину, израда и достављање Министарству финансија и трезора БиХ:
 - извјештаја о извршењу буџета за период I–III 2017. године – Инструкција бр. 05-02-2-3228-1/17 од 30. 3. 2017. године,
 - извјештаја о извршењу буџета за период I–VI 2017. године – Инструкција бр. 05-02-2-5646-1/17 од 27. 6. 2017. године и
 - извјештаја о извршењу буџета за период I–IX 2017. године – Инструкција бр. 05-02-2-8435-1/17 од 29. 9. 2017. године;
- e) подаци – табеле приоритета Документа оквирног буџета за период од 2018. до 2020. године у складу са Инструкцијом за буџетске кориснике бр 1. (припрема документа оквирног буџета за период од 2018. до 2020. године) и буџетског календара за припрему буџета институција БиХ за 2018. годину током 2018. године број: 05-02-1-1286-1/17 од 27. 1. 2017. године;
- f) израда и достава Министарству финансија и трезора БиХ пројекције буџета Централне изборне комисије БиХ за 2018. годину, захтјев за додјелу средстава из буџета за 2018. годину у складу са Инструкцијом за буџетске кориснике Министарства финансија и трезора БиХ бр. 2 Инструкцијом са упутствима за припрему захтјева за додјелу средстава из буџета за 2018. годину (пројекција буџета за 2017. годину) број: 05-16-2-5931-1/16 од 5. 7. 2017. године;

- g) праћење финансирања и трошења средстава са програма посебних намјена и извјештавање донатора и Министарства финансија и трезора БиХ;
- h) праћење трошкова репрезентације;
- i) израда средњорочног плана рада Централне изборне комисије БиХ за период 2018–2020. година.

4.4. Логистичко-оперативне активности

4.4.1. Опште информације и нормативи

259. Током 2017. године Централна изборна комисија БиХ извршила је набавке уз поштовање законске регулативе и прописа који су неопходни за пословање државних институција:

- Закон о јавним набавкама Босне и Херцеговине⁵⁹
- Упутство за припрему модела тендерске документације и понуда⁶⁰
- Правилник о јавним набавкама Централне изборне комисије БиХ⁶¹
- Закон о Правобранилаштву Босне и Херцеговине⁶²
- Закон о буџету институција БиХ и међународних обавеза БиХ за 2017. годину⁶³
- Интерни правилник о поступку директног споразума у Централној изборној комисији БиХ⁶⁴.
- Правилник о успостављању и раду комисије за набавке⁶⁵
- Сва подзаконска акта која су донијели Савјет министара БиХ и Агенција за јавне набавке
- Закон о облигационим односима⁶⁶
- Закон о закупу пословних зграда и просторија⁶⁷
- Закон о грађењу⁶⁸
- Посебне узансе о грађењу⁶⁹ и
- други закони и прописи.

260. С Агенцијом за јавне набавке и Правобранилаштвом Босне и Херцеговине, као контролним и координационим органима за област јавних набавки, стално је контактирано, размјењивана писана комуникација и праћена реализација законских одредаба којима се регулише област јавних набавки. Све остварене набавке и спроведени поступци квалитетно су документовани уз прибављање и евидентирање потребних мишљења, сагласности, комисијских записника и друге потребне документације. Поступак набавке чија је вриједност била процијењена на износ већи од 6.000,00 КМ спроводиле су комисије за јавне набавке које су именоване одлукама

⁵⁹ „Службени гласник БиХ“, број 39/14

⁶⁰ „Службени гласник БиХ“, бр. 90/14 и 20/15

⁶¹ број: 07-2-16-3-786-1/17 од 02.06.2017. године

⁶² „Службени гласник БиХ“, бр. 8/02, 10/02, 44/04, 102/09 и 47/14

⁶³ „Службени гласник БиХ“ бр. 94/16 од 23.12.2016

⁶⁴ Акт број: 07-2-02-2-144-1/15 од 12.02.2015. године

⁶⁵ „Службени гласник БиХ“, број 103/14

⁶⁶ „Службени лист СФРЈ“, бр. 29/78, 39/85 и 57/89, „Службени лист РБиХ“, бр. 2/92, 13/93 и 13/94

⁶⁷ „Службени лист СФРЈ“, бр. 33/77, 12/87, 30/90 и 3/93

⁶⁸ „Службене новине Федерације БиХ“, број: 55/02

⁶⁹ „Службени лист СФРЈ“, број: 18/77

Централне изборне комисије БиХ у складу са Законом о јавним набавкама и Правилником о успостављању и раду комисије за набавке.

4.4.2. Логистичке и оперативне активности

261. Оперативно-логистичке активности представљају структуриран систем од одређених међусобно повезаних компоненти које су представљале суштину оперативних радњи Централне изборне комисије БиХ током 2017. године уз активности које су се односиле на логистичку припрему и организацију пријевремених избора одржаних током 2017. године. У овом извјештајном периоду спроведени су поново избори у Општини Столац и пријевремени избори у општинама Трново и Гламоч.
262. Набавка робе и услуга реализована је у складу са одредбама Закона о јавним набавкама БиХ, актима за спровођење донесеним на основу овог закона од Савјета министара БиХ и Агеније за јавне набавке БиХ и правилника о поступку директног споразума.
263. На основу одлука Централне изборне комисије БиХ извршене су набавке робе, услуга и радова како слиједи:

Поступци планирани из капиталних издатака за 2017. годину:

- набавка извођења грађевинских радова на VI фази санације анекса зграде Централне изборне комисије БиХ – отворени поступак (два лота, ЛОТ1 – финални унутрашњи грађевински радови и машинске инсталације и ЛОТ2 – електро радови на инсталацији система за симултано превођење,
 - набавка извођења радова постављања рачунарске мреже – видео-пројекције и озвучења анекса зграде Централне изборне комисије БиХ – отворени поступак и
 - набавка намјештаја за опремање Центра за едукацију Централне изборне комисије БиХ – отворени поступак.
264. Редовне годишње набавке у 2017. години су укључивале: набавку горива за моторна возила – конкурентски захтјев; набавку услуга издавања авио-карата – конкурентски захтјев, и набавку редовних лиценци – конкурентски захтјев.
265. Спороведена су укупно 4 отворена поступка, од којих за један поступак процијењена вриједност набавке у међународном разреду, и 6 конкурентских поступка што је укупно 10 поступака.
266. Из вишегодишњих капиталних улагања која се односе на набавку опреме и услуга израде софтвера у оквиру пројекта ЈИИС БиХ спроведени су сљедећи поступци:
- набавка софтвера и хардвера за складишну евиденцију – отворени поступак је спроведен и окончан крајем 2016. године, а уговор са одабраним понуђачем је закључен 19. 5. 2017. године, након чега је почела реализација уговора која је окончана 30. 11. 2017. године,
 - набавка софтвера „Надоградња ЈИИС БиХ“ (Јединственог изборног информационог система БиХ) – отворени поступак, спроведен је и окончан крајем 2016. године, а уговор са одабраним понуђачем је закључен 19. 5. 2017. године, након чега је почела реализација уговора која је окончана 30. 11. 2017. године,
 - набавка софтвера „Document Management System“ (Систем управљања документима) – отворени поступак спроведен, окончан и реализован у 2016.

- години, који обухвата 3 модула, модул е-архива, модул е-сједнице и модул е-протокол,
- набавка услуга едукације особља у ИКТ одсјеку за потребе оспособљености рада на пројектима ЈИИС БиХ – конкурентски захтјев, поступак спроведен и окончан током 2017. године,
 - набавка стручних услуга надзора над реализацијом Пројекта ЈИИС БиХ – конкурентски захтјев, поступак спроведен и окончан током 2017. године,
 - набавка лиценцираних софтвера за ЈИИС БиХ – конкурентски захтјев и
 - набавка софтвера – ГЕО информациони систем – отворени поступак, међународни разред, поступак спроведен и закључен уговор крајем 2017. године.
267. Набавке спроведене путем директног споразума укључују: услуга поправке и сервисирања службених моторних возила (није поступак спровођен, али су реализоване набавке из оквирног споразума који је на снази до 2019. године); набавку канцеларијског материјала, административног материјала; услуга регистрације и осигурања моторних возила; услуга прања моторних возила; услуга прес-клипинга; услуга лекторисања; услуга штампања и увезивања извјештаја о спровођењу закона из надлежности Централне изборне комисије БиХ у 2016. години; услуга *SSL web* сервер сертификата; услуга *mail filtering*; услуга интернета; услуга дезинфекције, дезинсекције и дератизације пословних просторија и набавку угоститељских услуга.
268. Остале набавке које су реализоване примјеном поступка директног споразума су: услуге сервисирања и текућег одржавања опреме, ситан инвентар и ауто-гуме; услуге медија (претплате); канцеларијског намјештаја и остале набавке јер је вриједност набавке била мања од 6.000,00 КМ.
269. „Ванредне“ набавке које су вршене ради спровођења активности из надлежности Централне изборне комисије БиХ у 2017. години укључују: набавку услуга хотелског смјештаја за извршење активности у вези са спровођењем поновљених избора у Општини Столац; набавка услуга хотелског смјештаја, послужења хране и пића и изнајмљивања сале ради организације и спровођења постизборне конференције „Локални избори 2016. године – научене лекције“, набавка услуга писменог и усменог преводјења и штампања брошуре „Научене лекције – Локални избори 2016. године“; набавка услуга писменог и усменог преводјења (преводиличких услуга) са енглеског језика на босански / хрватски / српски односно босанског/ хрватског/ српског на енглески језик и услуга штампања брошура у оквиру реализације два пројекта која је финансирао Савјет Европе „Нове технологије у изборном процесу-изазови и могућности примјене у Босни и Херцеговини“ и „Зборник ауторских радова“.

4.4.3. Редовне оперативне активности

270. Редовне оперативне активности Централне изборне комисије БиХ у 2017. години су се односиле на следеће послове:
- контрола, завођење, комплетирање рачуна с одлукама, мишљењем, уговором и праћење реализације рачуна са уговором, комплетирана достава рачуна за плаћање, архивирање предмета;
 - израда захтјева за заснивање претплатничког односа и замјену постојећих за нове бројеве и промјена постпејд картица, пренос преплатничких односа са правног на физичка лица, набавка мобилних телефона за чланове Централне изборне комисије БиХ;
 - издавање путних налога за службена моторна возила, контрола истих и израда мјесечних извјештаја за свако возило као и збирног извјештаја о употреби

службених возила, картица појединачне контроле за свако возило; редован и ванредан сервис, потрошња горива у литрима, пређени километри, просјечна потрошња горива, набавка ауто-гума, сервисирање возила потрошња моторног уља, регистрација, обавезно и каско осигурање за сва путничка службена моторна возила, материјал за поправку и одржавање возила, услуге поправки и одржавање возила, услуге прања возила;

- реализацију набавке материјала, спровођење кроз картице набавки ситног инвентара по основу покренутих захтјева, израда пријемница материјала, праћење износа из уговора, издатница материјала, задужења и раздужења за ситан инвентар и основна средства, израда записника о пријему основних средстава, осигурање полиса путничког и здравственог осигурања, набавка полиса осигурања за службена путовања у иностранство.

4.4.3.1 Активности Централне изборне комисије БиХ из области рада и радних односа

271. Активности Централне изборне комисије БиХ из области рада и радних односа се односе на запошљавање и персоналне послове државних службеника и запослених, односно обраду података за све службенике и запослене који су били запослени у претходној години у Централној изборној комисији БиХ (број радних часова проведених на послу; број часова проведених на боловању, годишњем одмору, породичном одсуству итд.; преглед плаћених доприноса и пореза из плате и на плату).

272. Персонални послови у 2017. години су се реализовали кроз сљедеће активности:

- припрема података за мјесечне и годишњи извјештај Заводу за статистику,
- континуирана пријава новозапослених и државних службеника током цијеле године у пореске управе, слање упита и одговора на упите Агенцији за државну службу БиХ, достављање Одјелењу за МФП података о запосленим и све промјене које су значајне за обрачун плате, као и припремање збирних радних листа из свих организационих јединица ради обрачуна плата,
- редовне мјесечне активности у вези с обрачуном плата и комплетирање збирних радних листа.

273. У овом извјештајном периоду настављена је комуникација и кореспонденција са Агенцијом за државну службу у погледу попуњавања радног мјеста генералног секретара Централне изборне комисије БиХ и актом број: 05-1-34-2-234-14/16 од 29. 11. 2017. године упућен трећи пут захтјев за наставак процедуре избора генералног секретара. Надаље, у области радних односа спроведени су поступци попуњавања једног упражњеног радног мјеста државног службеника путем интерног оглашавања са радног мјеста стручног савјетника на радно мјесто шефа Одсјека за материјално-финансијске послове ради унапређења државног службеника. Затим два државна службеника су интерно распоређена, уз њихову сагласност, на радна мјеста исте категорије радног мјеста које су претходно обављали. Затим, за једно упражњено радно мјесто државног службеника, стручног савјетника, два пута је спровођена процедура попуњавања овог радног мјеста путем јавног огласа, али поступак је у оба случаја поништен зато што није било пријављених кандидата. Затим једном запосленим на радном мјесту са ССС престао је радни однос због неоправданог изостанка са рада пет радних дана узастопно у периоду од 1. 8. 2017. године до 5. 8. 2017. године. Против ове запослене, прије доношења рјешења о престанку радног односа, вођен је дисциплински поступак због неизвршавања радне обавезе и у истом јој је изречена дисциплинска казна, новчана казна у износу од 30% од основне плате запослених на период од једног мјесеца. Одлука донесена у дисциплинском поступку је коначна и извршна, с обзиром

да је другостепена дисциплинска комисија потврдила првостепену одлуку дисциплинске комисије одлучујући по жалби. Запослена, којој је у међувремену престао радни однос, тужбом је покренула управни спор пред Судом БиХ и изјашњење на тужбене наводе је отпремљено Правобранилаштву БиХ које заступа Централну изборну комисију БиХ у овом поступку.

274. У вези са пословима из области рада и радних односа треба поменути инсталацију модула е-архива који се односи на дигитално вођење досјеа запослених. Исто тако је инсталиран и посебан софтвер за људске ресурсе који омогућава електронско вођење и праћење свих евиденција које се односе на одсуства, одморе, боловања, обуке, унапређења и друге податке и евиденције које се користе у раду ове институције.

4.4.3.2. Активности које се односе на протокол

275. Активности које се односе на протокол односе се на послове пријема, разврставања, достављања поште на сигнирање, завођење, отпрема и архивирање документације и кореспонденције предмета (упис, сређивање и чување докумената који се архивирају), вођење евиденције печата Централне изборне комисије БиХ и курирски послови.
276. У периоду јануар – децембар 2017. године на протоколу у писарници у дјеловодник предмета и аката, закључен на крају 2017. године, а који се води у електронском облику, заведено је 1.191 предмет; у уписник првостепених предмета управног поступка је заведено 445 предмета; у уписник другостепених предмета управног поступка су заведена 2 предмета; у дјеловодник за повјерљиву и строго повјерљиву пошту су заведена 2 акта, у организационе јединице Секретаријата је путем интерних књига задужено 11.771 акт.
277. Централна изборна комисија БиХ је почела да користи софтвер за електронско управљање предметима и актима, што је од значаја за пословање и рад ове институције у смислу циркулисања документације, улазних и излазних аката у дигиталном формату. Примјена модула е-протокол је почела почетком маја 2017. године.

4.4.3.3. Активности које се односе на послове у складишту Централне изборне комисије БиХ

278. Магацин Централне изборне комисије БиХ налази се на посебној локацији, одвојен од сједишта Секретаријата Централне изборне комисије БиХ, на адреси Касиндолског батаљона бр. 14 у Источном Сарајеву. У редовном раду магацин служи за смјештај залиха изборног материјала, опреме и инвентара Централне изборне комисије БиХ и Секретаријата, редовне архиве, изборне документације и искоришћеног гласачког материјала са претходних избора који се чувају у складу са одлукама које доноси Централна изборна комисија БиХ.
279. У периоду јануар – децембар 2017. године у магацину су спроведене активности припреме, паковања, отпреме и достављања назад у магацин изборног материјала за пријевремене изборе за начелнике општина Трново и Гламоч као и поновљених избора у општини Столац; затим припремање кутија са ситним канцеларијским материјалом и параванима, достава папира у штампарију за штампање гласачких листића за поновљене и пријевремене изборе и праћење штампања гласачких листића; достава гласачких листића за поновљене и пријевремене изборе у наведене општине и њихово преузимање након затварања бирачких мјеста; достава врећа са гласачким материјалом за гласање, непотврђених гласачких листића и гласачких листића бирача који су

гласали путем мобилних тимова са комплетном документацијом у Главни центар за бројање; слање и преузимање поштанских пошиљака бирача који су гласали из иностранства са поште и достава истих у Главни центар за бројање.

280. Поред наведених послова активности су се односиле на прикупљање папира за рециклажу, организацију и класификацију старе регистратурске грађе чији је рок чувања истекао, а која се углавном односила на гласачке листиће коришћене на Локалним изборима 2016. године, гласачке листиће коришћене на пријевременим изборима, изборни материјал са избора одржаних претходних година и на амбалажни материјал у којем је био смјештен изборни материјал.⁷⁰ Надаље, спроведене су активности раздужења и задужења основних средства запослених у Секретаријату Централне изборне комисије БиХ; рад са комисијама за попис основних средстава, ситног инвентара и попис материјала у магацину као и достава документације.
281. Крајем 2017. године набављен је софтвер за магацинску евиденцију, те је на овај начин омогућено електронско вођење материјала у магацину. Исто тако имплементиран је и софтвер за вођење основних средстава и ситног инвентара те вођење електронских евиденција о задужењима запослених са основним средствима.

5. Информатичко-техничка подршка раду Централне изборне комисије БиХ

282. Најважнија активност у смислу информатичко-техничке подршке, осим већ поменуте активности око припреме пресјека Централног бирачког списка, представља техничка припрема Јединственог изборног информационог система (ЈИИС БиХ) у свим сегментима.

5.1. Техничка припрема ЈИИС БиХ

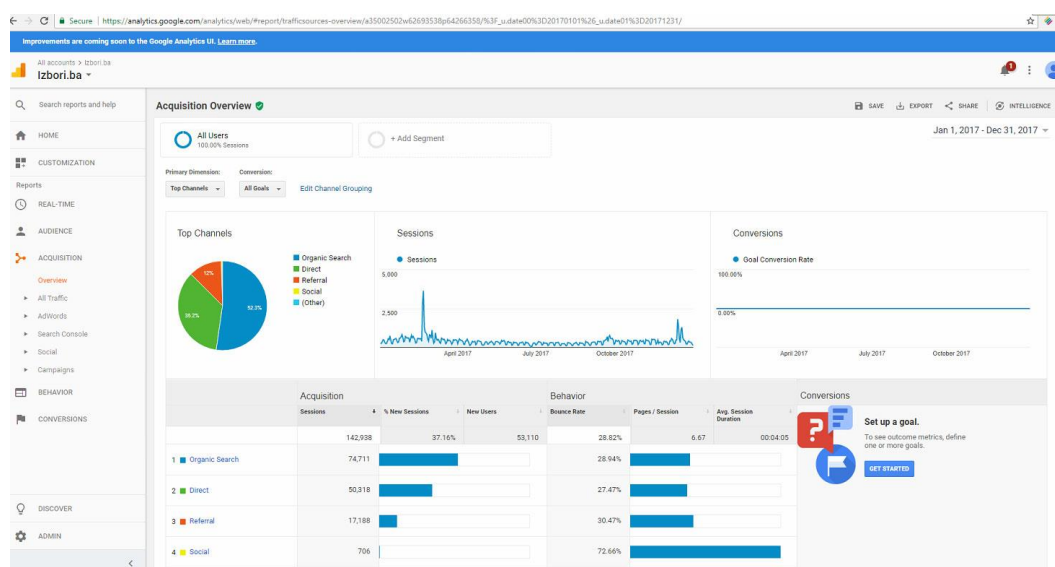
283. У извјештајном периоду Централна изборна комисија је у периоду од септембра до децембра извршила постављање и тестирање апликације ЈИИС БиХ. Тестирање је обухватило 8 модула: Модул за унос политичких субјекта, Модул за унос кандидата, Модул за унос посматрача, Модул за креирање извјештаја, Генерисање гласачких листића, Модул за Главни центар за бројање, Модул за унос резултата и Модул за приказ резултата.
284. Током тестирања у новом коду, прерађени су CSS документи (изглед) сљедећих страница:
- Унос новог политичког субјекта (<http://jiis-dryrun.izbori.ba/Phase0/EntryPoliticalEntities.aspx>)
 - Пријава (<http://jiis-dryrun.izbori.ba/Phase0/Prijava.aspx>)
 - Записник (<http://jiis-dryrun.izbori.ba/Phase0/Zapisnik.aspx>)
 - Изборне јединице (<http://jiis-dryrun.izbori.ba/Phase0/IzborneJedinice.aspx>)
 - Валидација (<http://jiis-dryrun.izbori.ba/Phase0/Validacija.aspx>)
 - Извјештаји (<http://jiis-dryrun.izbori.ba/Phase0/Izvjestaji.aspx>).
285. За потребе додатне надоградње ЈИИС БиХ припремљена су два приједлога пројекта: Пројектни план за имплементацију пројекта електронског уноса имовинских картона и

⁷⁰Поцедура продаје папира и закључења уговора са најповољнијим понуђачем је у тренутку сачињавања овог Извјештаја била у току.

Пројектни план за имплементацију модула за унос, ажурирање, утврђивање и контролу изборних резултата из изборних комисија за Опште изборе 2018.

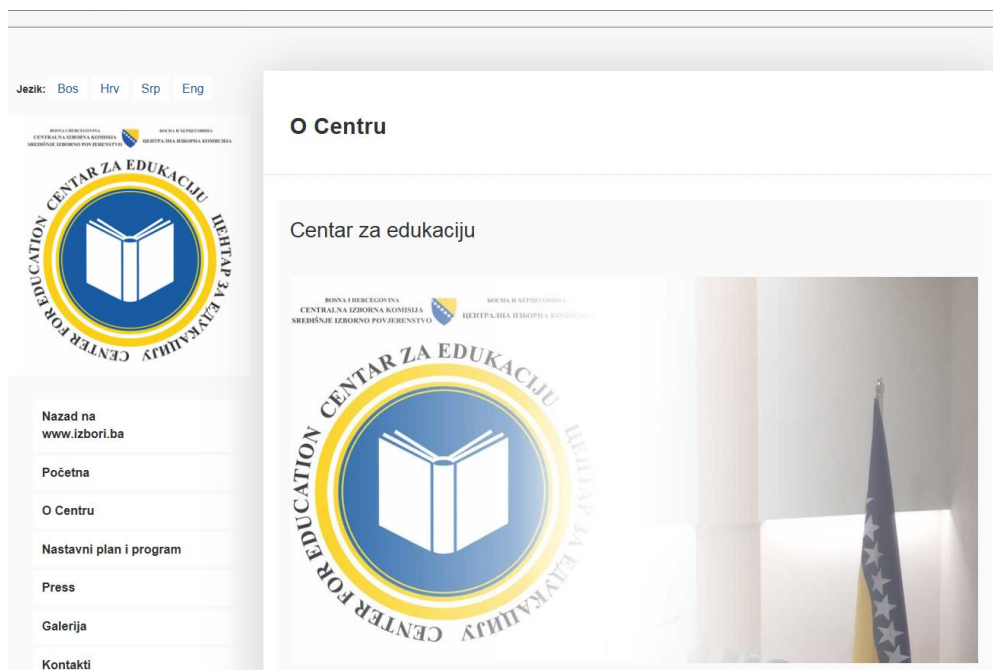
5.2. Одржавање интернет портала Централне изборне комисије БиХ

286. У извјештајном периоду у склопу активности које се односе на одржавање интернет портала Централне изборне комисије БиХ спроведене су сљедеће активности: поставка и објава резултата избора за поновљене изборе у општини Столац, те пријевремене изборе за начелнике општина Трново и Гламоч; припрема и објава 1.108 документа; објављено је укупно 291 саопштење за медије/јавност; објављене су најаве са дневним редом за 63 сједнице Централне изборне комисије БиХ.
287. Ажурирање Централног бирачког списка је процес који се одвија сваки мјесец. За ажурирање Централног бирачког списка урађен је нови **update** базе и **update** апликације на веб-страници као и нови **update** интерне апликације за провјеру бирача. У 2017. години путем интернет портала Централне изборне комисије БиХ у 2017. забиљежено је укупно **97.088** питања за провјеру Централног бирачког списка.
288. На интернет страници Централне изборне комисије БиХ у 2017. години забиљежено је укупно **142.938** прегледа.

Слика 1. Статистика прегледа веб-странице Централне изборне комисије БиХ у 2017. години

289. У 2017. години направљена је нова веб-страница за Центар за едукацију Централне изборне комисије БиХ на језицима у званичној употреби у Босни и Херцеговини и на енглеском језику.

Слика 2. Веб-страница Центра за едукацију Централне изборне комисије БиХ

5.3. Графичка припрема документације

290. Централна изборна комисије БиХ је у 2017. години спроводила и активности графичке израде и припреме докумената, брошура, плаката и других аката.
291. Организована је цјелокупна графичка подршка за: манифестацију промоција иницијативе за проглашење Свјетског дана избора – „Промоција учешћа жена на изборима“ која је одржана 2. 2. 2017. године у Хотелу „Хиллс“, Илиџа.

Слика 3. Званични телоп и банер манифестације „Промоција иницијативе за проглашење Свјетског дана избора“

292. Извршено је графичко обликовање „Извјештаја о спровођењу закона из надлежности Централне изборне комисије БиХ у 2016. години“.

293. За потребе спровођења поновљених избора у општини Столац, пријевремених избора у општинама Трново (РС) и Гламоч Централна изборна комисија БиХ је урадила графичку припрему сљедећих докумената:

- Графички дизајн и цјелокупна припрема за штампу рекламе, постера КАКО ГЛАСАТИ
- Припрема израда и графичко обликовање постера БИРАЧКО ПРАВО
- Припрема за штампу гласачких листића
- Припрема и графичко обликовање образаца за бројно стање
- Припрема и графичко обликовање цјелокупног штампаног материјала који се налази на гласачком мјесту
- Израда акредитација за посматраче.

294. За потребе одржавања пост-изборне конференције „Локални избори 2016 – научене лекције“ припремљен је телоп и банер, графички дизајн насловнице конференцијске брошуре, захвалнице.

Слика 4. Телоп и банер конференције „Локални избори 2016 – научене лекције“

295. За промоцију публикације „Нове технологије у изборном процесу – изазови и могућности примјене у Босни и Херцеговини“ припремљени су: обрада слика, форматирање, телописи, банери, натписи, постери.

Слика 5. Банер за промоцију публикације
„Нове технологије у изборном процесу –изазови и могућности примјене
у Босни и Херцеговини“

6. Закључна разматрања

296. Фокус активности Централне изборне комисије БиХ у 2017. години је био на: анализи Локалних избора 2016. године; спровођењу посредних избора за Градско вијеће Града Сарајева и Скупштину Града Источно Сарајево; спровођењу поступака утврђивања кршења одредаба Изборног закона БиХ од стране чланова бирачких одбора ангажованих на Локалним изборима 2016. године; спровођењу поновљених избора за начелника и Општинско вијеће Општине Столац (19. 2. 2017), пријевремених избора за начелнике општина Трново (РС) (24. 9. 2017) и Гламоч (17. 12. 2017); активностима за припрему избора за органе локалне управе и самоуправе у 49 општина и градова у Босни и Херцеговини; вођењу и ажурирању Централног бирачког списка; попуњавању изборних комисија, именовању и разрјешењу чланова изборних комисија, анализи рада општинских/градских изборних комисија; едукацији изборне администрације (19 новоименованих чланова општинских / градских изборних комисија, 31 запослени центара за бирачки списак у оквиру обавезних едукација); имплементацији изборних резултата при чему је утврђено 113 престанака мандата; доради софтвера за посредне изборе у БиХ; активности у вези са доставом имовинских картона изабраних званичника, објављивању имовинских картона 516 изабраних званичника на нивоу Предсједништва БиХ, Представничког дома Парламентарне скупштине БиХ, Представничког дома Парламента Федерације БиХ, предсједника и потпредсједника Републике Српске, и скупштине кантона Федерације БиХ на веб-страници Централне изборне комисије БиХ у складу са одредбама Закону о заштити личних података.
297. Настављене су активности на техничкој припреми Јединственог изборног информационог система (ЈИИС БиХ) у свим сегментима; почела је примјена апликације за управљање предметима и актима Document Management System (DMS) укључујући и модула е-протокола; извршена је набавка софтвер за магацинску евиденцију чиме је уведено електронско вођење материјала у магацину и имплементиран је и софтвер за вођење основних средстава и ситног инвентара те

вођење електронских евиденција о задужењима запослених са основним средствима и спроведен је поступак и закључен уговор за набавку софтвера – ГЕО информациони систем.

298. Централна изборна комисија БиХ ће у наредном периоду посветити посебну пажњу ажурирању подзаконских аката, унапређењу изборног законодавства кроз рад у Интерресорној радној групи са посебним фокусом на истраживања увођења адекватних нових технологија у изборни процес, процјену квалитета бирачких спискова и унапређење законодавства по одлукама Уставног суда БиХ.

II. ДИО

СПРОВОЂЕЊЕ ЗАКОНА О ФИНАНСИРАЊУ ПОЛИТИЧКИХ ПАРТИЈА

IZVJEŠTAJI

stranke

1. Годишњи извјештај о прегледаном стању финансијског пословања политичких партија

1.1. Увод

299. Централна изборна комисија БиХ, у складу с одредбама члана 14. став (2) Закона о финансирању политичких партија („Службени гласник БиХ”, број: 95/12 и 41/16), надлежна је за спровођење одредаба Закона о финансирању политичких партија. Надлежна је да одлучи да ли су политичка партија или друго лице прекршили одредбе овог закона, као и да изрекне санкције било којој политичкој партији због непридржавања наведених одредаба или да предузме одговарајуће административне мјере у оквиру своје опште надлежности, у складу са законом.
300. Сваку сумњу о кривичном дјелу које се може довести у везу са финансирањем политичких партија и финансирањем изборне кампање Централна изборна комисија БиХ је, у складу са чланом 14. став (4) овог закона, обавезна да пријави надлежном тужилаштву и другим органима надлежним за спровођење закона.
301. Централна изборна комисија БиХ је, у складу са чланом 10. став (1) Закона о финансирању, успоставила Службу за ревизију финансирања политичких партија (у даљем тексту: Служба за ревизију), која прегледа и контролише финансијске извјештаје које поднесу политичке партије и обавља ревизију финансирања политичких партија у складу с овим законом.⁷¹ Накнадном измјеном Закона о финансирању 2010. године, промијењен је назив Службе за ревизију финансијског пословања у Службу за ревизију финансирања политичких партија.
302. Ревизија финансијских извјештаја политичке партије укључује извјештаје сједишта партије и најмање двије ниже организационе цјелине које одабере Служба за ревизију.
303. На основу спроведених активности Централне изборне комисије БиХ у области прегледа, контроле и ревизије финансијских извјештаја политичких партија, те изречених санкција политичким партијама, припремљен је извјештај о имплементацији одредаба Закона о финансирању политичких партија у 2017. години.

1.2. Правни оквир

304. Финансирање политичких партија у Босни и Херцеговини је уређено:

- Законом о финансирању политичких партија,
- Поглављем 15. Изборног закона БиХ, финансирање изборне кампање.

У складу с одредбама члана (3) став (1) Закона о финансирању политичка партија се може финансирати из:

- чланарина,
- добровољних прилога правних и физичких лица,

⁷¹Служба за ревизију је успостављена Одлуком Централне изборне комисије БиХ о успостављању Службе за ревизију финансијског пословања, број: 01-07-653/05 од 10. 3. 2005. године, у складу са тада важећим Законом о финансирању политичких странака „Службени гласник БиХ“, бр. 22/00

- издавачке дјелатности, продаје пропагандног материјала и организирања партијских манифестација,
- прихода од имовине у својини политичке партије,
- буџета БиХ у складу са чланом 7. овог закона, ентитетских буџета, кантоналних буџета и буџета Брчко дистрикта БиХ, те буџета других јединица локалне управе и самоуправе у складу са законом и
- добити од предузећа која су у својини политичке партије.

Предузеће у својини политичке партије може се бавити само дјелатношћу у вези са културом или издавачком дјелатношћу.

Годишњи приход политичке партије остварен од имовине у својини политичке партије и добити од предузећа која су у својини политичке партије не смије прелазити 20% износа укупног годишњег прихода партије.

- (1) Политичке партије се финансирају из буџета Босне и Херцеговине у складу са чланом 7. Закона о финансирању политичких партија, ентитетских буџета, кантоналних буџета и буџета Брчко дистрикта БиХ те буџета других јединица локалне управе и самоуправе у складу са законом.

У складу с одредбама члана 7. Закона о финансирању политичких партија у буџету институција Босне и Херцеговине и међународних обавеза Босне и Херцеговине средства се обезбјеђују за финансирање политичких партија, односно коалиција политичких партија и независних кандидата заступљених у Парламентарној скупштини БиХ и парламентарних група, односно клубова посланика и делегата у Парламентарној скупштини БиХ.

Укупна средства која се издвајају за финансирање поменутих политичких субјеката не могу прелазити износ од 0,2% буџета БиХ у календарској години.

Политичким партијама односно коалицијама политичких партија средства се расподељују на начин да се:

- 30% средстава дијели једнако свим политичким партијама односно коалицијама политичких партија које су освојиле мандате,
- 60% средстава дијели према броју посланичких односно делегатских мандата које свака политичка партија, коалиција политичких партија односно независни кандидат има у тренутку додјеле мандата,
- 10% од укупног износа распоређује парламентарним групама сразмјерно броју посланичких односно делегатских мјеста која припадају мање заступљеном полу.

Заједничка комисија за административне послове Парламентарне скупштине БиХ својим актима регулисаће детаљније расподелу средстава из овог члана, контролу трошења и друга финансијска питања у вези са спровођењем овог закона.

- (2) У Републици Српској, у складу са Законом о финансирању политичких партија из буџета Републике, града и општине („Службени гласник РС“, број 65/08), средства се издвајају из буџета за:

- финансирање дијела трошкова редовног рада политичких партија, коалиција, независних посланика односно одборника,

- покриће дијела трошкова изборне кампање политичких партија, коалиција, независних листа и независних кандидата којима су потврђене изборне листе за избор посланика односно одборника и
 - покриће дијела трошкова рада посланичких, делегатских односно одборничких клубова и група.
- a) Средства издвојена за финансирање трошкова редовног рада политичких партија, коалиција, независних посланика односно одборника не могу бити мања од 0,2% укупних буџетских прихода из претходне године, а распоређују се на начин:
- 20% средстава се распоређују у једнаким износима свим политичким партијама и коалицијама које имају посланике у скупштини и независним посланицима и
 - 80% се распоређује сразмјерно броју освојених мандата, које политичка партија, коалиција, независни посланик односно одборник има у скупштини.
- b) Средства за изборну кампању обезбјеђују се у буџету за годину у којој се одржавају избори у износу не мањем од 0,05% укупних буџетских прихода из претходне године. Начин расподјеле средстава врши се у складу с изборним прописима.
- c) Средства за рад посланичких, делегатских односно одборничких клубова и група додјељују се ради покрића:
- паушалних трошкова за рад у изборним јединицама посланика, односно одборника,
 - путних трошкова у иностранство, ако организатор није Народна скупштина РС или Вијеће народа РС, односно скупштина јединице локалне самоуправе,
 - трошкова набавке материјала – горива, штампе, службених гласника и публикација,
 - трошкова смјештаја и исхране посланика, делегата, односно одборника, у вријеме када се не одржавају сједнице скупштине или вијећа и
 - остале трошкове у вези са радом посланика, делегата, односно одборника у клубовима и групама.
- (3) Федерација БиХ није донијела посебан закон о финансирању политичких партија из буџета па средства за финансирање политичких субјеката издваја у складу са Законом о извршењу буџета Федерације Босне и Херцеговине, као „текуће трансфере непрофитним организацијама – за политичке партије и коалиције”, који се доноси сваке године.
- Средства се издвајају у износу од 0,2% у односу на укупне приходе, без примитака и користе се по програму који доноси Влада.

Средства намијењена за финансирање политичких субјеката распоређују се тако да:

- 40% од предвиђеног износа припада политичким субјектима који су заступљени у Парламенту Федерације БиХ у једнаким износима, а
- 60% према броју посланика у домовима Парламента, на дан додјеле мандата.

Уколико је уговором између чланица коалиције регулисан начин расподеле новчаних средстава која припадају коалицији, Влада средства распоређује на основу одредаба уговора.

- (4) Законом о финансирању политичких партија из буџета Брчко дистрикта Босне и Херцеговине („Службени гласник Брчко дистрикта БиХ“, бројеви 29/04 и 14/07) прописано је да се средства из буџета Брчко дистрикта БиХ издвајају за предизборну кампању политичких партија које учествују на изборима за Скупштину Брчко дистрикта БиХ и редован рад политичких партија заступљених у Скупштини Брчко дистрикта БиХ.

- а) Средства за предизборну кампању политичких партија обезбјеђују се у години у којој се одржавају редовни избори за Скупштину Брчко дистрикта БиХ и то у износу 0,03% прихода у буџету Брчко дистрикта БиХ или 60.000 КМ зависно од тога који је износ нижи.
- б) Средства за редован рад политичких партија издвајају се по годишњем основу од 0,1% од прихода у буџету Брчко дистрикта БиХ или 200.000 КМ, зависно од тога који је од ова два износа нижи.

Средства издвојена за редован рад политичких партија и њихових посланичких клубова у Скупштини Брчко дистрикта БиХ распоређују на тај начин да се:

- 30% средстава распоређује у једнаким износима свим посланичким клубовима политичким партијама заступљеним у Скупштини Брчко дистрикта БиХ, а
- 70% од укупног износа распоређује сразмјерно броју посланичких мјеста која свака политичка партија има у Скупштини Брчко дистрикта БиХ у тренутку расподеле.

1.2.1. Правни оквир за финансијско извјештавање политичких партија

305. У Закону о финансирању политичких партија, у члану 12. став (1) прописано је да политичке партије воде евиденцију о својим приходима и расходима и дужне су да Централној изборној комисији БиХ подносе финансијски извјештај за сваку календарску годину (рачуноводствену годину).
306. Политичке партије, у складу с одредбом члана 12. став (3) овог закона, подносе посебан финансијски извјештај за период изборне пропаганде на начин како је утврђено Изборним законом БиХ. Политичке партије и независни кандидати који учествују на изборима за органе власти Босне и Херцеговине на свим нивоима дужни су, у складу са чланом 15.1 став (1) Изборног закона БиХ, у вријеме подношења пријаве за овјеру за учешће на изборима, Централној изборној комисији БиХ поднијети финансијски извјештај за период који почиње три мјесеца прије дана подношења пријаве за овјеру и финансијски извјештај за период од дана подношења пријаве за овјеру за изборе до дана овјере резултата избора, у року од тридесет дана од дана објављивања изборних резултата у „Службеном гласнику БиХ“.
307. Извјештаји које подносе политичке партије и независни кандидати који учествују на изборима за органе власти садрже: све приходе и расходе засноване на чланарини, транспарентним прилозима из иностранства, прилозима физичких и правних лица, прилозима у облику робе и услуга (прилози у натури), приходима на сопствену

имовину и предузетничке активности, у складу с одредбама Закона о финансирању политичких партија, кредитима, позајмицама, донацијама, олакшицама, повраћају новца, осталим материјалним трошковима и осталим изворима прихода за период извјештавања које одреди Централна изборна комисија БиХ.

308. Политичка партија је, у складу с одредбом из члана 12. став (2) Закона о финансирању политичких партија, обавезна у свом финансијском извјештају да укључи све користи остварене од активности субјеката који су на било који начин повезани са политичком партијом или су под њеном контролом.
309. У складу са одредбама члана 13. став (6) Закона о финансирању, политичка партија је дужна јавно приказати поријекло и начин утрошка средстава прикупљених током протекле календарске године (рачуноводствене године). Завршни рачун и финансијски извјештај у којем се подробно наводе извори прихода, подаци о физичким и правним лицима која су дала добровољне прилоге те подаци о намјени, односно активностима за које су средства утрошена, јавни су документи и објављују се на веб-страници политичке партије.
310. Централна изборна комисија БиХ доноси прописе за спровођење одредаба којим се ближе утврђују садржај, форма, начин и други детаљи извјештавања.
311. Централна изборна комисија БиХ је донијела два подзаконска акта, којима је утврдила садржај, форму, начин и друге детаље финансијског извјештавања:
- а) Правилник о годишњим финансијским извјештајима политичких партија⁷² и Правилник о измјенама и допунама Правилника о годишњим финансијским извјештајима политичких партија⁷³ и
 - б) Правилник о предизборним и постизборним финансијским извјештајима политичких субјеката⁷⁴.
312. Контрола и ревизија финансирања политичких партија уређена је Правилником о административним процедурама прегледа, контроле и ревизије финансијских извјештаја политичких партија⁷⁵, који је такођер донијела Централна изборна комисија БиХ.

1.3. Активности Централне изборне комисије БиХ у извјештајном периоду

313. У оквиру спровођења Закона о финансирању политичких партија, Централна изборна комисија БиХ је у 2017. години предузела низ активности и реализовала кључне задатке којим је утврђивана законитост финансирања политичких партија, постигнута транспарентност финансирања и реализовала је кључне радње које регулишу легалитет финансирања политичких партија.

⁷² „Службени гласник БиХ“, број 96/13, који је ступио на снагу дана 18. 12. 2013. године, када је стављен ван снаге Правилник о годишњим финансијским извјештајима политичких партија („Службени гласник БиХ“, број 61/06).

⁷³ „Службени гласник БиХ“, број 89/16

⁷⁴ „Службени гласник БиХ“, број 96/13, који је ступио на снагу дана 18. 12. 2013. године, када је стављен ван снаге Правилник о предизборним и постизборним финансијским извјештајима политичких субјеката („Службени гласник БиХ“, број 61/06).

⁷⁵ „Службени гласник БиХ“, број 103/08

1.3.1. Пријем финансијских извјештаја политичких партија

314. Политичке партије, у складу с одредбом из члана 12. став (4) Закона о финансирању, подносе финансијски извјештај до 31. марта наредне године, у форми коју је прописала Централна изборна комисија БиХ.
315. Централна изборна комисија БиХ је развила апликацију „ФИ ЦИКБиХ“, путем које политичке партије финансијске извјештаје подносе у електронској форми.
316. У складу са својим овлашћењима из члана 12. Закона о финансирању, да спроводи и извршава одредбе овог закона, Централна изборна комисија БиХ је:
- а) извршила пријем годишњих финансијских извјештаја за 2016. годину које су поднијеле 122 политичке партије. Извјештај за 2016. годину, од укупно 149 политичких партија, колико их је са 31. 12. 2016. године било на евиденцији Централне изборне комисије БиХ, у законом прописаном року (до 31. 3. 2017. године) поднијело је 96 политичких партија, односно 64,43%, док је 26 партија извјештај поднијело са закашњењем, тј. након што им је Централна изборна комисија БиХ упутила ургенцију за достављање истих, чиме им, је у складу са одредбом из члана 14. став (3) Закона о финансирању политичких партија, дала прилику да прије изрицања казне или предузимања административне мјере, добровољно поступе и поднесу финансијске извјештаје. Извјештај није поднијело 27 политичких партија, од којих су двије партије покренуле поступак код надлежних судова за њихово брисање из судског регистра.
317. Од укупног броја поднесених годишњих финансијских извјештаја за 2016. годину, 93% их је поднесено у електронској форми путем апликације „ФИ ЦИКБиХ“.
318. Централна изборна комисија БиХ је донијела закључак да ће политичке партије које нису поднијеле финансијски извјештај санкционисати у складу са својим надлежностима, новчаном санкцијом прописаном у члану 19. став (1) Закона о финансирању. Поред политичких партија, Централна изборна комисија БиХ ће новчаном санкцијом прописаном у члану 19. став (2) Закона санкционисати и физичка лица која су извршила прекршај, у овом случају овлашћена лица која су одговорна за вођење пословних књига политичких партија, подношење финансијских извјештаја и која су овлашћена да контактирају са Централном изборном комисијом БиХ.
319. Политичке партије у 2016. години су се финансирале из следећих извора: чланарина у проценту од 6,67%, прилога физичких лица у проценту 8,00%, прилога правних лица у проценту 2,71%, прихода од имовине политичких партија у проценту 2,80%, прихода од поклона и услуга које партија није имала обавезу да плати у проценту 0,76%, прихода из буџета у проценту од 71,70% и осталих прихода у проценту 7,36% од укупно остварених прихода, као што је приказано у наредним табелама:

Табела 1. Преглед извора финансирања политичких партија у 2016. години

1. Приходи	Износ (КМ)	Структура
Чланарина	1.772.229,25	6,67 %
Прилози физичких лица	2.124.019,28	8,00 %
Прилози правних лица	720.631,23	2,71 %
Приходи од имовине политичких партија	744.787,72	2,80 %
Приходи од поклона и услуга које партија није имала обавезу да плати	202.604,83	0,76 %
Приходи из буџета	19.041.671,15	71,70 %
Укупан приход	24.605.943,46	92,64 %
2. Остали приходи и друго	1.953.739,03	7,36 %
УКУПНИ ИЗВОРИ ФИНАНСИРАЊА	26.559.682,49	100,00 %

Табела 2. Структура извора финансирања политичких партија у 2016. години
(према подацима које су партије исказале у годишњим финансијским извјештајима)

Ред. бр.	Код	Назив политичке партије	Чланарине	Прилози физичких лица	Прилози правних лица	Приходи од имовине у својини политичке партије	Неновчане донације и рачуни које политичка партија није имала обавезу да плати	Приходи из буџета	Остали приходи и др.	УКУПАН ПРИХОД	Структура прихода							
											Чланарине	Прилози физичких лица	Прилози правних лица	Приходи од имовине у својини пол. странке	Неновч. донације и рачуни које по. стр. није имала	Приходи из буџета	Остали приходи и др.	Укупно
1.	008	СОЦИЈАЛДЕМОКРАТСКА ПАРТИЈА БИХ	460.229,37	49.937,75	60.450,00	624.980,21	10.058,51	1.952.501,75	1.544.468,49	4.702.626,08	9,8%	1,1%	1,3%	13,3%	0,2%	41,5%	32,8%	100%
2.	090	СТРАНКА ДЕМОКРАТСКЕ АКЦИЈЕ	99.370,91	864.625,43	193.220,00	49.760,00	4.359,51	3.412.610,91	67.788,34	4.691.735,10	2,1%	18,4%	4,1%	1,1%	0,1%	72,7%	1,4%	100%
3.	515	САВЕЗ НЕЗАВИСНИХ СОЦИЈАЛДЕМОКРАТА – СНСД	408.727,11	0,00	20.000,00	1.200,00	580,00	1.986.856,70	62.015,71	2.479.379,52	16,5%	0,0%	0,8%	0,0%	0,0%	80,1%	2,5%	100%
4.	1182	САВЕЗ ЗА БОЉУ БУДУЋНОСТ БИХ – ФАХРУДИН РАДОНЧИЋ	50.385,64	277.151,59	62.778,00	0,00	14.376,48	1.598.065,05	0,00	2.002.756,76	2,5%	13,8%	3,1%	0,0%	0,7%	79,8%	0,0%	100%
5.	018	СРПСКА ДЕМОКРАТСКА СТРАНКА	331.249,81	182.399,05	19.410,00	9.411,70	28.500,00	1.356.989,82	17.446,21	1.945.406,59	17,0%	9,4%	1,0%	0,5%	1,5%	69,8%	0,9%	100%
6.	027	ХРВАТСКА ДЕМОКРАТСКА ЗАЈЕДНИЦА БИХ	78.706,09	94.039,79	25.150,00	7.067,88	0,00	1.692.122,41	7.230,55	1.904.316,72	4,1%	4,9%	1,3%	0,4%	0,0%	88,9%	0,4%	100%
7.	1698	ДЕМОКРАТСКА ФРОНТА	22.270,58	83.923,30	12.050,00	42.000,00	7.100,00	922.007,06	2.939,19	1.092.290,13	2,0%	7,7%	1,1%	3,8%	0,7%	84,4%	0,3%	100%
8.	074	СОЦИЈАЛИСТИЧКА ПАРТИЈА	29.738,70	79.021,00	134.680,00	545,14	18.240,60	426.452,82	6.614,06	695.292,32	4,3%	11,4%	19,4%	0,1%	2,6%	61,3%	1,0%	100%
9.	440	ПАРТИЈА ДЕМОКРАТСКОГ ПРОГРЕСА	60.989,78	11.770,00	24.850,00	0,00	0,00	579.373,32	292,64	677.275,74	9,0%	1,7%	3,7%	0,0%	0,0%	85,5%	0,0%	100%
10.	769	ХРВАТСКА ДЕМОКРАТСКА ЗАЈЕДНИЦА 1990	2.134,00	4.380,00	4.850,00	0,00	4.200,00	630.862,37	21.487,54	667.913,91	0,3%	0,7%	0,7%	0,0%	0,6%	94,5%	3,2%	100%
11.	461	ДЕМОКРАТСКИ НАРОДНИ САВЕЗ	49.901,00	53.300,00	5.500,00	0,00	3.600,00	514.916,00	5.126,00	632.343,00	7,9%	8,4%	0,9%	0,0%	0,6%	81,4%	0,8%	100%
12.	001	БОСАНСКОХЕРЕГОВ АЧКА ПАТРИОТСКА СТРАНКА – СЕФЕР ХАЛИЛОВИЋ	22.559,15	4.215,00	10.000,00	0,00	18.245,08	424.493,29	5.199,49	484.712,01	4,7%	0,9%	2,1%	0,0%	3,8%	87,6%	1,1%	100%
13.	877	НАША СТРАНКА	1.904,24	3.363,13	21.050,00	0,00	6.332,00	438.740,63	0,00	471.390,00	0,4%	0,7%	4,5%	0,0%	1,3%	93,1%	0,0%	100%
14.	004	СТРАНКА ЗА БОСНУ И ХЕРЦЕГОВИНУ	22.531,00	14.585,00	14.400,00	0,00	0,00	252.026,13	191.806,11	495.348,24	4,5%	2,9%	2,9%	0,0%	0,0%	50,9%	38,7%	100%

15.	1718	НАРОДНИ ДЕМОКРАТСКИ ПОКРЕТ	0,00	21.177,00	0,00	0,00	3.650,00	364.891,00	0,00	389.718,00	0,0%	5,4%	0,0%	0,0%	0,9%	93,6%	0,0%	100%
16.	882	СТРАНКА ДЕМОКРАТСКЕ АКТИВНОСТИ	0,00	42.649,57	15.500,00	0,00	0,00	325.990,60	0,90	384.141,07	0,0%	11,1%	4,0%	0,0%	0,0%	84,9%	0,0%	100%
17.	502	НАРОДНА СТРАНКА РАДОМ ЗА БОЉИТАК	0,00	1.100,00	0,00	3.765,51	0,00	329.290,39	0,00	334.155,90	0,0%	0,3%	0,0%	1,1%	0,0%	98,5%	0,0%	100%
18.	734	ХРВАТСКА СТРАНКА ПРАВА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	230.443,19	1.400,00	231.843,19	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	99,4%	0,6%	100%
19.	1701	ЛАБУРИСТИЧКА СТРАНКА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ	3.409,79	42.703,45	7.394,00	3,32	12.674,00	157.428,03	0,00	223.612,59	1,5%	19,1%	3,3%	0,0%	5,7%	70,4%	0,0%	100%
20.	036	БОСС – БОСАНСКА СТРАНКА –МИРНЕС АЈАНОВИЋ	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	149.422,76	1.610,20	151.032,96	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	98,9%	1,1%	100%
21.	513	СТРАНКА ПЕНЗИОНЕРА / УМИРОВЉЕНИКА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ	86.049,15	1.929,75	3.517,00	9,06	2.150,00	54.205,36	0,00	147.860,32	58,2%	1,3%	2,4%	0,0%	1,5%	36,7%	0,0%	100%
22.	1190	СТРАНКА ДИЈАСПОРЕ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ	0,00	60,00	0,00	0,00	0,00	134.110,28	0,00	134.170,28	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%	100%
23.	016	СРПСКА РАДИКАЛНА СТРАНКА РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ	0,00	0,00	0,00	0,00	7.194,00	111.830,05	0,00	119.024,05	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	6,0%	94,0%	0,0%	100%
24.	1728	ЛИБЕРАЛНА СТРАНКА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	116.633,78	0,00	116.633,78	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%	100%
25.	1972	УЈЕДИЊЕНА СРПСКА	3.066,00	90.300,90	2.500,00	0,00	0,00	3.841,38	0,00	99.708,28	3,1%	90,6%	2,5%	0,0%	0,0%	3,9%	0,0%	100%
26.	1987	СНАГА ЦЕНТРА	0,00	75.260,00	5.000,00	0,00	0,00	4.324,58	2.500,00	87.084,58	0,0%	86,4%	5,7%	0,0%	0,0%	5,0%	2,9%	100%
27.	1694	НАПРЕДНА СРПСКА – НС	0,00	245,00	500,00	0,00	0,00	83.987,05	0,00	84.732,05	0,0%	0,3%	0,6%	0,0%	0,0%	99,1%	0,0%	100%
28.	1270	ХРВАТСКА СЕЉАЧКА СТРАНКА СТЕПАНА РАДИЋА	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	84.007,97	1,53	84.009,50	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%	100%
29.	730	СОЦИЈАЛДЕМО- КРАТСКА УНИЈА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ	0,00	2.670,00	0,00	0,00	0,00	75.948,58	0,00	78.618,58	0,0%	3,4%	0,0%	0,0%	0,0%	96,6%	0,0%	100%
30.	455	ЛИБЕРАЛНО ДЕМОКРАТСКА СТРАНКА БиХ	350,00	2.080,00	13.354,83	0,00	12.704,56	39.237,89	0,00	67.727,28	0,5%	3,1%	19,7%	0,0%	18,8%	57,9%	0,0%	100%
31.	561	НАРОДНА ДЕМОКРАТСКА СТРАНКА	1.507,00	5.037,00	0,00	1,00	4.200,00	50.493,00	1.339,00	62.577,00	2,4%	8,0%	0,0%	0,0%	6,7%	80,7%	2,1%	100%

32.	2072	ГРАЂАНСКИ САВЕЗ (ГС)	960,00	20.453,07	16.318,00	0,00	18.990,00	4.271,33	0,00	60.992,40	1,6%	33,5%	26,8%	0,0%	31,1%	7,0%	0,0%	100%
33.	005	ХРВАТСКА КРШЋАНСКА ДЕМОКРАТСКА УНИЈА БиХ	0,00	0,00	0,00	1,03	1.200,00	53.786,82	2.990,03	57.977,88	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	2,1%	92,8%	5,2%	100%
34.	1730	СРПСКА РАДИКАЛНА СТРАНКА др ВОЈИСЛАВ ШЕШЕЉ	7.054,00	4.500,00	1.000,00	0,03	3.535,09	39.487,46	0,00	55.576,58	12,7%	8,1%	1,8%	0,0%	6,4%	71,1%	0,0%	100%
35.	1703	ХРВАТСКА НЕЗАВИСНА ЛИСТА	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	50.172,00	7,41	50.179,41	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%	100%
36.	279	ПАРТИЈА УЈЕДИЊЕНИХ ПЕНЗИОНЕРА	0,00	3.510,00	0,00	0,00	0,00	43.562,65	0,00	47.072,65	0,0%	7,5%	0,0%	0,0%	0,0%	92,5%	0,0%	100%
37.	1882	ТУЗЛАНСКА АЛТЕРНАТИВА	3.419,70	0,00	0,00	0,00	0,00	41.378,29	0,00	44.797,99	7,6%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	92,4%	0,0%	100%
38.	028	ДЕМОКРАТСКА НАРОДНА ЗАЈЕДНИЦА БиХ	0,00	15.000,00	2.300,00	0,00	2.000,00	21.523,78	0,00	40.823,78	0,0%	36,7%	5,6%	0,0%	4,9%	52,7%	0,0%	100%
39.	1200	СРПСКА НАПРЕДНА СТРАНКА	8.070,00	200,00	0,00	0,00	0,00	27.742,17	0,00	36.012,17	22,4%	0,6%	0,0%	0,0%	0,0%	77,0%	0,0%	100%
40.	366	ХРВАТСКИ НАРОДНИ САВЕЗ БиХ	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	34.601,55	0,00	34.601,55	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%	
41.	1714	ХРВАТСКИ САВЕЗ ХКДУ – ХРАСТ	0,00	0,00	0,00	0,05	600,00	31.270,00	0,00	31.870,05	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	1,9%	98,1%	0,0%	100%
42.	1872	ПОКРЕТ УСПЕШНА СРПСКА	0,00	21.320,00	10.000,00	0,00	0,00	0,00	396,00	31.716,00	0,0%	67,2%	31,5%	0,0%	0,0%	0,0%	1,2%	100%
43.	732	СРПСКА РАДИКАЛНА СТРАНКА "9. ЈАНУАР"	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	31.400,73	0,00	31.400,73	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%	100%
44.	1186	НОВА СОЦИЈАЛИСТИЧКА ПАРТИЈА	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	21.669,00	0,00	21.669,00	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%	100%
45.	1188	ПОСАВСКА СТРАНКА	0,00	0,00	0,00	2,44	0,00	20.971,29	0,00	20.973,73	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%	100%
46.	1950	БРЧАНСКИ ДЕМОКРАТСКИ ПОКРЕТ БРЧКО ДИСТР. БиХ	0,00	4.250,00	12.000,00	0,00	350,00	3.503,00	0,00	20.103,00	0,0%	21,1%	59,7%	0,0%	1,7%	17,4%	0,0%	100%
47.	20	ГРАЂАНСКА ДЕМОКРАТСКА СТРАНКА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ	0,00	2.348,00	1.000,00	6.040,00	6.499,00	2.309,50	0,00	18.196,50	0,0%	12,9%	5,5%	33,2%	35,7%	12,7%	0,0%	100%
48.	1178	ХРВАТСКА СТРАНКА ПРАВА ДР АНТЕ СТАРЧЕВИЋ БиХ	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	16.550,00	0,00	16.550,00	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%	100%
49.	1177	СТРАНКА ЗА НАРОД БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	14.274,16	1.400,00	15.674,16	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	91,1%	8,9%	100%

50.	1252	СНАГА ЕКОНОМСКОГ ПОКРЕТА У БОСНИ И ХЕРЦЕГОВИНИ	0,00	0,00	6.000,00	0,00	0,00	5.263,00	1.692,00	12.955,00	0,0%	0,0%	46,3%	0,0%	0,0%	40,6%	13,1%	100%
51.	1919	ПОКРЕТ ЗА БОЉЕ БРЧКО БАПО МИРСАД	0,00	2.000,00	6.600,00	0,00	800,00	3.502,52	0,00	12.902,52	0,0%	15,5%	51,2%	0,0%	6,2%	27,1%	0,0%	100%
52.	1264	НАПРЕДНА СРПСКА	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	11.427,82	0,00	11.427,82	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%	100%
53.	026	СТРАНКА СПАС	0,00	3.000,00	6.380,00	0,00	0,00	789,36	0,00	10.169,36	0,0%	29,5%	62,7%	0,0%	0,0%	7,8%	0,0%	100%
54.	003	СТРАНКА ЗА СРЕДЊЕ	0,00	0,00	0,00	0,00	576,00	8.664,56	0,00	9.240,56	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	6,2%	93,8%	0,0%	100%
55.	1804	СТРАНКА ЗА НАШ ГРАД	4.881,00	4.220,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	9.101,00	53,6%	46,4%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100%
56.	1181	ДЕМОКРАТСКА ПАРТИЈА – ДРАГАН ЧАВИЋ	0,00	0,00	0,00	0,00	1.200,00	7.624,00	0,00	8.824,00	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	13,6%	86,4%	0,0%	100%
57.	866	СТРАНКА УДРУЖЕНИХ НЕЗАВИСНИХ ДЕМОКРАТА БИХ	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	8.095,00	0,00	8.095,00	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%	100%
58.	1179	САВЕЗ ЗА ДЕМОКРАТСКУ СРПСКУ	0,00	6.800,00	0,00	0,00	0,00	595,00	4,00	7.399,00	0,0%	91,9%	0,0%	0,0%	0,0%	8,0%	0,1%	100%
59.	724	ПОКРЕТ ЗА ТРЕБИЊЕ	3.510,00	400,00	0,00	0,00	300,00	2.919,00	0,00	7.129,00	49,2%	5,6%	0,0%	0,0%	4,2%	40,9%	0,0%	100%
60.	1776	ХРВАТСКА СТРАНКА ПРАВА – ПРАВАШИ	0,00	1.050,00	0,00	0,00	0,00	4.925,00	0,00	5.975,00	0,0%	17,6%	0,0%	0,0%	0,0%	82,4%	0,0%	100%
61.	1699	ПРВА БОСАНСКО-ХЕРЦЕГОВАЧКА СТРАНКА	12,00	50,00	0,00	0,00	3.200,00	2.225,00	0,00	5.487,00	0,2%	0,9%	0,0%	0,0%	58,3%	40,6%	0,0%	100%
62.	1705	ХРВАТСКА РЕПУБЛИКАНСКА СТРАНКА	1.050,00	4.320,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	5.370,00	19,6%	80,4%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100%
63.	1940	ГРАЂАНСКА СНАГА	2.181,00	1.900,00	650,00	0,00	0,00	0,00	355,00	5.086,00	42,9%	37,4%	12,8%	0,0%	0,0%	0,0%	7,0%	100%
64.	1241	ХРВАТСКА СТРАНКА ПРАВА ХЕРЦЕГ-БОСНЕ	0,00	0,00	0,00	0,00	1.590,00	3.144,00	0,00	4.734,00	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	33,6%	66,4%	0,0%	100%
65.	1722	СНАГА НАРОДА	0,00	480,00	300,00	0,00	0,00	1.422,14	2.300,00	4.502,14	0,0%	10,7%	6,7%	0,0%	0,0%	31,6%	51,1%	100%
66.	1971	САВЕЗ ЗА СТАРИ ГРАД	0,00	1.050,00	0,00	0,00	1.800,00	1.321,32	0,00	4.171,32	0,0%	25,2%	0,0%	0,0%	43,2%	31,7%	0,0%	100%
67.	1254	НОВИ ПОКРЕТ БИХ	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	4.101,80	0,00	4.101,80	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%	100%

68.	1250	СТРАНКА СОЦИЈАЛНЕ СИГУРНОСТИ СРПСКИХ БОРАЦА	0,00	2.972,50	0,00	0,00	0,00	80,26	0,00	3.052,76	0,0%	97,4%	0,0%	0,0%	0,0%	2,6%	0,0%	100%
69.	069	СРПСКИ ПОКРЕТ ОБНОВЕ РС	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	3.000,00	0,00	3.000,00	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%	100%
70.	2092	НОВА ПАРТИЈА	2.510,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2.510,00	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100%
71.	2018	ХРВАТСКА ЛИСТА ЗА ЛИВНО	0,00	1.615,00	800,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2.415,00	0,0%	66,9%	33,1%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100%
72.	049	ЗАВИЧАЈНИ СОЦИЈАЛДЕМО- КРАТИ – МИЛЕ МАРЧЕТА	0,00	1.800,00	0,00	0,00	0,00	303,92	0,00	2.103,92	0,0%	85,6%	0,0%	0,0%	0,0%	14,4%	0,0%	100%
73.	1257	ХРВАТСКА ЧИСТА СТРАНКА ПРАВА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2.084,00	0,00	2.084,00	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%	100%
74.	2078	ЧАПЉИНСКА НЕОВИСНА СТРАНКА –ЧАПЉИНА У СРЦУ	0,00	2.050,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2.050,00	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100%
75.	2097	ХРВАТСКА СЕЉАЧКА СТРАНКА БиХ	0,00			0,00	0,00	0,00	2.000,00	2.000,00	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%	100%
76.	1015	КЛАДУШКА СТРАНКА ПРИВРЕДНОГ ПРОСПЕРИТЕТА	0,00	1.120,00	600,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1.720,00	0,0%	65,1%	34,9%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100%
77.	059	НОВИ ДЕМОКРАТСКИ ПОКРЕТ	0,00	1.035,00		0,00	0,00	678,49	0,00	1.713,49	0,0%	60,4%	0,0%	0,0%	0,0%	39,6%	0,0%	100%
78.	1290	ХРВАТСКА СЕЉАЧКА СТРАНКА	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1.701,65	1.701,65	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%	100%
79.	1986	СЛОБОДНА СРПСКА	0,00	1.610,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1.610,00	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100%
80.	1989	УНИЈА СОЦИЈАЛДЕМО- КРАТА БХ	0,00	160,00	0,00	0,00	0,00	1.382,67	40,00	1.582,67	0,0%	10,1%	0,0%	0,0%	0,0%	87,4%	2,5%	100%
81.	073	СЕЉАЧКА СТРАНКА	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1.560,00	1.560,00	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%	100%
82.	1706	САВЕЗ ЗА НОВУ ПОЛИТИКУ	0,00	1.560,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1.560,00	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100%
83.	2292	ПРВА МОСТАРСКА ПАРТИЈА	1.306,00	200,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,04	1.506,04	86,7%	13,3%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100%
84.	2294	ПОЛИТИЧКА ОРГАНИЗАЦИЈА Е- СТРАНКА ГРАЂАНА ТУЗЛА	221,00	0,00	0,00	0,00	1.200,00	0,00	0,00	1.421,00	15,6%	0,0%	0,0%	0,0%	84,4%	0,0%	0,0%	100%

85.	1003	НЕЗАВИСНА СТРАНКА ДР МИХАЛО ТОВИРАЦ	12,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1.389,93	0,00	1.401,93	0,9%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	99,1%	0,0%	100%
86.	521	ХРВАТСКА ДЕМОКРАТСКА УНИЈА БиХ	0,00	0,00	0,00	0,34	0,00	1.339,00	0,00	1.339,34	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%	100%
87.	983	ПОКРЕТ ЗА ПРЊАВОР	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1.229,66	0,00	1.229,66	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%	100%
88.	1977	РАМСКА ДЕМОКРАТСКА СТРАНКА	0,00	1.200,00	0,00	0,01	0,00	0,00	0,00	1.200,01	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100%
89.	1217	СТРАНКА ЗА ОПШИНУ ОЛОВО	1.120,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,10	1.120,10	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100%
90.	1004	СТРАНКА ПРАВДЕ И РАЗВОЈА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ	0,00	1.100,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1.100,00	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100%
91.	2044	НЕЗАВИСНА ЛИСТА	0,00	1.100,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1.100,00	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100%
92.	1711	ДЕМОКРАТСКА ОБИТЕЉСКА СТРАНКА	0,00	1.067,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1.067,00	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100%
93.	1271	СТРАНКА МЛАДИХ ЗА ПРОМЈЕНЕ	533,23	0,00	529,40	0,00	0,00	0,00	0,00	1.062,63	50,2%	0,0%	49,8%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100%
94.	879	ЕКОЛОШКА ПАРТИЈА РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ	0,00	0,00	0,00	0,00	600,00	445,17	0,00	1.045,17	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	57,4%	42,6%	0,0%	100%
95.	1017	НАРОДНА СТРАНКА (ПОКРЕТ ЗА БРОД)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1.001,00	0,00	1.001,00	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%	100%
96.	1723	СОЦИЈАЛ-ДЕМОКРАТСКИ ФРОНТ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ	0,00	270,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	270,00	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100%
97.	1291	РЕФОРМСКА СТРАНКА	0,00	255,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	255,00	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100%
98.	077	ДЕМОКРАТСКА СТРАНКА ФЕДЕРАЛИСТА	210,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	26,84	236,84	88,7%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	11,3%	100%
99.	32	ДЕМОКРАТСКА СТРАНКА ИНВАЛИДА БиХ	0,00	20,00	0,00	0,00	0,00	117,65	0,00	137,65	0,0%	14,5%	0,0%	0,0%	0,0%	85,5%	0,0%	100%
100.	2094	АУТОХТОНА ХРВАТСКА СТРАНКА ПРАВА БиХ А – ХСП БиХ	0,00	110,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	110,00	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100%
101.	1719	УДАР ЉЕВИЦЕ	100,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	100,00	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100%
102.	2004	ЈЕДИНСТВЕНА НАПРЕДНА СТРАНКА	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	22,00	0,00	22,00	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%	100%

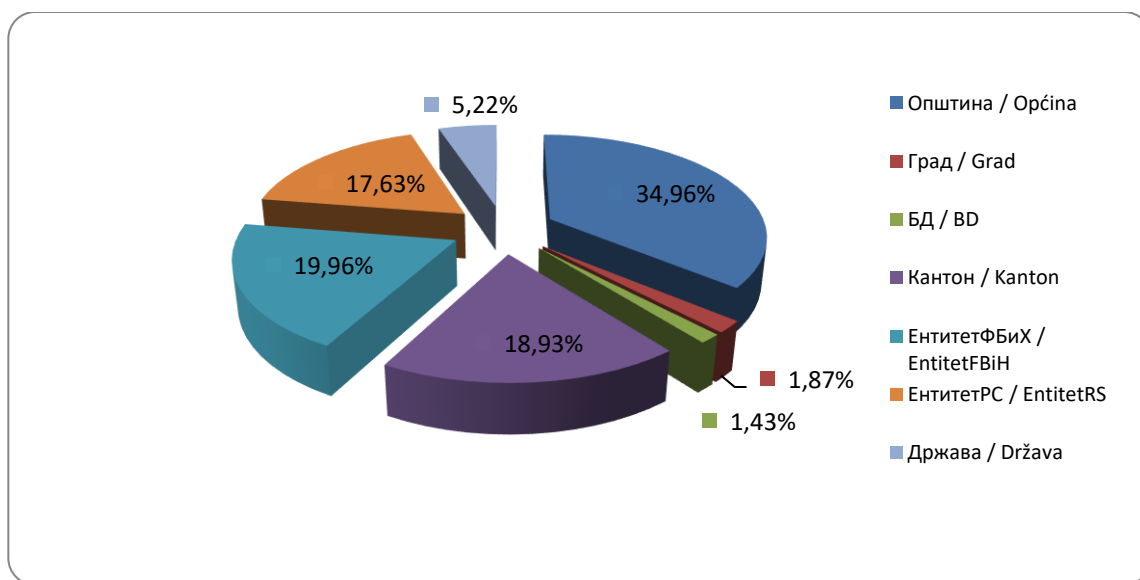
103.	370	КОНГРЕСНА НАРОДНА СТРАНКА ЗАШТИТЕ ПРАВА БОРАЦА И ГРАЂАНА – ПРАВДЕ И МОРАЛА БиХ	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00								
104.	574	РАДНИЧКО- КОМУНИСТИЧКА ПАРТИЈА БиХ	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00								
105.	722	НОВА ДЕМОКРАТИЈА	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00								
106.	761	НЕЗАВИСНА ДЕМОКРАТСКА СТРАНКА	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00								
107.	1256	НАПРЕДНА ДЕМОКРАТСКА СТРАНКА БиХ	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00								
108.	2291	НОВИ БОШЊАЧКИ ПОКРЕТ	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00								
109.	996	ЕКОЛОШКА ДЕМОКРАТСКА СТРАНКА	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00								
110.	1262	ПРИВРЕДНИ НАРОДНИ ПОКРЕТ БХ	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00								
111.	725	ПАРТИЈА ПРИВРЕДНОГ ПРОГРЕСА	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00								
112.	2021	НАРОДНА СТРАНКА НОВИ ГРАД	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00								
113.	1184	ТВОЈА И МОЈА СТРАНКА У БОСНИ И ХЕРЦЕГОВИНИ	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00								
114.	017	ХРВАТСКА СТРАНКА ПРАВА БиХ	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00								
115.	408	УЈЕДИЊЕНА ХСП БиХ	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00								
116.	762	БХ СЛОБОДНИ ДЕМОКРАТИ	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00								
117.	1007	ПОГ „СНАГА БОСНЕ“	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00								
118.	1268	СТРАНКА ЕВРОПСКЕ СОЦИЈАЛДЕМО- КРАТИЈЕ	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00								
119.	1272	ЛИСТА ЗА БУГОЈНО	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00								

120.	1707	РЕГИОНАЛНИ ДЕМОКРАТСКИ САВЕЗ ТУЗЛА	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00								
121.	2289	СРПСКА НАПРЕДНА СТРАНКА – ИЗВОРНА	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00								
122.	2293	НОВА АЛТЕРНАТИВА СТРАНКА РАДА И РАЗВОЈА	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00								
УКУПНО			1.772.229,25	2.124.019,28	720.631,23	744.787,72	202.604,83	19.041.671,15	1.953.739,03	26.559.682,49	6,67%	8,00%	2,71%	2,80%	0,76%	71,70%	7,36%	100,00%

- b) Прикупљени су подаци о средствима која су из буџета исплаћена политичким субјектима у 2016. години. Према подацима, који су достављени на захтјев Централне изборне комисије БиХ, планирана су издвајања из буџета свих нивоа власти у Босни и Херцеговини за финансирање политичких субјеката у 2016. години у износу од 19.128.798,52 КМ, док су иста исплаћена у проценту од 94,30 % и износе 18.038.991,98 КМ, као што је приказано у табели 3. и представљено на графикану 1.

Табела 3. Буџетска издвајања за политичке субјекте у 2016. години

Буџет/ниво власти	Износ исплаћених средстава	Структура финансирања
Буџети опћина/општина и градова основних изборних јединица	6.307.104,11	34,96%
Буџети градова	338.000,00	1,87%
Брчко дистрикт БиХ	258.019,03	1,43%
Буџети кантона/жупанија	3.414.923,62	18,93%
Буџет Федерације БиХ	3.600.000,03	19,96%
Буџет Републике Српске	3.180.000,00	17,63%
Буџет БиХ (исплаћено политичким странкама)	534.224,00	2,96%
Буџет БиХ (утрошено за рад клубова)	406.721,19	2,25%
УКУПНО	18.038.991,98	100,00%

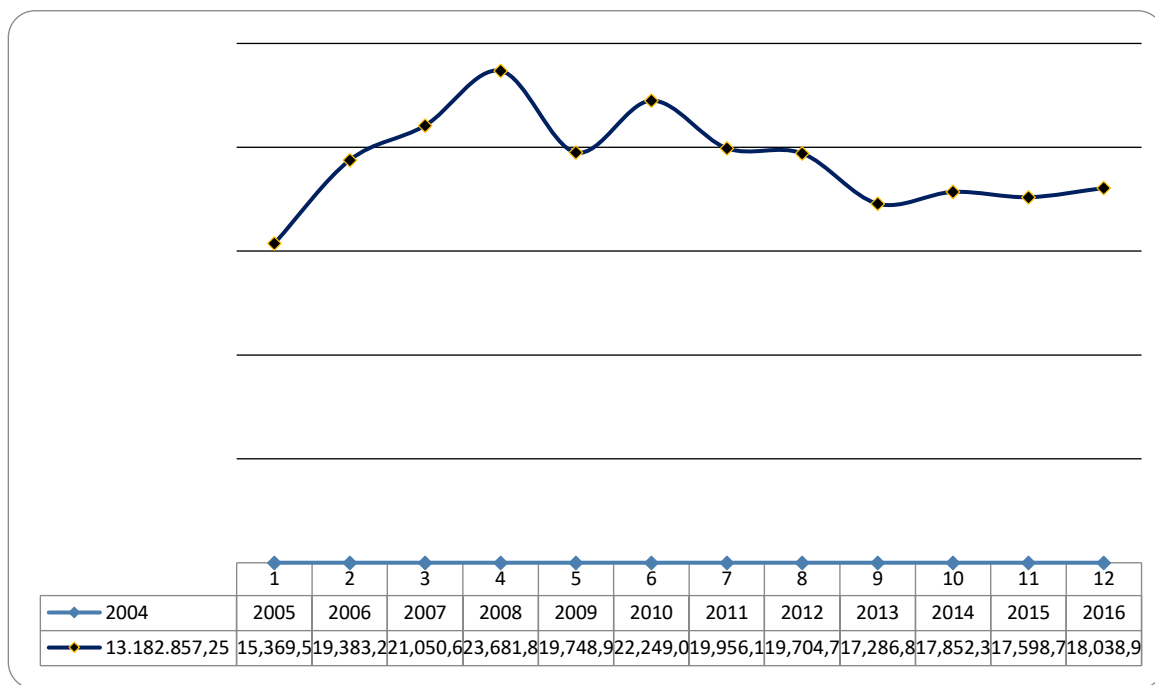

Графикон 1. Приказ структуре буџетских издвајања за политичке субјекте у 2016. години

320. У периоду од 2004. до 2016. године из буџета свих нивоа власти политичким субјектима је исплаћено 245,1 милиона КМ и то: 2004. године 13,2 милиона, 2005. године 15,4 милиона, 2006. године 19,4 милиона, 2007. године 21,1 милион, 2008. године 23,7 милиона, 2009. године 19,7 милиона, 2010. године 22,2 милиона, 2011. године 19,6

милиона, 2012. године 19,7 милиона, 2013. године 17,3 милиона, 2014. године 17,9 милиона, 2015. године 17,6 милиона и 2016. године 18 милиона КМ.

321. Од 2004. до 2008. године буџетска издвајања су константно расла. Период од 2009. до 2012. године карактеришу осцилације износа буџетских средстава издвојених политичким партијама, док су од 2013. године та издвајања углавном уравнотежена.

Графикон 2. Тренд прихода које су политичке партије оствариле из буџета у периоду 2004 – 2016.

Табела 4. Преглед исплаћених средстава из буџета политичким партијама по нивоима власти у периоду 2004–2016. године

Ниво власти	Уплаћено у периоду 2004–2010. године	Уплаћено 2011. године	Уплаћено 2012. године	Уплаћено 2013. године	Уплаћено 2014. године	Уплаћено 2015. године	Уплаћено 2016. године	Уплаћено у периоду 2004–2016. године
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Општине/општине и градови	57.163.670,98	8.063.452,34	7.631.947,50	6.240.772,48	6.854.170,33	7.024.248,93	6.645.104,11	99.623.366,67
Брчко дистрикт БиХ	1.459.999,39	200.000,00	254.285,66	200.000,00	200.000,00	199.999,97	258.019,03	2.772.304,05
Кантони	29.068.390,02	4.386.311,72	4.189.296,29	3.349.455,22	3.856.403,97	3.540.079,76	3.414.923,62	51.804.860,60
Федерација БиХ	19.791.998,00	3.475.152,50	3.500.000,00	3.450.643,00	2.920.671,00	2.775.000,03	3.600.000,03	39.513.464,56
Република Српска	23.828.197,53	3.200.001,00	3.500.000,00	3.100.001,00	3.099.999,96	3.129.999,96	3.180.000,00	43.038.199,45
Држава БиХ	Уплаћено странкама	1.696.461,69	292.005,28	285.693,80	571.590,10	350.246,30	570.281,47	4.300.502,64
	Утрошено за рад клубова	1.657.395,91	339.214,57	343.569,21	374.407,67	570.836,10	359.120,86	4.051.265,51
УКУПНО	134.666.113,52	19.956.137,41	19.704.792,46	17.286.869,47	17.852.327,66	17.598.730,98	18.038.991,98	245.103.963,48

322. Од укупног износа средстава која су у периоду од 2004–2016. године издвојена из буџета за финансирање политичких партија, 76,63% средства је распоређено на десет политичких партија: Странку демократске акције, Социјалдемократску партију БиХ, Савез независних социјалдемократа, Странку за Босну и Херцеговину, Хрватску демократску заједницу БиХ, Српску демократску странку, Савез за бољу будућност БиХ, Партију демократског прогреса, Народну странку Радом за бољитак и Хрватску демократску заједницу 1990.
323. Странка демократске акције је примила 18,91%, Социјалдемократска партија БиХ 13,96%, Савез независних социјалдемократа 10,68%, Странка за Босну и Херцеговину 8,72%, Хрватска демократска заједница БиХ 8,00%, Српска демократска странка 6,03%, Савез за бољу будућност БиХ 3,19%, Партија демократског прогреса 2,72, Народна странка Радом за бољитак 2,18% и Хрватска демократска заједница 1990 2,25% од укупно издвојених буџетских средстава.

Табела 5. Преглед десет политичких партија са највећим приходом из буџета у периоду 2004–2016. године

Ред. бр.	Назив политичке партије	Средства уплаћена 2004–2010.	Средства уплаћена 2011.	Средства уплаћена 2012.	Средства уплаћена 2013.	Средства уплаћена 2014.	Средства уплаћена 2015.	Средства уплаћена 2016.	Средства уплаћена 2004–2016.	Структ. буџет. Финансир
1.	СТРАНКА ДЕМОКРАТСКЕ АКЦИЈЕ	27.035.397,50	3.446.862,70	3.337.711,30	2.786.967,46	3.036.305,45	3.285.974,87	3.412.610,91	46.341.830,19	18,91%
2.	СОЦИЈАЛДЕМОКРАТСКА ПАРТИЈА БиХ	18.134.067,37	3.301.948,09	3.173.646,99	2.821.976,12	2.982.209,50	1.838.002,50	1.952.501,75	34.204.352,32	13,96%
3.	СНСД – САВЕЗ НЕЗАВИСНИХ СОЦИЈАЛДЕМОКРАТА	15.052.469,55	1.980.822,01	2.052.049,83	1.571.778,01	2.045.182,03	1.485.061,16	1.986.856,70	26.174.219,29	10,68%
4.	СТРАНКА ЗА БиХ	16.678.629,53	1.219.522,58	951.851,10	853.129,54	905.481,42	518.344,10	252.026,13	21.378.984,40	8,72%
5.	ХРВАТСКА ДЕМОКРАТСКА ЗАЈЕДНИЦА БиХ	10.369.539,90	1.518.250,90	1.640.903,15	1.400.827,81	1.549.879,76	1.439.738,17	1.692.122,41	19.611.262,10	8,00%
6.	СРПСКА ДЕМОКРАТСКА СТРАНКА	7.840.648,32	1.164.939,16	1.167.021,36	927.532,57	1.196.355,02	1.120.801,47	1.356.989,82	14.774.287,72	6,03%
7.	САВЕЗ ЗА БОЉУ БУДУЋНОСТ – Фахрудин Радоњић	34.069,07	925.814,11	917.081,65	1.348.498,58	1.494.114,21	1.496.806,60	1.598.065,05	7.814.449,27	3,19%
8.	ПАРТИЈА ДЕМОКРАТСКОГ ПРОГРЕСА	3.340.968,41	575.390,99	582.556,80	473.925,25	617.492,72	501.679,53	579.373,32	6.671.387,02	2,72%
9.	НАРОДНА СТРАНКА РАДОМ ЗА БОЉИТАК	2.385.456,77	673.635,16	612.795,45	625.422,93	717.413,18	288.052,84	329.290,39	5.344.013,88	2,18%
10	ХРВАТСКА ДЕМОКРАТСКА ЗАЈЕДНИЦА 1990	2.185.838,28	519.071,88	591.885,51	466.413,23	587.068,44	529.718,35	630.862,37	5.510.858,06	2,25%
УКУПНО 10 ПОЛИТИЧКИХ ПАРТИЈА		103.057.084,70	15.326.257,58	15.027.503,14	13.276.471,50	15.131.501,73	12.216.126,75	13.790.698,85	187.825.644,25	76,63%

324. У оквиру буџетских средстава издвојеним политичким партијама у 2016. години, из буџета у Федерацији БиХ су издвојена средства у износу од 12.004.616,64 КМ или 66,55%, из буџета Републике Српске 4.835.411,36 КМ или 26,81, из буџета Брчко дистрикта БиХ 258.019,03 КМ или 1,43%, док су из буџета Босне и Херцеговине издвојена средства у износу од 940.945,19 КМ или 5,22%.

Табела 6. Преглед исплаћених средстава из буџета политичким партијама по нивоима власти (државни ниво, ентитетски нивои и Брчко дистрикт БиХ)

Ред. број	Назив нивоа власти	Укупно уплаћено	% уплате планираних средстава
1	2	4	6
I	Федерација БиХ	12.004.616,40	66,55%
1.	Општине и градови основне изборне јединице	4.689.692,75	39,07%
2.	Градови	300.000,00	2,50%
3.	Кантони	3.414.923,62	28,45%
4.	Буџет ФБиХ	3.600.000,03	29,99%
II	Република Српска	4.835.411,36	26,81%
1.	Општине и градови основне изборне јединице	1.617.411,36	33,45%
2.	Градови	38.000,00	0,79%
3.	Буџет РС	3.180.000,00	65,76%
III	Брчко дистрикт БиХ	258.019,03	1,43%
IV	Државни ниво БиХ	940.945,19	5,22%
	УКУПНО:	18.038.991,98	100,00%

325. Из буџета општина и градова, основних изборних јединица, у Федерацији БиХ политичким субјектима у 2016. години исплаћена су средства у износу од 4.689.692,75 КМ, док су из буџета општина градова у Републици Српској исплаћена средства у износу 1.617.411,36 КМ⁷⁶.

326. Из буџета Града Сарајево политичким субјектима исплаћена су средства у износу 300.000,00 КМ, док је из Града Источно Сарајево политичким субјектима исплаћен износ од 38.000,00 КМ⁷⁷.

327. Из буџета кантона у Федерацији БиХ политичким субјектима у 2016. години исплаћена су средства у износу 3.414.923,62 КМ⁷⁸.

⁷⁶ Прилог 1. Преглед исплаћених средстава из буџета општина и градова, основних изборних јединица, политичким партијама у 2016. години

⁷⁷ Прилог 2. Преглед исплаћених средстава из буџета градова политичким партијама у 2016. години

⁷⁸ Прилог 3. Преглед исплаћених средстава из буџета кантона политичким партијама у 2016. години

1.3.2. Ревизија и контрола финансијских извјештаја

328. Служба за ревизију финансирања политичких партија коју је, у складу са чланом 10. став (1) Закона о финансирању политичких партија, успоставила Централна изборна комисија БиХ је извршила преглед, контролу и ревизију финансијских извјештаја које су поднијеле политичке партије. Ревизија финансијских извјештаја политичких партија укључује извјештаје из државног и ентитетског сједишта, укључујући и Брчко дистрикт БиХ, и најмање двије регионалне канцеларије које изабере Служба за ревизију финансирања политичких партија.
329. Спроводећи одредбе Закона о финансирању политичких партија, Централна изборна комисија БиХ спровела је сљедеће активности:
- а) У складу са Законом о финансирању политичких партија окончани су прегледи, контрола и ревизија годишњих финансијских извјештаја за 2015. годину за 118 политичких партија и издати су извјештаји ревизије, у којима су наведени ревизорски налази, мишљење ревизора о финансирању политичке партије у складу са Законом о финансирању политичких партија и дате препоруке ревизије.
 - (1) За 105 политичких партија Служба за ревизију финансирања политичких партија, на бази контроле финансијских извјештаја, додатне финансијске документације и доказа прикупљених из других извора, издала је извјештаје о прегледу годишњег финансијског извјештаја за 2015. годину са налазима ревизије и мишљењем ревизора о финансирању у складу са Законом о финансирању политичких партија.
 - (2) За 13 политичких партија, код којих је у складу са одредбом члана 10. став (8) Закона о финансирању извршена ревизија у просторијама партија, издати су извјештаји о ревизији годишњег финансијског извјештаја за 2015. годину са налазима ревизије и мишљењем ревизора о финансирању у складу са Законом о финансирању политичких партија.
 - (3) Ревизорима Службе за ревизију пет политичких партија је ускратило приступ својим просторијама ради обављања ревизије њихових финансијских извјештаја, то јест финансијског пословања у 2015. години.
330. Извјештаји ревизије свих политичких партија, са налазима и мишљењем ревизора о финансирању политичких партија у складу са Законом о финансирању политичких партија, дати су на увид јавности путем официјелне веб странице Централне изборне комисије БиХ, а ревизијска мишљења су објављена и у Службеном гласнику БиХ.
331. Контролом и ревизијом финансијских извјештаја политичких партија за 2015. годину код 32 политичке партије (27,12% од укупног броја контролисаних партија) није утврђено кршење одредаба Закона о финансирању, код 50 политичких партија (42,37% од укупног броја партија) утврђено је кршење одредаба члана 11. и члана 12. Закона о финансирању, тј. кршење рачуноводствених прописа, невођење или погрешно вођење евиденција о приходима и расходима, грешке у попуњавању финансијских извјештаја и достављање извјештаја након законом прописаног рока, код 11 политичких партија (9,32% од укупног броја контролисаних партија) утврђени су мањи прекршаји (непријављивање неновчаних донација мале вриједности, неиздавање потврда о примљеним чланаринама и прилозима у малим износима и неуплаћивање истих на трансакциони рачун централе партије, док је код 25 политичких партија (21,19%

контролисаних партија), поред кршења одредаба члана 11. и члана 12, утврђено кршење одредаба за које су Законом о финансирању прописане новчане санкције. Истовремено четири политичке партије су прекршиле и одредбе члана 15.10 Изборног закона БиХ (прекорачиле су лимит на трошкове изборне кампање на пријевременим изборима).

332. Из наведеног је евидентно да 63,56% политичких партија није успоставило рачуноводствени систем у складу са важећим прописима и финансијски извјештај није поднијело на начин како је прописала Централна изборна комисија БиХ.
333. Политичке партије су кршиле одредбе Закона о финансирању политичких партија на следећи начин:
- финансијска средства обезбијеђена за финансирање политичких партија, углавном средства из буџета, нису користиле искључиво за остваривање циљева утврђених својим програмом и статутом, чиме су прекршиле одредбе члана 4. став (1) Закона о финансирању политичких партија;
 - партије нису водиле евиденцију о пријему чланарина и добровољних прилога, те нису издавале потврде о пријему чланарина и добровољних прилога, чиме су прекршиле одредбе члана 5. став (4) Закона;
 - средства од чланарина и добровољних прилога, која су примана у готовини, нису уплаћивана на трансакциони рачун политичке партије, иако је Законом о финансирању прописано да овлашћено лице у политичкој партији уплаћује чланарину и добровољне прилоге непосредно на трансакциони рачун централе политичке партије најкасније у року од 10 дана од дана пријема уплате, чиме су прекршиле одредбе члана 5. став (4) и члана 6. став (2) Закона;
 - једна партија је остварила прилог изнад лимита утврђеног чланом 6. став (3) Закона;
 - знатан број партија, супротно одредбама члана 8. Закона, финансирао се из забрањених извора;
 - четири политичке партије су прекршиле одредбе члана 15.1 Изборног закона БиХ, прекорачиле су лимит на трошкове изборне кампање на пријевременим изборима, прописан чланом 15.10 Изборног закона БиХ.
334. Централна изборна комисија БиХ је у оквиру својих надлежности и овлашћења, у складу са одредбом члана 14. став (2) Закона о финансирању политичких партија, члана 193. став (1) Закона о управном поступку („Службени гласник БиХ“, бројеви: 29/02, 12/04, 88/07, 93/09, 41/13 и 53/16) и члана 18. и 22. Пословника Централне изборне комисије Босне и Херцеговине („Службени гласник БиХ“, бројеви: 50/07, 33/09, 24/13 и 32/14) покренула поступак против 30 политичких партија.
335. Након спроведеног поступка, ради утврђивања одговорности за кршење одредаба Закона о финансирању политичких партија, Централна изборна комисија БиХ је у складу са чланом 15. став (2), а у оквиру својих надлежности и овлашћења, новчано санкционисала 21 политичку партију, против три политичке партије обуставила поступак, а поступак против једне политичке партије је још увијек у току.
336. За пет политичких партија које су ускратиле приступ својим просторијама, како би Служба за ревизију извршила ревизију њиховог финансијског пословања у складу са

чланом 10. став (8) Закона о финансирању политичких партија, Централна изборна комисија БиХ је изрекла административну мјеру којом им је ускраћено право да се кандидирају на наредним изборима.

337. Централна изборна комисија БиХ је обавијестила ентитетске канцеларије за ревизију институција о злоупотребама јавних средства од стране осам политичких партија.
338. У складу са чланом 17. Закона о финансирању политичких партија, Парламентарној скупштини БиХ је поднесен Извјештај о прегледаном стању финансијског пословања политичких партија у 2015. години, број: 03-07-6-1019-4/2017 од 21. 9. 2017. године, који се дијели као скупштински штампани материјал. У извјештају су наведени извори финансирања, наведени налази ревизије и презентирана кршења одредаба Закона о финансирању политичких партија, од стране сваке партије појединачно.
339. Централна изборна комисија БиХ извршила је преглед и контролу годишњег финансијског извјештаја политичких партија за 2016. годину за 122 политичке партије, колико их је поднијело годишњи финансијски извјештај, 96 партија у законом прописаном року и 26 партија након ургенције Централне изборне комисије БиХ.
340. Након извршеног прегледа и контроле годишњег финансијског извјештаја за 2016. годину, те Информације о прелиминарним налазима контроле, Централна изборна комисија БиХ је донијела закључак да се код 11 политичких партија изврши ревизија на терену (у просторијама партија), у складу са чланом 10. став (8) Закона о финансирању политичких партија, како би се изразило поуздано мишљење о финансирању тих партија у складу са Законом.
341. У складу са закључком Централне изборне комисије БиХ и планом активности за 2017. и 2018. годину, у току су активности ревизије финансијских извјештаја политичких партија за 2016. годину, те издавање извјештаја са налазима ревизије и мишљењем ревизора о законитости финансирања политичких партија.
342. У складу са Правилником о административним процедурама прегледа, контроле и ревизије финансијских извјештаја политичких партија за 111 политичких партија биће, на бази контроле финансијских извјештаја, додатне финансијске документације коју су доставиле политичке партије и доказа прикупљених из других извора (подаци о финансирању политичких партија из буџета са свих нивоа власти, подаци о просторима које општине додјељују политичким партијама на коришћење, подаци о уговорима склопљеним између владе и правних лица донатора политичких партија, подаци из јединственог регистра рачуна код Централне банке БиХ и други расположиви докази), издати извјештаји о прегледу у којим се наводе налази ревизије и изражава ревизорско мишљење о финансирању партија у складу са Законом о финансирању политичких партија.
343. До краја 2017. године издато је 30 извјештаја о прегледу годишњег финансијског извјештаја за 2016. годину који су, у складу са одредбама члана 10. став (3), (4) и (5) Закона о финансирању политичких партија и одредбама члана 10. став (2) Правилника о административним процедурама прегледа, контроле и ревизије финансијских извјештаја политичких партија, у форми прелиминарних достављени политичким партијама на изјашњавање. Након што се политичке партије изјасне о извјештају или евентуално доставе друге доказе, Служба за ревизију издаје коначне извјештаје о прегледу годишњег финансијског извјештаја за 2016. годину са мишљењем ревизора и службеном потврдом налаза ревизије.

2. Санкционисање политичких партија⁷⁹

344. Централна изборна комисија БиХ је, у складу са чланом 14. став (2) Закона о финансирању политичких партија, који се односе на њена овлашћења, изрекла новчане санкције политичким партијама због кршења одредаба које се односе на: изворе финансирања, забрањене прилоге, обавезе пријављивања прилога, обавезе вођења евиденција о приходима и расходима и обавезе подношења финансијских извјештаја за сваку календарску годину.
345. У току 2017. године Централна изборна комисија БиХ изрекла је сљедеће санкције политичким партијама:
- донесене су четири одлуке којима су новчано санкционисане политичке партије у укупном износу од 62.500,00 КМ због кршења Закона о финансирању политичких партија у 2014. години.
 - донесена је 21 одлука којим су новчано санкционисане политичке партије у укупном износу од 35.450,00 КМ због кршења Закона о финансирању политичких партија у 2015. години.
346. Новчане санкције које је Централна изборна комисија БиХ изрекла у складу са чланом 14. став (2) Закона о финансирању политичких партија, према правоснажним одлукама крећу се у распону од 500,00 КМ до 32.000,00 КМ.
- За пет политичких партија које нису поднијеле годишњи финансијски извјештај за 2015. годину и нису омогућиле приступ својим просторијама како би Служба за ревизију извршила ревизију њиховог финансијског пословања у складу са чланом 10. став (8) Закона о финансирању политичких партија, Централна изборна комисија БиХ изрекла је административну мјеру којом им је ускраћено право да се кандидирају на наредним изборима.
 - У периоду од 2005. до 2017. године Централна изборна комисија БиХ је донијела 417 одлука о санкционисању политичких партија, од чега је 340 одлука о санкционисању новчаним казнама и 77 одлука о санкционисању административном мјером ускраћивања права политичким партијама да се кандидирају на наредним изборима.⁸⁰

3. Остале активности

347. Осим спровођења кључних активности из области Закона о финансирању политичких партија (пријем и контрола годишњих финансијских извјештаја политичких партија, канцеларијске ревизије, теренске ревизије и санкционисање политичких партија), Централна изборна комисија БиХ је у 2017. години спроводила и друге активности и радње, које такође дефинишу област финансирања политичких партија, као што су: едукација политичких партија за електронско подношење финансијских извјештаја путем апликације „ФИ ЦИКБиХ“, стална координација са политичким партијама и давање писмених одговора на њихове упите, уз настојање да се у потпуности испоштују принципи информисања јавности о финансирању политичких партија; сарадња са НВО

⁷⁹Прилог 4. Преглед санкционисаних политичких партија

⁸⁰ Прилог 6. Преглед изречених казни у периоду 2005–2017. година

и другим организацијама које прате примјену Закона о финансирању политичких партија, као и сарадња са међународним експертима.

348. Централна изборна комисија БиХ током 2017. године настојала је писмено да одговори на сва питања политичких партија, која су се односили на примјену одредаба Закона о финансирању политичких партија и свих нивоа власти у Босни и Херцеговини, отклањајући тиме недоумице код политичких партија у вези са тумачењем самог Закона.
349. Поштујући кључне принципе информисања јавности, а посебно принцип отворености, кад су у питању модалитети финансирања политичких партија Централна изборна комисија БиХ је остварила добру сарадњу и са медијима у Босни и Херцеговини, у погледу давања релевантних информација које дефинишу област финансирања политичких партија.
350. Централна изборна комисија БиХ је, настојећи да створи законске и институционалне претпоставке за уређење тзв. политичког финансирања, у 2017. години, остварила сарадњу и са међународним организацијама из области антикорупционих закона у које спада и Закон о финансирању политичких партија.
351. У оквиру међународне сарадње, Централна изборна комисија БиХ је сачинила информацију о свим до сада предузетим и реализованим активностима, из своје надлежности, на имплементацији препорука Групе земаља Савјета Европе за борбу против корупције – ГРЕКО, из Евалуационог извјештаја за Босну и Херцеговину из трећег круга евалуације Босне и Херцеговине – Транспарентност финансирања политичких партија.
352. Централна изборна комисија БиХ је учествовала у изради Нацрта извјештаја о ревизији Босне и Херцеговине у оквиру другог циклуса процјене UNCAC-а (2016–2021) имплементације чланова 5–14 и 51–59 Конвенције Уједињених нација против корупције у Босни и Херцеговини, коју је Босна и Херцеговина потписала 16. 9. 2005. године и исту ратификовала 26. 10. 2006. године.
353. Дио нереализованих препорука ГРЕКО-а зависи од даљих измјена законске регулативе у области оснивања, дјеловања и финансирања политичких странка на ентитеским нивоима, проширења надлежности Централне изборне комисије БиХ и јачања капацитета Службе за ревизију финансирања политичких партија.

4. Закључна разматрања

354. Централна изборна комисија БиХ је, у складу с одредбама члана 14. став 2. Закона о финансирању политичких партија, надлежна за спровођење одредаба Закона о финансирању политичких партија. У 2017. години Централна изборна комисија БиХ спроводила је све активности које су прописане одредбама Закона о финансирању политичких партија и одредбама Изборног закона БиХ, које се могу груписати на следећи начин: пријем годишњих финансијских извјештаја политичких партија, прикупљање податке о средствима која су из буџета свих нивоа исплаћена политичким субјектима, прикупљање података од Централне банке БиХ о трансакционим рачунима свих политичких партија, прикупљање података о општинским просторима које политичке партије користе, углавном без накнаде, контрола и ревизија финансијских

извјештаја, издавање извјештаја о ревизији са налазима ревизије и мишљењем ревизора о финансирању политичких партија у складу са одредбама Закона о финансирању политичких партија, санкционисање политичких партија и остале активности.

355. Централна изборна комисија БиХ је путем своје официјелне веб-странице дала на увид јавности бројне информације и извјештаје о изворима финансирања политичких партија, податке о средствима која су политичким партијама исплаћена из буџета свих нивоа власти у периоду од 2004. до 2016. године, извјештаје ревизије свих политичких партија, са налазима и мишљењем ревизора о финансирању политичких партија у складу са Законом о финансирању политичких партија. Ревизиона мишљења из извјештаја о прегледу и извјештаја о ревизији финансијских извјештаја политичких партија за 2015. годину објављена су у Службеном гласнику БиХ.

ПРИЛОЗИ

Прилог 1. Преглед исплаћених средстава политичким субјектима у 2016. години из буџета општина и градова основних изборних јединица	112
Прилог 2. Преглед исплаћених средстава из буџета градова политичким субјектима у 2016. години.....	116
Прилог 3. Преглед исплаћених средстава из буџета кантона политичким политичким субјектима у 2016. години.....	116
Прилог 4. Преглед исплаћених средстава политичким субјектима у 2016. години из буџета БиХ, ентитетских буџета и буџета Брчко дистрикта БиХ.....	117
Прилог 5. Преглед санкционисаних политичких партија у 2017. години	120
Прилог 6. Преглед изречених казни у периоду 2005–2017. година	121

**Прилог 1. Преглед исплаћених средстава политичким субјектима у 2016. години из буџета
општина и градова основних изборних јединица**

Општине и градови основне изборне јединице у Федерацији Босне и Херцеговине

Ред. бр.	Код	Назив општине/града	Укупно планирана средства	Укупно уплаћена средства	Више/мање уплаћено	% уплате планираних средстава
1.	50	ТУЗЛА	414.094,41	386.376,23	-27.718,18	93,31%
2.	136	ЦЕНТАР САРАЈЕВО	299.997,56	299.997,56	0	100,00%
3.	133	НОВИ ГРАД САРАЈЕВО	298.804,49	298.804,49	0	100,00%
4.	91	ТРАВНИК	273.204,00	273.204,00	0	100,00%
5.	139	НОВО САРАЈЕВО	241.666,78	225.789,58	-15.877,20	93,43%
6.	32	САНСКИ МОСТ	170.000,00	157.500,00	-12.500,00	92,65%
7.	127	КОЊИЦ	154.375,00	154.375,00	0	100,00%
8.	112	ВИТЕЗ	140.000,00	140.000,00	0	100,00%
9.	131	ИЛИЦА	137.049,60	137.049,60	0	100,00%
10.	137	СТАРИ ГРАД САРАЈЕВО	135.619,95	135.619,95	0	100,00%
11.	93	ЗЕНИЦА	150.000,00	129.314,05	-20.685,95	86,21%
12.	126	ЈАБЛАНИЦА	121.800,01	114.523,07	-7.276,94	94,03%
13.	115	КИСЕЉАК	120.000,00	114.480,00	-5.520,00	95,40%
14.	109	БУГОЈНО	114.000,00	105.260,00	-8.740,00	92,33%
15.	65	ЈАЛЦЕ	0	100.795,25	100.795,25	
16.	135	ВОГОШЋА	99.700,00	99.700,00	0	100,00%
17.	125	ПРОЗОР – РАМА	99.166,70	99.166,70	0	100,00%
18.	110	ГОРЊИ ВАКУФ – УСКОПЉЕ	96.600,00	96.600,00	0	100,00%
19.	130	ХАЏИЋИ	89.999,88	89.999,88	0	100,00%
20.	39	ТЕШАЊ	80.416,27	80.416,27	0	100,00%
21.	75	ЖЕПЧЕ	80.000,00	80.000,00	0	100,00%
22.	111	НОВИ ТРАВНИК	82.800,00	76.500,00	-6.300,00	92,39%
23.	42	МАГЛАЈ	112.860,00	75.240,00	-37.620,00	66,67%
24.	2	ЦАЗИН	80.000,00	70.400,00	-9.600,00	88,00%
25.	22	ОРАШЈЕ	76.000,00	69.666,63	-6.333,37	91,67%
26.	118	ИЛИЈАШ	70.000,00	68.594,16	-1.405,84	97,99%
27.	172	ЧИТЛУК	68.319,96	68.319,96	0	100,00%
28.	77	ЗАВИДОВИЋИ	69.600,00	63.800,00	-5.800,00	91,67%
29.	176	СТОЛАЦ	50.000,00	50.000,00	0	100,00%
30.	94	КАКАЊ	50.000,00	49.914,08	-85,92	99,83%
31.	49	СРЕБРЕНИК	58.756,17	47.338,13	-11.418,04	80,57%
32.	171	ЉУБУШКИ	40.000,00	40.000,00	0	100,00%
33.	44	ГРАЧАНИЦА	40.000,00	38.514,00	-1.486,00	96,29%
34.	114	ФОЈНИЦА	50.000,00	38.155,00	-11.845,00	76,31%
35.	124	ТОМИСЛАВГРАД	50.000,00	37.350,00	-12.650,00	74,70%
36.	4	БОСАНСКА КРУПА	60.000,00	36.800,00	-23.200,00	61,33%
37.	106	ЛИВНО	0	36.300,00	36.300,00	
38.	17	ОЏАК	36.000,00	36.000,00	0	100,00%
39.	47	ЛУКАВАЦ	35.300,00	35.299,92	-0,08	100,00%
40.	3	БИХАЋ	93.329,60	31.733,30	-61.596,30	34,00%

41.	59	КЉУЧ	37.000,00	30.832,09	-6.167,91	83,33%
42.	141	ТРНОВО (ФБиХ)	30.000,00	30.000,00	0	100,00%
43.	129	КРЕШЕВО	30.780,00	28.215,07	-2.564,93	91,67%
44.	113	БУСОВАЧА	25.000,00	24.999,00	-1	100,00%
45.	79	ЖИВИНИЦЕ	155.000,00	24.000,00	-131.000,00	15,48%
46.	148	ПОСУШЈЕ	22.500,00	22.500,00	0	100,00%
47.	173	ЧАПЉИНА	29.073,60	22.173,60	-6.900,00	76,27%
48.	25	ГРАДАЧАЦ	60.000,00	20.000,00	-40.000,00	33,33%
49.	82	САПНА	0	19.864,07	19.864,07	
50.	116	ВИСОКО	28.000,00	18.664,00	-9.336,00	66,66%
51.	167	ГОРАЖДЕ	17.999,86	17.999,86	0	100,00%
52.	78	БАНОВИЋИ	17.500,00	16.559,00	-941	94,62%
53.	37	ДОБОЈ ЈУГ	15.000,00	15.000,00	0	100,00%
54.	80	КАЛЕСИЈА	13.914,00	13.914,00	0	100,00%
55.	89	ДОЊИ ВАКУФ	40.000,00	12.500,01	-27.499,99	31,25%
56.	36	ДОБОЈ ИСТОК	14.400,00	11.520,00	-2.880,00	80,00%
57.	20	ДОМАЉЕВАЦ – ШАМАЦ	11.000,00	11.000,00	0	100,00%
58.	5	БУЖИМ	9.999,98	9.999,98	0	100,00%
59.	107	КУПРЕС (ФБиХ)	9.999,98	9.999,98	0	100,00%
60.	174	НЕУМ	11.000,00	9.887,00	-1.113,00	89,88%
61.	149	ГРУДЕ	8.750,00	8.750,00	0	100,00%
62.	52	ЧЕЛИЋ	12.000,00	6.141,18	-5.858,82	51,18%
63.	55	ТЕОЧАК	5.000,00	4.856,25	-143,75	97,13%
64.	117	БРЕЗА	3.300,00	3.300,00	0	100,00%
65.	67	ДОБРЕТИЋИ	3.227,10	3.227,10	0	100,00%
66.	98	КЛАДАЊ	2.493,75	2.493,75	0	100,00%
67.	181	РАВНО	2.400,00	2.400,00	0	100,00%
68.	95	ВАРЕШ	5.500,00	0	-5.500,00	0,00%
69.	30	БОСАНСКИ ПЕТРОВАЦ	0	0	0	
70.	57	ДРВАР	0	0	0	
71.	96	ОЛОВО	0	0	0	
72.	1	ВЕЛИКА КЛАДУША	0	0	0	
73.	183	УСОРА	0	0	0	
74.	165	ФОЧА (ФБиХ)	0	0	0	
75.	84	БОСАНСКО ГРАХОВО	0	0	0	
76.	85	ГЛАМОЧ	0	0	0	
77.	143	ПАЛЕ (ФБиХ)	0	0	0	
78.	199А	МОСТАР	0	0	0	
79.	150	ШИРОКИ БРИЈЕГ	0	0	0	
УКУПНО ОПШТИНЕ И ГРАДОВИ ОСНОВНЕ ИЗБОРНЕ ЈЕДИНИЦЕ У ФЕДЕРАЦИЈИ БиХ			5.060.298,65	4.689.692,75	-370.605,90	92,68%

Општине и градови основне изборне јединице у Републици Српској

Ред. бр.	Код	Назив општине/града	Укупно планирана средства	Укупно уплаћена средства	Више/мање уплаћено	% уплате планираних средстава
1.	034Б	БАЊАЛУКА	224.635,60	245.953,83	21.318,23	109,49%
2.	83	ЗВОРНИК	63.965,98	200.662,57	136.696,59	313,70%
3.	166	ФОЧА (РС)	116.644,00	109.120,00	-7.524,00	93,55%
4.	9	ПРИЈЕДОР	100.000,23	100.000,23	0	100,00%
5.	8	КОЗАРСКА ДУБИЦА	83.332,60	83.332,60	0	100,00%
6.	40	СТАНАРИ	80.000,00	80.000,00	0	100,00%
7.	14	ДЕРВЕНТА	66.499,96	63.765,58	-2.734,38	95,89%
8.	10	ГРАДИШКА	90.000,00	60.000,00	-30.000,00	66,67%
9.	56	УГЉЕВИК	76.000,00	59.611,80	-16.388,20	78,44%
10.	38	ДОБОЈ	80.000,00	58.419,23	-21.580,77	73,02%
11.	24	МОДРИЧА	48.809,51	48.809,51	0	100,00%
12.	182	ТРЕБИЊЕ	44.909,97	44.999,95	89,98	100,20%
13.	13	ПРЊАВОР	38.000,00	37.868,34	-131,66	99,65%
14.	70	КОТОР ВАРОШ	35.000,00	32.083,33	-2.916,67	91,67%
15.	11	ЛАКТАШИ	45.000,00	31.325,42	-13.674,58	69,61%
16.	21	ШАМАЦ	39.384,28	29.339,66	-10.044,62	74,50%
17.	64	МРКОЊИЋ ГРАД	53.400,00	27.238,41	-26.161,59	51,01%
18.	105	СРЕБРЕНИЦА	24.000,00	23.979,00	-21	99,91%
19.	16	БРОД	40.000,00	23.701,00	-16.299,00	59,25%
20.	161	НЕВЕСИЊЕ	30.000,00	20.496,77	-9.503,23	68,32%
21.	132	ИСТОЧНА ИЛИЦА	23.919,00	19.732,72	-4.186,28	82,50%
22.	164	ГАЦКО	34.000,00	19.350,00	-14.650,00	56,91%
23.	88	ШИПОВО	22.797,00	17.097,81	-5.699,19	75,00%
24.	104	БРАТУНАЦ	15.000,00	15.000,00	0	100,00%
25.	147	ВИШЕГРАД	14.994,00	14.994,00	0	100,00%
26.	35	ЧЕЛИНАЦ	17.729,96	13.979,97	-3.749,99	78,85%
27.	74	ТЕСЛИЋ	108.000,00	11.349,00	-96.651,00	10,51%
28.	146	РОГАТИЦА	20.000,00	9.999,96	-10.000,04	50,00%
29.	180	БИЛЕЋА	14.000,00	9.170,00	-4.830,00	65,50%
30.	170	РУДО	11.188,29	8.721,90	-2.466,39	77,96%
31.	61	РИБНИК	8.000,00	8.000,00	0	100,00%
32.	12	СРБАЦ	20.000,00	7.759,00	-12.241,00	38,80%
33.	144	ПАЛЕ (РС)	15.000,00	7.500,00	-7.500,00	50,00%
34.	140	ИСТОЧНО НОВО САРАЈЕВО	30.000,00	7.157,87	-22.842,13	23,86%
35.	177	БЕРКОВИЋИ	6.500,00	6.500,00	0	100,00%
36.	54	ЛОПАРЕ	9.000,00	6.088,01	-2.911,99	67,64%
37.	18	ВУКОСАВЉЕ	5.999,90	5.999,90	0	100,00%
38.	101	ШЕКОВИЋИ	5.941,19	5.939,80	-1,39	99,98%
39.	7	НОВИ ГРАД	14.726,97	5.453,07	-9.273,90	37,03%
40.	45	ПЕТРОВО	5.100,00	5.100,00	0	100,00%
41.	179	ЉУБИЊЕ	4.999,99	4.999,99	0	100,00%
42.	81	ОСМАЦИ	4.500,00	4.500,00	0	100,00%

43.	142	ТРНОВО (РС)	3.895,32	3.895,32	0	100,00%
44.	26	ПЕЛАГИЋЕВО	7.500,00	3.500,00	-4.000,00	46,67%
45.	68	КНЕЖЕВО	9.999,90	3.423,38	-6.576,52	34,23%
46.	169	ЧАЈНИЧЕ	4.950,00	3.386,47	-1.563,53	68,41%
47.	163	КАЛИНОВИК	2.000,00	2.000,00	0	100,00%
48.	33	ОШТРА ЛУКА	1.978,00	1.870,00	-108	94,54%
49.	103	ВЛАСЕНИЦА	4.500,00	1.849,13	-2.650,87	41,09%
50.	123	ХАН ПИЈЕСАК	5.999,98	1.350,00	-4.649,98	22,50%
51.	185	МИЛИЋИ	9.463,75	732,91	-8.730,84	7,74%
52.	58	ИСТОЧНИ ДРВАР	303,92	303,92	0	100,00%
53.	138	ИСТОЧНИ СТАРИ ГРАД	0	0	0	
54.	108	КУПРЕС (РС)	0	0	0	
55.	184	КОСТАЈНИЦА	0	0	0	
56.	158	ИСТОЧНИ МОСТАР	0	0	0	
57.	168	НОВО ГОРАЖДЕ	0	0	0	
58.	23	ДОЊИ ЖАБАР	0	0	0	
59.	6	КРУПА НА УНИ	0	0	0	
60.	121	СОКОЛАЦ	15.000,00	0	-15.000,00	0,00%
61.	66	ЈЕЗЕРО	0	0	0	
62.	31	ПЕТРОВАЦ	0	0	0	
УКУПНО ОПШТИНЕ И ГРАДОВИ ОСНОВНЕ ИЗБОРНЕ ЈЕДИНИЦЕ У РС			1.856.569,30	1.617.411,36	-239.157,94	87,12%

Прилог 2. Преглед исплаћених средстава из буџета градова политичким субјектима у 2016. години

Код	Назив града	Код пол. субј.	Назив политичког субјекта	Укупно планирано	Укупно уплаћено	Више/мање уплаћено	% уплате планираних средстава
666	САРАЈЕВО	8	СОЦИЈАЛДЕМОКРАТСКА ПАРТИЈА БиХ	69.857,16	69.857,16	0,00	100,00%
		90	СТРАНКА ДЕМОКРАТСКЕ АКЦИЈЕ	51.428,40	51.428,40	0,00	100,00%
		1285	НЕЗАВИСНА ЛИСТА – ЗА МОЈ ГРАД	50.571,48	50.571,48	0,00	100,00%
		877	НАША СТРАНКА	44.571,48	44.571,48	0,00	100,00%
		1182	САВЕЗ ЗА БОЉУ БУДУЋНОСТ БиХ – ФАХРУДИН РАДОНЧИЋ	32.142,84	32.142,84	0,00	100,00%
		4	СТРАНКА ЗА БОСНУ И ХЕРЦЕГОВИНУ	25.714,32	25.714,32	0,00	100,00%
		80002	ФИЗИЧКО ЛИЦЕ – САМОСТАЛНИ ВИЈЕЋНИЦИ	25.714,32	25.714,32	0,00	100,00%
УКУПНО САРАЈЕВО				300.000,00	300.000,00	0,00	100,00%
888	ИСТОЧНО САРАЈЕВО	18	СРПСКА ДЕМОКРАТСКА СТРАНКА	17.210,00	17.210,00	0,00	100,00%
		515	САВЕЗ НЕЗАВИСНИХ СОЦИЈАЛДЕМОКРАТА – СНСД	8.384,00	8.384,00	0,00	100,00%
		440	ПАРТИЈА ДЕМОКРАТСКОГ ПРОГРЕСА	7.402,00	7.402,00	0,00	100,00%
		1008	ПОКРЕТ ЗА НАШ ГРАД	2.502,00	2.502,00	0,00	100,00%
		561	НАРОДНА ДЕМОКРАТСКА СТРАНКА	2.502,00	2.502,00	0,00	100,00%
УКУПНО ИСТОЧНО САРАЈЕВО				38.000,00	38.000,00	0,00	100,00%
УКУПНА СРЕДСТВА:				338.000,00	338.000,00	0,00	100,00%

Прилог 3. Преглед исплаћених средстава из буџета кантона политичким субјектима у 2016. години

Ред. бр.	Код	Назив нивоа власти	Укупно планирано	Укупно уплаћено	Више/мање уплаћено	% уплате планираних средстава
1.	209	КАНТОН САРАЈЕВО	1.105.041,81	1.105.041,81	0,00	100,00%
2.	206	СРЕДЊОБОСАНСКИ КАНТОН	800.000,00	800.000,04	0,04	100,00%
3.	207	ХЕРЦЕГОВАЧКО- НЕРЕТВАНСКИ КАНТОН	410.680,00	406.672,00	-4.008,00	99,02%
4.	204	ЗЕНИЧКО-ДОБОЈСКИ КАНТОН	400.000,00	206.532,80	-193.467,20	51,63%
5.	203	ТУЗЛАНСКИ КАНТОН	352.485,00	200.968,93	-151.516,07	57,01%
6.	210	ЛИВАЊСКИ КАНТОН	200.000,00	200.000,00	0,00	100,00%
7.	201	УНСКО-САНСКИ КАНТОН	192.800,00	176.731,83	-16.068,17	91,67%
8.	202	ПОСАВСКИ КАНТОН	137.904,75	126.476,26	-11.428,49	91,71%
9.	208	ЗАПАДНОХЕРЦЕГОВАЧКИ КАНТОН	207.000,00	112.500,00	-94.500,00	54,35%
10.	205	БОСАНСКО-ПОДРИЊСКИ КАНТОН	79.999,95	79.999,95	0,00	100,00%
УКУПНА СРЕДСТВА ИЗ БУЏЕТА КАНТОНА:			3.885.911,51	3.414.923,62	-470.987,89	87,88%

Прилог 4. Преглед исплаћених средстава политичким субјектима у 2016. години из буџета БиХ, ентитетских буџета и буџета Брчко дистрикта БиХ

Босна и Херцеговина

Код пол. субјекта	Назив политичког субјекта	Укупно планирана средства	Укупно издвојена средства	Уплаћена средства на рачун странке	Утрошена средства за рад клубова
008	СОЦИЈАЛДЕМОКРАТСКА ПАРТИЈА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ	53.750,00	53.451,93	40.250,00	13.201,93
018	СРПСКА ДЕМОКРАТСКА СТРАНКА	115.416,70	115.352,08	41.561,50	45.590,58
1718	НАРОДНИ ДЕМОКРАТСКИ ПОКРЕТ			28.200,00	
027	ХРВАТСКА ДЕМОКРАТСКА ЗАЈЕДНИЦА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ	121.250,00	121.196,12	23.750,00	73.696,12
769	ХРВАТСКА ДЕМОКРАТСКА ЗАЈЕДНИЦА 1990			23.750,00	
090	СТРАНКА ДЕМОКРАТСКЕ АКЦИЈЕ	131.666,70	131.466,94	97.250,00	34.216,94
515	САВЕЗ НЕЗАВИСНИХ СОЦИЈАЛДЕМОКРАТА – СНСД	133.333,30	125.778,09	23.750,00	78.278,09
461	ДЕМОКРАТСКИ НАРОДНИ САВЕЗ			23.750,00	
882	СТРАНКА ДЕМОКРАТСКЕ АКТИВНОСТИ	33.750,00	33.674,51	26.650,00	7.024,51
1182	САВЕЗ ЗА БОЉУ БУДУЋНОСТ БиХ – ФАХРУДИН РАДОНЧИЋ	63.750,00	63.450,98	62.812,50	638,48
1698	ДЕМОКРАТСКА ФРОНТА	97.500,00	97.441,73	42.550,00	54.891,73
001	БОСАНСКОХЕРЦЕГОВАЧКА ПАТРИОТСКА СТРАНКА – СЕФЕР ХАЛИЛОВИЋ	33.750,00	33.701,30	33.650,00	51,30
	КЛУБ ДЕЛАГАТА СРПСКОГ НАРОДА У ДН ПСБИХ (СНСД, ДНС)	50.000,00	49.793,95	6.000,00	35.193,95
				8.600,00	
	КЛУБ ДЕЛАГАТА БОШЊАЧКОГ НАРОДА У ДН ПСБиХ (СДА, ДФ, СББ БиХ)	50.000,00	49.888,44	24.600,00	8.888,44
				8.200,00	
				8.200,00	
	КЛУБ ДЕЛАГАТА ХРВАТСКОГ НАРОДА У ДН ПСБиХ (ХДЗБиХ и ХДЗ 1990)	65.833,30	65.749,12	10.200,00	55.049,12
				500,00	
УКУПНА СРЕДСТВА ИЗ БУЏЕТА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ		950.000,00	940.945,19	534.224,00	406.721,19

Федерација Босне и Херцеговине

Код	Назив политичког субјекта	Укупно планирана средства	Укупно уплаћена средства	Више/мање уплаћено	% уплате планираних средстава
090	СТРАНКА ДЕМОКРАТСКЕ АКЦИЈЕ	650.210,53	650.210,53	0,00	100,00%
90001	КОАЛИЦИЈА ХДЗ БиХ, ХСС, ХКДУ БиХ, ХСП ДР А. СТАРЧЕВИЋ, ХСП ХБ	451.263,16	451.263,16	0,00	100,00%
008	СОЦИЈАЛДЕМОКРАТСКА ПАРТИЈА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ	408.631,58	408.631,58	0,00	100,00%
1182	САВЕЗ ЗА БОЉУ БУДУЋНОСТ БиХ – ФАХРУДИН РАДОНЧИЋ	380.210,53	380.210,53	0,00	100,00%
1698	ДЕМОКРАТСКА ФРОНТА	366.000,00	366.000,00	0,00	100,00%
769	ХРВАТСКА ДЕМОКРАТСКА ЗАЈЕДНИЦА 1990	167.052,63	167.052,63	0,00	100,00%
001	БОСАНСКОХЕРЦЕГОВАЧКА ПАТРИОТСКА СТРАНКА – СЕФЕР ХАЛИЛОВИЋ	152.842,11	152.842,11	0,00	100,00%
004	СТРАНКА ЗА БОСНУ И ХЕРЦЕГОВИНУ	138.631,58	138.631,58	0,00	100,00%
515	САВЕЗ НЕЗАВИСНИХ СОЦИЈАЛДЕМОКРАТА – СНСД	138.631,58	138.631,58	0,00	100,00%
877	НАША СТРАНКА	138.631,58	138.631,58	0,00	100,00%
882	СТРАНКА ДЕМОКРАТСКЕ АКТИВНОСТИ	138.631,58	138.631,58	0,00	100,00%
1701	ЛАБУРИСТИЧКА СТРАНКА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ	138.631,58	138.631,58	0,00	100,00%
502	НАРОДНА СТРАНКА РАДОМ ЗА БОЉИТАК	110.210,53	110.210,53	0,00	100,00%
1190	СТРАНКА ДИЈАСПОРЕ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ	110.210,53	110.210,53	0,00	100,00%
1728	ЛИБЕРАЛНА СТРАНКА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ	110.210,53	110.210,53	0,00	100,00%
УКУПНА СРЕДСТВА ИЗ БУЏЕТА ФЕДЕРАЦИЈЕ БиХ		3.600.000,03	3.600.000,03	0,00	100,00%

Република Српска

Код	Назив политичког субјекта	Укупно планирана средства	Укупно уплаћена средства	Више/мање уплаћено	% уплате планираних средстава
515	САВЕЗ НЕЗАВИСНИХ СОЦИЈАЛДЕМОКРАТА – СНСД	979.731,60	979.731,60	0,00	100,00%
90030	КОАЛИЦИЈА СДС – ПУП – СРС РС	826.581,72	826.581,72	0,00	100,00%
074	СОЦИЈАЛИСТИЧКА ПАРТИЈА	244.005,84	244.005,84	0,00	100,00%
1718	НАРОДНИ ДЕМОКРАТСКИ ПОКРЕТ	244.005,84	244.005,84	0,00	100,00%
90015	КОАЛИЦИЈА ДОМОВИНА	244.005,84	244.005,84	0,00	100,00%
90031	КОАЛИЦИЈА ДНС – НС – СРС	336.098,52	336.098,52	0,00	100,00%
440	ПАРТИЈА ДЕМОКРАТСКОГ ПРОГРЕСА	305.570,64	305.570,64	0,00	100,00%
УКУПНА СРЕДСТВА ИЗ БУЏЕТА РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ		3.180.000,00	3.180.000,00	0,00	100,00%

Брчко дистрикт БиХ

Код	Назив политичког субјекта	Укупно планирана средства	Укупно уплаћена средства	Више/мање уплаћено	% уплате планираних средстава
	САМОСТАЛНИ ВИЈЕЋНИЦИ/НЕЗАВИСНИ КАНДИДАТИ	41.776,02	41.776,02	0,00	100,00%
008	СОЦИЈАЛДЕМОКРАТСКА ПАРТИЈА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ	27.383,69	27.383,69	0,00	100,00%
018	СРПСКА ДЕМОКРАТСКА СТРАНКА	23.881,17	23.881,17	0,00	100,00%
90019	СНСД – ДНС	23.881,17	23.881,17	0,00	100,00%
090	СТРАНКА ДЕМОКРАТСКЕ АКЦИЈЕ	22.901,97	22.901,97	0,00	100,00%
1182	САВЕЗ ЗА БОЉУ БУДУЋНОСТ БиХ – ФАХРУДИН РАДОНЧИЋ	22.901,97	22.901,97	0,00	100,00%
027	ХРВАТСКА ДЕМОКРАТСКА ЗАЈЕДНИЦА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ	18.420,25	18.420,25	0,00	100,00%
90021	ПДП – СНС	14.917,73	14.917,73	0,00	100,00%
004	СТРАНКА ЗА БОСНУ И ХЕРЦЕГОВИНУ	7.984,24	7.984,24	0,00	100,00%
90018	СП – ПУП – ДП	7.458,86	7.458,86	0,00	100,00%
90020	СП-ПУП-ДП-ЗАСТУПНИК ПЕРИЦА БУРГИЋ	4.481,72	4.481,72	0,00	100,00%
455	ЛИБЕРАЛНО ДЕМОКРАТСКА СТРАНКА БиХ	3.502,52	3.502,52	0,00	100,00%
461	ДЕМОКРАТСКИ НАРОДНИ САВЕЗ	3.502,52	3.502,52	0,00	100,00%
515	САВЕЗ НЕЗАВИСНИХ СОЦИЈАЛДЕМОКРАТА – СНСД	3.502,52	3.502,52	0,00	100,00%
730	СОЦИЈАЛДЕМОКРАТСКА УНИЈА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ	3.502,52	3.502,52	0,00	100,00%
1200	СРПСКА НАПРЕДНА СТРАНКА	3.502,52	3.502,52	0,00	100,00%
1698	ДЕМОКРАТСКА ФРОНТА	3.502,52	3.502,52	0,00	100,00%
1919	ПОКРЕТ ЗА БОЉЕ БРЧКО ЋАПО МИРСАД	3.502,52	3.502,52	0,00	100,00%
1950	БРЧАНСКИ ДЕМОКРАТСКИ ПОКРЕТ БРЧКО ДИСТРИКТА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ	3.502,52	3.502,52	0,00	100,00%
2010	ХРВАТСКА СЕЉАЧКА СТРАНКА – БРАЋА РАДИЋ	3.502,52	3.502,52	0,00	100,00%
90018	СП – ПУП – ДП	3.502,52	3.502,52	0,00	100,00%
90022	СДС – НДП	3.502,52	3.502,52	0,00	100,00%
90025	ПДП – НС	3.502,52	3.502,52	0,00	100,00%
УКУПНА СРЕДСТВА ИЗ БУЏЕТА БРЧКО ДИСТРИКТА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ		258.019,03	258.019,03		100,00%

Прилог 5. Преглед санкционисаних политичких партија у 2017. години

Новчане казне

Ред. бр.	Код	Назив политичке странке	Број и датум одлуке	Износ казне у КМ
1.	008	СОЦИЈАЛДЕМОКРАТСКА ПАРТИЈА БиХ	03-07-6-831/16 од 25.05.2017	32.000,00
2.	090	СТРАНКА ДЕМОКРАТСКЕ АКЦИЈЕ	03-07-6-830/16 од 25.05.2017.	2.000,00
3.	1703	ХРВАТСКА НЕЗАВИСНА ЛИСТА	03-07-6-819/16 од 17.08.2017.	15.000,00
4.	769	ХРВАТСКА ДЕМОКРАТСКА ЗАЈЕДНИЦА 1990	03-07-6-818/16 од 17.08.2017.	13.500,00
5.	1698	ДЕМОКРАТСКА ФРОНТА	03-07-6-309/17 од 6.12.2017.	600,00
6.	1181	ДЕМОКРАТСКА ПАРТИЈА ДРАГАН ЧАВИЋ	03-07-6-310/17 од 6.12.2017.	500,00
7.	461	ДЕМОКРАТСКИ НАРОДНИ САВЕЗ	03-07-6-311/17 од 6.12.2017.	1.500,00
8.	769	ХРВАТСКА ДЕМОКРАТСКА ЗАЈЕДНИЦА 1990	03-07-6-312/17 од 6.12.2017.	2.500,00
9.	734	ХРВАТСКА СТРАНКА ПРАВА БиХ	03-07-6-313/17 од 6.12.2017.	2.000,00
10.	1276	КОМУНИСТИЧКА ПАРТИЈА	03-07-6-315/17 од 6.12.2017.	1.000,00
11.	455	ЛИБЕРАЛНО ДЕМОКРАТСКА СТРАНКА БиХ	03-07-6-316/17 од 6.12.2017.	1.000,00
12.	440	ПАРТИЈА ДЕМОКРАТСКОГ ПРОГРЕСА	03-07-6-318/17 од 6.12.2017.	1.050,00
13.	515	САВЕЗ НЕЗАВИСНИХ СОЦИЈАЛДЕМОКРАТА – СНСД	03-07-6-320/17 од 6.12.2017.	3.900,00
14.	1182	САВЕЗ ЗА БОЉУ БУДУЋНОСТ БиХ ФАХРУДИН РАДОНЧИЋ	03-07-6-321/17 од 6.12.2017.	3.000,00
15.	018	СРПСКА ДЕМОКРАТСКА СТРАНКА	03-07-6-323/17 од 6.12.2017.	2.000,00
16.	016	СРПСКА РАДИКАЛНА СТРАНКА РС	03-07-6-324/17 од 6.12.2017.	1.500,00
17.	090	СТРАНКА ДЕМОКРАТСКЕ АКЦИЈЕ	03-07-6-325/17 од 6.12.2017.	3.000,00
18.	882	СТРАНКА ДЕМОКРАТСКЕ АКТИВНОСТИ	03-07-6-326/17 од 6.12.2017.	2.500,00
19.	1190	СТРАНКА ДИЈАСПОРЕ БиХ	03-07-6-327/17 од 6.12.2017.	1.500,00
20.	1721	СТРАНКА ПРАВДЕ И ПОВЈЕРЕЊА	03-07-6-329/17 од 6.12.2017.	500,00
21.	866	СТРАНКА УДРУЖЕНИХ НЕЗАВИСНИХ ДЕМОКРАТА БиХ	03-07-6-327/17 од 6.12.2017.	900,00
22.	004	СТРАНКА ЗА БОСНУ И ХЕРЦЕГОВИНУ	03-07-6-331/17 од 6.12.2017.	1.000,00
23.	1290	ХРВАТСКА СЕЉАЧКА СТРАНКА	03-07-6-314/17 од 14.12.2017.	1.000,00
24.	008	СОЦИЈАЛДЕМОКРАТСКА ПАРТИЈА БиХ	03-07-6-322/17 од 14.12.2017.	3.500,00
25.	502	НАРОДНА СТРАНКА РАДОМ ЗА БОЉИТАК	03-07-6-317/17 од 14.12.2017.	1.000,00
		УКУПНО		97.950,00

Административна мјера

Ред. бр.	Код	Назив политичке странке	Број и датум одлуке
1.	353	БОСАНСКО-ХЕРЦЕГОВАЧКА ХРВАТСКА ЧИСТА СТРАНКА ПРАВА	03-07-6-332/17 од 06.12.2017
2.	763	ДЕМОКРАТИ БиХ	03-07-6-334/17 од 06.12.2017
3.	069	СРПСКИ ПОКРЕТ ОБНОВЕ	03-07-6-335/17 од 06.12.2017
4.	1708	СТРАНКА ПРАВЕДНЕ ПОЛИТИКЕ	03-07-6-336/17 од 06.12.2017
5.	1255	ВИЗИОНАРСКО ДЕМОКРАТСКА СТРАНКА	03-07-6-337/17 од 06.12.2017

Прилог 6. Преглед изречених казни у периоду 2005–2017. година

Година изрицања и износ новчане казне		Број изречених казни	Година кршења закона и износ новчане казне за годину у којој је закон прекршен		Наплаћене казне	Ненаплаћ. казне	Административна мјера забрана учешћа на наредним изборима
2005.	56.000,00	40	2004.	56.000,00	37.550,00	18.450,00	-
2007.	48.700,00	9		48.700,00	46.339,72	2.360,28	7
2008.	13.000,00	3	2005.	13.000,00	13.000,00	0,00	4
2009.	179.670,00	63	2005. 2006. 2007.	179.670,00	125.981,96	53.688,04	-
2010.	83.500,00	37	2008.	83.500,00	73.548,44	9.951,56	8
2011.	89.200,00	1		10.000,00	10.000,00	0,00	11
		33	2009.	79.200,00	74.123,35	5.076,65	
2012.	59.000,00	19	2010.	59.000,00	48.028,40	10.971,60	8
2013.	150.600,00	12		47.000,00	46.000,00	1.000,00	3
		1		25.000,00	25.000,00	0,00	
		30		78.600,00	75.420,00	3.180,00	
2014.	100.200,00	27	2012.	100.200,00	92.800,00	7.400,00	12
2015.	65.200,00	21	2013.	65.200,00	62.100,00	3.100,00	6
2016.	104.800,00	19	2014.	104.800,00	35.300,00	69.500,00	13
2017.	97.950,00	4		62.500,00	34.000,00	28.500,00	
		21	2015	35.450,00	11.950,00	23.500,00	5
УКУПНО	1.047.820,00	340		1.047.820,00	811.141,87	236.678,13	77
		Проценат наплаћених казни		100,00%	77,41%	22,59%	

III. ДИО

**СПРОВОЂЕЊЕ
ЗАКОНА О
САВЈЕТУ
МИНИСТРА БиХ**

1. Спровођење Закона о Савјету министара БиХ

356. У складу са Законом о Савјету министара Босне и Херцеговине⁸¹ (у даљем тексту Савјет министара БиХ), Централна изборна комисија БиХ надлежна је да оцјењује, на основу достављених информација и података из службене евиденције, да ли кандидат за предсједавајућег, министра и замјеника министра у савјету министара БиХ испуњава услове за именовање и потврду о томе доставља органу надлежном за именовање.
357. У складу са чланом 10ц. поменутог закона, Централна изборна комисија БиХ врши провјере да ли кандидати за министре и замјенике министара у Савјету министара БиХ испуњавају све потребне услове прописане Изборним законом БиХ и да се на њих не односи ниједна неспојива дужност прописана тим законом.
358. Централна изборна комисија БиХ је, дана 3. 1. 2018. године, примила акт предсједавајућег Савјета министара БиХ, број: 01-34-3-3325-2/17 од 29. 12. 2017. године, којим су достављени попуњени обрасци које је прописала Централна изборна комисија БиХ, за кандидата за функцију замјеника министра цивилних послова у Савјету министара БиХ, а што је у складу са чланом 10ц. Закона о Савјету министара БиХ.
359. Увидом у достављену документацију, а на основу извршених провјера, утврђено је да кандидат Горан Ћосић испуњава услов за именовање на функцију замјеника министра у Савјету министара БиХ, прописан одредбама члана 4.2 Изборног закона БиХ и нема сметњи за именовање у вези са чланом 1.6, 1.7 и 1.8 став (4) и (6) Изборног закона БиХ.
360. За кандидата Горана Ћосића за функцију замјеника министра цивилних послова у Савјету министара БиХ, Централна изборна комисија БиХ је, у вези са чланом 10д. став (6) Закона о Савјету министара БиХ, издала потврду да кандидат испуњава све потребне услове прописане чланом 10ц. тачка а) Закона о Савјету министара БиХ за именовање на наведену функцију.

2. Закључна разматрања

361. Током 2017. године извршене су провјере за једног кандидата за функцију замјеника министра цивилних послова у Савјету министара БиХ.

⁸¹ „Службени гласник БиХ“, бр. 30/03, 42/03, 81/06, 76/07, 81/07 и 24/08

IV. ДИО

BOSNA I HERCEGOVINA
CENTRALNA IZBORNA KOMISIJA
SREDIŠNJE IZBORNO POVJERENSTVO

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
ЦЕНТРАЛНА ИЗБОРНА КОМИСИЈА

1. Центар за едукацију

362. Централна изборна комисија БиХ је додјелом на коришћење просторија у улици Данијела Озме бр. 7 у Сарајеву добила и неискоришћен и неуређен простор у анексу зграде. С циљем реализације крајње намјене простора, Централна изборна комисија БиХ је, на сједници одржаној 19. 12. 2013. године, донијела Одлуку о оснивању Центра за едукацију Централне изборне комисије Босне и Херцеговине („Службени гласник БиХ“, број 103/13). У периоду 2014–2017. године вршена је санација и адаптација простора за смјештај Центра из буџетских средстава и донаторских средстава Амбасаде Републике Турске.
363. Према Одлуци, Центар за едукацију оснива се с циљем едукације органа за спровођење избора и свих учесника из области избора и финансирања политичких партија, како на нивоу Босне и Херцеговине, тако и на регионалном и међународном нивоу.
364. Центар за едукацију је отворен на свечаној церемонији 9. октобра 2017. године којом је уједно и озваничен почетак рада Центра. Пригодним говорима гостима су се обратили др Ирена Хациабдић, предсједница Централне изборне комисије БиХ, Шефик Џаферовић, замјеник предсједавајуће Представничког дома ПСБиХ, Њ. Е. Халдун Коц, амбасадор Републике Турске у БиХ и Њ. Е. Драхослав Штефанек, амбасадор Савјета Европе у БиХ. Свечаности су присуствовали и Бариша Чолак, предсједавајући Дома народа ПСБиХ, делегација Државног изборног повјеренства Републике Хрватске, представници невладиних организација, као и представници општинских/градских изборних комисија.
365. Центар за едукацију располаже конференцијском салом капацитета 110 мјеста, опремом за видео-пројекције и озвучење, опремом за симултано превођење, бежичним приступом интернету, кафетеријом, те је исти погодан за организовање конференција, семинара, округлих столова, радионица и предавања.

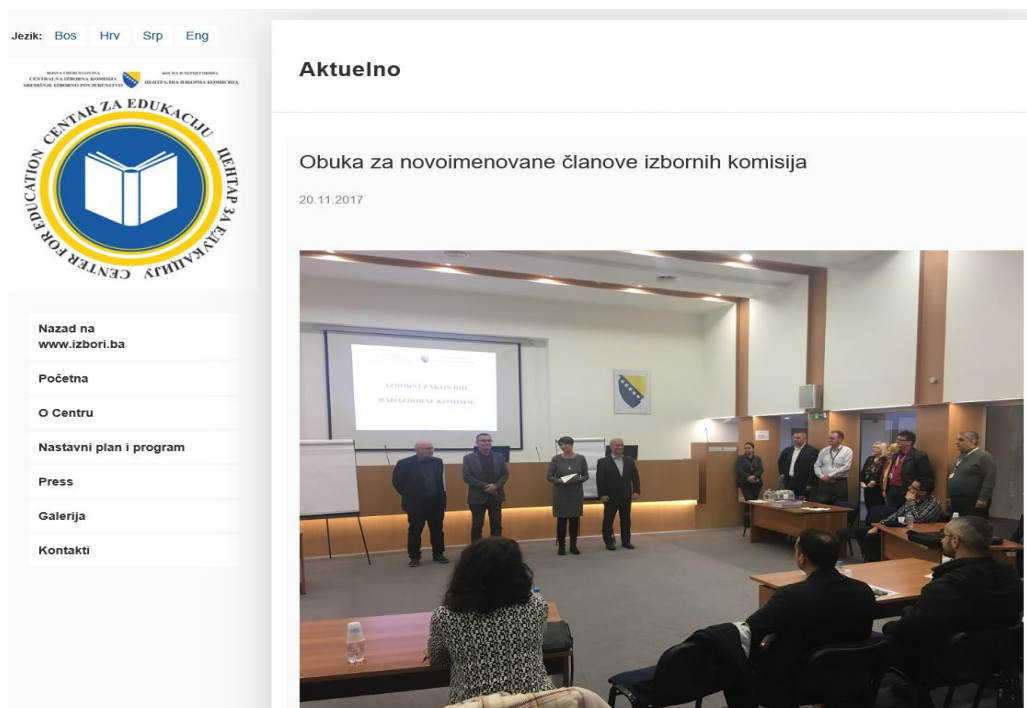

Фотографија 9. Свечаност отварања Центра за едукацију ЦИКБиХ, Сарајево, 9. 10. 2017.

366. Оснивањем Центра за едукацију Централна изборна комисија БиХ је обезбиједила сталан и адекватан простор за испуњење законом утврђене обавезе континуиране обуке чланова органа за спровођење избора. Организовањем едукативних радионица, семинара и предавања истакнутих изборних, домаћих и међународних експерата, како за чланове изборне администрације тако и за представнике политичких субјеката, медије, невладине организације и сл. омогућиће се квалитетнија и континуирана обука, тренинг и професионално усавршавање свих учесника у изборном процесу у БиХ.

Фотографија 10. Учесници церемоније отварања Центра за едукацију ЦИКБиХ

Фотографија 11. Веб-страница Центра за едукацију ЦИКБиХ

367. Наставни план и програм Центра за едукацију је припремљен у оквиру пројекта подршке Савјета Европе активностима Централне изборне комисије БиХ, а истим је

предвиђен програм обавезних и факултативних обука, те каталогизација тема и области едукације, прилагођених специфичним потребама и намјени овог центра, међу којима су:

- ускоспецијализоване обуке и тренинзи за чланове изборних комисија у БиХ, прилагођене временском плану изборних активности,
- обуке представника политичких субјеката из области примјене Закона о финансирању политичких партија и области финансирања изборне кампање,
- обуке за представнике политичких партија из области пријаве и овјере за учешће на изборима,
- обуке за представнике електронских и штампаних медија о изборном процесу у БиХ,
- тренинзи тренера за представнике невладиног сектора из области едукације бирача,
- одржавање постизборних конференција.⁸²

368. Прва обука у Центру за едукацију у периоду 9 – 27. 10. 2017. године реализована је у оквиру пројекта Савјета Европе „Образовање руководства и развој програма обуке за чланове Централне изборне комисије БиХ, руководеће особље и релевантно особље за обуку – LEAD“, а чији учесници су, поред чланова Централне изборне комисије БиХ и особља Секретаријата Централне изборне комисије БиХ, и 50 предсједника изборних комисија основних изборних јединица у БиХ.

369. У периоду од 22. до 23. 11. 2017. године у Центру за едукацију је организована дводневна радионица за представнике Државног изборног повјеренства (ДИП) Републике Хрватске и компаније АПИС ИТ Лтд о примјени Закона о финансирању политичких партија и пракса са електронском доставом годишњих извјештаја о финансијског пословању политичких партија те представљање модула Јединственог изборног информационог система (ЈИИС БиХ). Гости из Хрватске су, такође, презентовали новине у Изборном закону Републике Хрватске у коришћењу преференција и проблематику гласачких листића као и информационог система ДИП Републике Хрватске.

Фотографија 12. Радионица за представнике Државног изборног повјеренства Републике Хрватске и компаније АПИС ИТ Лтд

⁸² План и програм едукације чланова органа за провођење избора је доступан на веб-страници Центра за едукацију: <http://educentar.izbori.ba/Default.aspx?CategoryID=728&Lang=3>

2.Закључна разматрања

370. Отварањем Центра за едукацију Централне изборне комисије БиХ и израдом Плана и програма едукације чланова органа за спровођење избора омогућава се извршење обавеза из закона које имплементира Централна изборна комисија БиХ, доприноси спровођењу мисије институције и постизања њених стратешких циљева. Затим, обезбјеђује се континуитет едукација које реализује Централна изборна комисија БиХ и доприноси очувању одрживости њених стратешких циљева.
371. Тематске области које обухвата План и програм едукације чланова органа за спровођење избора су главне тематске области од интереса, примарно, за чланове органа за спровођење избора, али исто тако и за изборну администрацију у Босни и Херцеговини и шире, те политичке партије, независне кандидате, грађане, медије и невладине организације.

A close-up photograph of two hands, one from a person with a darker skin tone and one from a person with a lighter skin tone, gently cupping a small, translucent blue and white globe of the Earth. The hands are positioned as if protecting or presenting the globe. The background is a soft, out-of-focus light blue.

V. ДИО

**МЕЂУНАРОДНА
САРАДЊА,
СЕМИНАРИ
И ЕДУКАЦИЈЕ**

1. Међународна сарадња, семинари и едукације

1.1 Учешће на посматрачким мисијама, међународним конференцијама и семинарима

372. У периоду од 22. до 27. јануара 2017. године двочлана делегација Централне изборне комисије БиХ је, на позив Главног изборног повјереника Изборне комисије Индије, боравила у радној посјети Индији. Током боравка у Индији чланови делегације Централне изборне комисије БиХ су учествовати на прослави 7. државног дана бирача 25. јануара 2017. године у Њу Делхију и паради поводом Дана републике, 26. јануара 2017. године. Дана, 24. јануара 2017. године одржан је семинар на тему „Стратегија оснаживања младих и будућих бирача”, а представник Централне изборне комисије БиХ је презентовао искуства Босне и Херцеговине у овој области. Истог дана, 24. јануара 2017. године организована је и церемонија потписивања Меморандума о разумијевању са Изборном комисијом Индије.⁸³
373. У периоду од 30. до 31. марта 2017. године чланови Централне изборне комисије БиХ су, у оквиру програма помоћи Савјета Европе, боравили у студијској посјети Савјету Европе у Стразбуру. Том приликом делегација из БиХ је присуствовала пленарној сједници Конгреса локалних и регионалних власти Савјета Европе на којој се дискутовало о извјештају „Посматрање локалних избора у БиХ – октобар 2016“. Савјет Европе је за делегацију Централне изборне комисије БиХ такође организовао низ предавања, међу којима је најзначајније било на тему праксе Европског Суда за људска права у вези са изборним правима.

Фотографија 13. Студијска посјета Савјету Европе, Стразбур, 30–31.3.2017.

374. На позив Републичке изборне комисије Србије, делегација Централне изборне комисије БиХ је посматрала предсједничке изборе одржане 2. априла 2017. године у Републици Србији.
375. У периоду од 3. до 9. маја 2017. године, на позив Изборне комисије Малдива, представница Централне изборне комисије БиХ је, у оквиру изборне посматрачке мисије, посматрала изборе за локална вијећа.
376. У периоду од 15. до 16. маја 2017. године представници Централне изборне комисије БиХ учествовали су у раду 14. европске конференције тијела за спровођење избора која је одржана у Санкт Петербургу, Руска Федерација. Тема конференције је била

⁸³Потписивање Меморандум о разумијевању са Изборном комисијом Индије је одобрено одлуком Предсједништва Босне и Херцеговине број: 01-50-1-1019-10/15 од 28. априла 2015. године.

„Оперативна тијела за спровођење избора за демократске изборе“. Домаћини конференције су били Европска комисија за демократију путем закона (Венецијанска комисија) у сарадњи са Централном изборном комисијом Руске Федерације и Интерпарламентарном скупштином Комонвелта независних држава.

377. На позив Удружења свјетских изборних тијела (А-WEB) запослени Секретаријата Централне изборне комисије БиХ су у периоду од 1. до 10. маја 2017. године учествовали у програму изградње капацитета, који је одржан у Сеулу, Јужна Кореја. Том приликом учесници су прошли програм обуке о изборима и изборном систему Јужне Кореје, а представљене су им и нове технологије у изборном процесу.
378. У периоду од 13. до 14. јуна 2017. године, на позив International IDEA, др Суад Арнаутовић учествовао је на радионици „Утицај сајбер пријетњи на интегритет избора у Европи“, која је одржана у Ден Хагу, Холандија. Учесници радионице су разговарали и подијелили искуства о сљедећим темама: Који су најкритичнији изборни процеси (нпр. гласање, бројање, табелирање) који се морају заштити?; Како се осигурање и резервни механизми могу организовати?; Како се могу открити хакерске активности?; Комуникациони ризик од хакерских напада и противмјера јавности и кључним актерима; Како се може умањити утицај хакирања на повјерење грађана у изборни интегритет?; Транспарентност vs. Сигурност: контрадикција? Поред тога, Савезно министарство унутрашњих послова Републике Аустрије представило је преглед о новој препоруци Савјета Европе о е-гласању.
379. У периоду од 30. августа до 2. септембра 2017. године, представници Централне изборне комисије БиХ учествовали су на Конференцији Свјетског удружења изборних тијела (А-WEB) и Међународној конференцији о „Бројању гласачких листића и пребројавању гласова: коришћење технологије за побољшање транспарентности изборних процеса“ које су одржане у Букурешту, Румунија.
380. На позив ОЕБС Канцеларије за демократске институције и људска права (КДИЉП) др Ирена Хациабдић, предсједница, и Стјепан Микић, члан Централне изборне комисије БиХ, 8. септембра 2017. године, у Варшави, Пољска, присуствовали су догађају којим се означио почетак пројекта „Подршка изборима на Западном Балкану“. Овај трогодишњи пројекат, који финансира Европска комисија и Аустријска развојна агенција, спроводиће КДИЉП и пружиће подршку институцијама за спровођење избора у региону у њиховим напорима да испуне препоруке посматрачких мисија у вези са спровођењем избора, регистрацијом бирача и медијима у току изборне кампање. Сам догађај је нагласио важност праћења препорука и идентификовао наредне кораке пројекта.
381. У периоду од 7. до 12. септембра 2017. године двочлана делегација Централне изборне комисије БиХ је, на позив Амбасаде Краљевине Норвешке у Босни и Херцеговини, учествовала у НОРДЕМ студијском програму поводом парламентарних избора који су одржани у Норвешкој. Том приликом чланови Централне изборне комисије БиХ су одржали низ састанака са изборним актерима и посматрали одржавање парламентарних избора одржаних 11. септембра 2017. године.
382. У периоду од 7. до 11. новембра 2017. године делегација Централне изборне комисије БиХ је, на позив Удружења европских изборних званичника (АСЕЕЕО), боравила у Софији, Бугарска, ради учешћа на 26. годишњој конференцији Удружења на тему „Свјесни бирачи у дигиталном добу“. Током конференције др Ирена Хациабдић је одржала излагање на тему *Како допријети до млађе генерације*, док је др Суад

Арнаутовић говорио на пленарној сједници II на тему *Свјесни бирачи у дигиталном добу – студије случаја и најбоље праксе из свијета избора 2017. године*.

383. У периоду од 29. новембра до 5. децембра 2017. године двочлана делегација Централне изборне комисије БиХ је на позив А-WEB-а учествовала у програму посјете изборних посматрача за судске изборе који су се одржали 3. децембра 2017. године у Боливији. На изборима је учествовало око 100 кандидата који су се борили за 26 судских позиција. Циљ А-WEB посматрачког програма је помоћи повећати разумјевање различитих изборних система и подијелити најбоље праксе у спровођењу избора како би се промовисало спровођење слободних, фер и транспарентних избора путем посматрања система спровођења избора чланова Удружења.

1.2. Промоција иницијативе за проглашење Свјетског дана избора

384. Централна изборна комисија БиХ је у сарадњи са Министарством за људска права и избјеглице БиХ и Агенцијом за равноправност полова БиХ дана, 2. 2. 2017. године организовала манифестацију промоције иницијативе за обиљежавање Свјетског дана избора у Босни и Херцеговини у Сарајеву. Манифестација на којој је било присутно 56 учесника – представника Парламентарне скупштине БиХ, Владе Брчко дистрикта БиХ, Комисије за остваривање равноправности полова Представничког дома Парламентарне скупштине БиХ, Министарства за људска права и избјеглице БиХ; Агенције за равноправност полова БиХ, чланови Координационог одбора за спровођење Центер акционог плана БиХ, начелници општина, предсједавајући општинских вијећа, представници општинских изборних комисија, представници ОЕБС-а БиХ, невладиног сектора и медија била је посвећена теми „Промоција учешћа жена у изборима“.

Фотографија 14. Промоција иницијативе за проглашење Свјетског дана избора, Сарајево, 2. 2. 2017.

385. Поред централне манифестације коју је организовала Централна изборна комисија БиХ у сарадњи са Министарством за људска права и избјеглице БиХ и Агенцијом за равноправност полова БиХ свим општинским/градским изборним комисијама је упућена препорука да пригодним манифестацијама обиљеже овај дан. Према информацијама приспјелим у сједиште Централне изборне комисије БиХ различити пригодни програми попут: радио емисија, предавања у школама и свечаних сједница, организовани су у 20 општина у Босни и Херцеговини.

1.3. Активности реализоване уз финансијску подршку Савјета Европе

386. У 2017. години Централна изборна комисија БиХ је уз финансијску подршку Савјета Европе реализовала пет пројеката укупне уговорне вриједности 122.185,67 КМ односно 89.965,59 КМ реализоване вриједности.

1.3.1. Конференција „Локални избори 2016 – научене лекције”

387. Од 23. до 24. 2. 2017. године Централна изборна комисија БиХ је у партнерству са Савјетом Европе из Стразбура и уз логистичку подршку Удружења изборних званичника у БиХ (УИЗБиХ) организовала постизборну конференцију „Локални избори 2016 – научене лекције у Босни и Херцеговини“. Циљ конференције је био анализа Локалних избора 2016. и сумирање закључака те формулисање приједлога за побољшање цјелокупног изборног процеса. Преко 200 учесника из општинских/градских изборних комисија, парламентарца, изборних експерата из земље и иностранства укључујући представнике Секретаријата Савјета Европе, Конгреса локалних и регионалних органа власти Савјета Европе, политичких партија, међународних организација, цивилног друштва, медија и академске заједнице, разговарали су о изазовима са посљедњих локалних избора у Босни и Херцеговини. Тематске радионице „Учешће политичких субјеката на изборима“, „Правни оквир и заштита Изборног закона БиХ“ и „Ефективност и транспарентност изборне администрације“ имале су циљ идентификовање изазова и главних препрека, размјену искустава и праксе те дефинисање конкретних активности за унапређење тематских области.

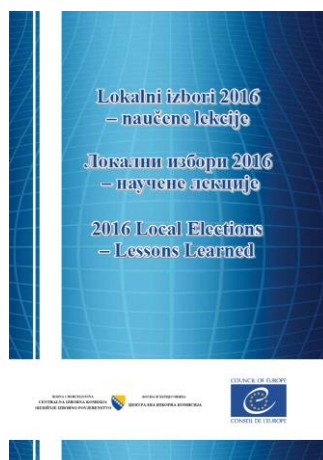

Фотографија 15. Учесници Конференције „Локални избори 2016 – научене лекције“ Сарајево, 23 – 24. фебруара 2017.

388. Закључци дводневне конференције су сумирани и објављени у брошури „Анализа Локалних избора 2016 – научене лекције”⁸⁴ која садржи анализу статистичких показатеља Локалних избора 2016. године, извјештај о раду општинских/градских изборних комисија, извјештај посматрачке мисије Конгреса локалних и регионалних

⁸⁴ Брошура је доступна на веб-страници http://www.izbori.ba/Documents/2017/N_L_2017/Naucene_lekcije_bhs.pdf

органа власти Савјета Европе, те излагање у вези са будућим перспективама изборне помоћи Савјета Европе. Брошура такође садржи резултате три тематске радионице. Закључци тематских радионица су представљали добар основ за формулисање препорука за унапређење изборног процеса базираних на искуству и пракси.

Слика 6. Брошура: „Локални избори 2016 – научене лекције”

1.3.2. Лидерство и управљање изборним конфликтом за актере изборног процеса (LEAD) и припрема наставног плана и програма Центра за едукацију Централне изборне комисије БиХ

1.3.2.1. Студијска посјета Централној изборној комисији Грузије и Центру за развој изборног система, реформе и тренинг

389. У периоду од 6. до 10. јуна 2017. године делегација Централне изборне комисије БиХ учествовала је у студијској посјети Централној изборној комисији Грузије и Центру за развој изборног система, реформе и тренинг у Тбилисију. Студијску посјету организовао је и финансирао Савјет Европе, Стразбур, као подршку пројекту LEAD и Центар за едукацију те је у пратњи делегације Централне изборне комисије БиХ била и гђа Merce Castells, као стручњак за развој наставних планова Савјета Европе.

Фотографија 16. Састанак делегације ЦИКБиХ са представницима ЦИК Грузије и Центра за развој изборног система, реформе и тренинг

390. Сврха службене посјете Централној изборној комисији Грузије и Центру за развој изборног система, реформе и тренинг је била упознавање са организационим аспектима рада Центра, начином функционисања, правним оквиром за његово успостављање и функционисање, методолошким и техничким аспектима рада Центра, корисницима услуга Центра итд. Такође, циљ посјете је била и размјена искустава са представницима ЦИК-а Грузије и Центра. С тим у вези, Центар је омогућио делегацији Централне изборне комисије БиХ да присуствује обукама организованим за представнике политичких партија и изборне службенике.
391. У периоду од 3. августа до 31. октобра 2017. године Централна изборна комисија БиХ је реализирала пројекат подршке Савјета Европе „Образовање руководства и развој програма обуке за чланове Централне изборне комисије БиХ, руководеће особље и релевантно особље за обуку – LEAD“. Главни циљ пројекта је побољшање руководећих вјештина и обезбјеђење развојних капацитета изборне администрације, те побољшање функционисања Централне изборне комисије БиХ путем обуке чланова Централне изборне комисије БиХ и руководећег особља у Централној изборној комисији БиХ, као и релевантног особља за обуку. Фокус обуке је на бољем разумијевању основа руковођења, управљања људским ресурсима, изградњи тима, планирању средстава, оперативним системима, побољшању професионализма и комуникације, културне разноликости и компетенција.
392. За реализацију обуке директно од стране Савјета Европе ангажирани су LEAD фацилитатори *European Centre for Electoral Support* (ECES) Заге Филипоски, LEAD тренер и Љупка Симоноска Сцхулз, помоћни LEAD тренер. LEAD обука је спроведена кроз организовање сљедећих обука:
- а) Курс обуке инструктора (*Train the Trainers course – ToT*) одржан је у периоду 9 – 14. 10. 2017. године, а обуку је похађало укупно 20 учесника, тј. чланови Централне изборне комисије БиХ, шефови основних и унутрашњих организационих јединица Секретаријата Централне изборне комисије БиХ, и 4 службеника Секретаријата Централне изборне комисије БиХ задужена за обуку изборне администрације на локалном нивоу, односе са јавношћу и међународну сарадњу.
 - б) Обука 50 предсједника општинских/градских изборних комисија у БиХ (ОИК/ГИК), одржана је у 2 петодневна циклуса: у периоду 16 – 20. 10. 2017. године у Центру за едукацију Централне изборне комисије БиХ у Сарајеву (од предвиђених 25 предсједника обуку су успјешно окончала 22 предсједника) и у периоду 23 – 27. 10. 2017. године у Хотелу „Сан“ у Лакташима (од предвиђених 25 предсједника обуку су успјешно окончала 24 предсједника).⁸⁵
393. Први циклус LEAD обуке за инструкторе изводио се према агенди коју су доставили ECES извођачи, а у оквиру првог дана одржавања LEAD. Обука се изводила кроз комбинацију образовних техника са приступом који се темељи на интеракцији. Поред предавања, фокус обуке је био на практичном рјешавању проблема, користећи садржај који је релевантан за учеснике обуке, односно случајеве са којима се суочавају изборни актери. Кроз практично и интерактивно учење, обука је потицала размјену искустава међу учесницима као и размишљање изван оквира како би дали креативне и иновативне идеје. Први циклус LEAD обуке за инструкторе је окончан додјелом сертификата о успјешном завршетку тренинг програма за LEAD тренере свим полазницима обуке

⁸⁵Одабир учесника обуке 50 предсједника изборних комисија је извршен на основу јавног позива за изражавање интереса који је достављен свим предсједницима изборних комисија основних изборних јединица у Босни и Херцеговини. Централна изборна комисија БиХ је извршила одабир на основу примљених пријава, регионалне заступљености, величине и комплексности општине и других релевантних питања

(*Leadership and Electoral Conflict Management for Electoral Stakeholders Training of Trainers*), те је извршен одабир укупно 8 лица из Секретаријата Централне изборне комисије БиХ који су у наредне 2 сесије, уз менторство LEAD фацилитатора, спровели обуку председника изборних комисија у својству кандидата за LEAD тренера.

394. Обуке председника изборних комисија су, у складу са усвојеном методологијом и темама из првог циклуса обука, између осталог, обухватиле презентације и радионице на тему лидера и лидерства, фазе и елементе изборног циклуса, осјетљиве фазе у изборном циклусу, потом теме које се односе на развој дијалога између учесника изборног процеса, поступке преговарања и медијације, као и специфичности учења и обуке одраслих. Обуке за председнике изборних комисија су окончане свечаном додјелом сертификата о учешћу полазницима обуке који су присуствовали цјелокупној обуци (укупно 46). Такође, одабраних 8 кандидата из Секретаријата Централне изборне комисије БиХ је, по успјешном окончању обуке председника изборних комисија, добило сертификат о завршеном тренинг програму и звању сертифициваног LEAD тренера⁸⁶.
395. Полазници обуке су LEAD обуку оцијенили врло високим оцјенама, при чему је акценат исказаних потреба био на већој размјени конкретних искустава и актуелних тема из изборне праксе. Интерактивност, практични рад у радионицама, као и вјежбе дијалога, медијације, преговарања и тимског рада на остваривању заједничког циља учесници су истакли као позитивно искуство. С обзиром на актуелност тема које су прилагођене учесницима, обука је представљала и форум за дискусију о изазовима са којима се сусреће изборна администрација у Босни и Херцеговини.

Фотографија 17. Учесници LEAD обуке – Курс за тренере у Сарајеву

⁸⁶ Сертификовани LEAD тренери: Маријана Жуљевић, Мубера Вуловић, Јасминка Јолдић, Максида Пирић, Ума Исић, Сања Тосовић, Ермин Кос, Младен Вичевић.

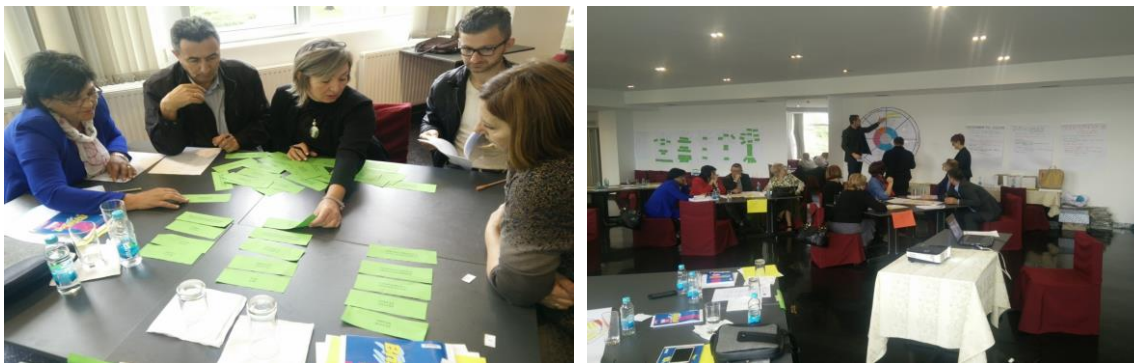
Фотографија 18. Учесници LEAD обуке за предсједнике изборних комисија у Сарајеву

Фотографија 19. LEAD обука за предсједнике изборних комисија у Сарајеву

Фотографија 20. Учесници обуке за предсједнике изборних комисија у Лакташима

Фотографија 21. LEAD обука предсједника изборних комисија у Лакташима

1.3.3. Пројекат „Додатна обука за тренере предсједника и чланова бирачких одбора”

396. Пројекат је спроведен у оквиру пројекта подршке Савјета Европе активностима Централне изборне комисије БиХ у 2017. години и представља наставак пројекта предизборне помоћи савјета Европе за Локалне изборе 2016. године у Босни и Херцеговини. Наиме, пројектом из 2016. године предвиђено је да се обучи и сертификуюје 300 тренера предсједника и чланова бирачких одбора. Током 2016. године 199 полазника обуке су положили тест и постали су сертификовани тренери предсједника и чланова бирачких одбора, а њихова имена су евидентирана у дугорочној бази података сертификованих тренера Централне изборне комисије БиХ. Према процјенама, за потребе обуке предсједника и чланова бирачких одбора у изборној години неопходно је имати на располагању 300 сертификованих тренера, па је зато реализован предметни пројект додатне обуке тренера предсједника и чланова бирачких одбора у 2017. години. Учесници обуке су били кандидати који нису у првом кругу успјешно положили тест, као и кандидати за тренере са резервне листе изборних комисија основних изборних јединица.

397. Обука која је спроведена у периоду од 11. до 22. септембра 2017. године на 5 локација: Приједор, Влашић, Грачаница, Сарајево и Мостар конципирана је у два сегмента: у првом дијелу обуке кандидати за тренере су прошли теоријски и практични дио процедура рада на бирачком мјесту, док је други дио обуке предвиђен за тестирање кандидата. Теоријски и практични дио обуке одржао се у периоду од 11. до 15. септембра 2017. године, док је тестирање спроведено од 18. до 22. септембра 2017. године. Обуку и тестирање кандидата су извршили запослени Секретаријата Централне изборне комисије БиХ, у присуству чланова Централне изборне комисије БиХ.

Обука кандидата, Сарајево

Тестирање кандидата, Влашић

Тестирање кандидата, Мостар

Фотографија 22. Додатна обука тренера предсједника и чланова бирачких одбора

398. На обуку је позвано укупно 159 кандидата који су исказали интерес у јавном позиву, а одазвало се њих 111. Од наведеног броја, тестирању су приступила 104 кандидата, а њих 93 су успјешно положили тест. У бази података Централне изборне комисије БиХ тренутно су евидентирана 292 сертификована тренера председника и чланова бирачких одбора који представљају ресурс за наредне изборне циклусе.

1.3.4. Пројекат: Припрема, дизајн и штампање брошуре под називом „Нове технологије у изборном процесу – изазови и могућности примјене у Босни и Херцеговини“

399. У периоду од 20. јуна – 30. септембра 2017. године Централна изборна комисија БиХ је реализовала пројекат Припрема, дизајн и штампање брошуре под називом „Нове технологије у изборном процесу – изазови и могућности примјене у Босни и Херцеговини“ чији је циљ да допринесе јавној расправи о потреби модернизације и дигитализације изборног процеса у Босни и Херцеговини.

Слика 7. Брошура „Нове технологије у изборном процесу – изазови и могућности примјене у Босни и Херцеговини“⁸⁷

400. Изради брошуре претходио је рад Интерресорне радне групе за анализу стања и предлагање модалитета увођења нових технологија у изборни процес у Босни и Херцеговини која је установљена одлуком Савјета министара БиХ о именовању Интерресорне радне групе за анализу стања и предлагање модалитета увођења нових технологија у изборни процес у Босни и Херцеговини, чији је задатак био да припреми анализу стања и да понуди приједлог модалитета за увођење нових технологија у изборни процес у Босни и Херцеговини те да тај документ, посредством овлашћеног предлагача, упути домовима у парламентарну процедуру.

401. Ова анализа, заједно са ауторским доприносом експерта Савјета Европе и других позваних експерата и релевантних докумената савјета Европе о електронском гласању и новим технологијама, Венецијанске комисије, ОЕБС-а, КДИЉП -а, УН-а итд., односно међународним документима који представљају већ усвојене кодексе доброг владања у примјени нових технологија у изборном процесу саставни су дио публикације. Такође, сви документи које је усвојила Централна изборна комисија БиХ

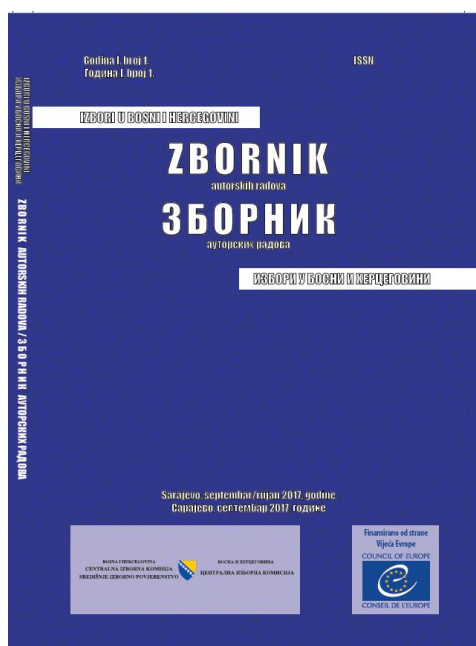
⁸⁷ Брошура је доступна на линку: http://www.izbori.ba/Documents/2017/N_T_2017/Nove_tehnologije.pdf

(Тарви Мартенс 2015: „О напрецима у изборним процесима у Босни и Херцеговини“, Коначни извјештај; Извјештај Петера Волфа итд.) дио су публикације, као и ауторски радови запослених у изборној администрацији у Босни и Херцеговини.

402. Публикација је подијељена делегатима у Дому народа Парламентарне скупштине БиХ, Савјету министара БиХ, Савјету Европе – Канцеларија у Сарајеву, ОЕБС мисији у БиХ, Канцеларији високог представника у БиХ, ауторима радова и предсједницима политичких партија који партиципирају у власти и другима.

1.3.5. Пројекат „Зборник ауторских радова“

403. У оквиру овога пројекта Централна изборна комисија БиХ је припремила и издала први зборник ауторских радова на тему „Избори у Босни и Херцеговини“. Стручна публикација обрађује 10 питања и тема који су доминирали на постизборној конференцији „Локални избори 2016 – научене лекције“ (Сарајево, 23. и 24. фебруар 2017. године). У првом броју Зборника објављено је 10 ауторских радова (чланака) који обрађују сљедеће теме: бирачко право, принципи рада изборне администрације, увођење нових технологија у изборни систем Босне и Херцеговине, изборне листе и карактер мандата, рокови за успостављање власти након спроведених избора, тростепеност у поступцима заштите изборног права – специфичност Изборног закона БиХ, учешће политичких партија у изборном процесу у БиХ – правна лица или удружења грађана, анализу неограничених узастопних мандата (градо)начелника у изборном систему БиХ – аномалија или добра пракса, политичко дјеловање у БиХ кроз изборни систем и на крају, анализу бирачког права – обмана бирача као (не)легитимно средство освајања власти.

Слика 8. Зборник радова „Избори у Босни и Херцеговини“
прво издање

404. Аутори и коаутори стручних радова су предсједница и чланови Централне изборне комисије БиХ, предсједници општинских/ градских изборних комисија, представници невладиног сектора и државни службеници Секретаријата Централне изборне комисије БиХ, који су били учесници стручне конференције те дали свој допринос у номиновању појединих стручних питања за расправу и формулисању одређених иницијатива за

измјену закона и подзаконских аката којим је регулисан изборни процес у Босни и Херцеговини. Неки од њих су истовремено и истакнути чланови академске заједнице. Циљ ове публикације је да информише ширу јавност са стручног аспекта, користећи се теоретским и практичним знањем аутора о изборном процесу, те да у даље процесе размјене изборног искуства укључи академску и научну заједницу, невладин сектор и изборну администрацију, те допринесе подстицању стварања нових стручно-научних радова на тему избори у Босни и Херцеговини, што је додатни искорак у побољшању изборног процеса, а са основном сврхом да се користи у даљој едукацији изборних актера у Босни и Херцеговини. Публикација је штампана у 1.200 примјерака на босанском/хрватском/српском језику.⁸⁸

1.4 Сарадња са међународним организацијама и невладиним сектором

405. Током 2017. године Централна изборна комисија БиХ је наставила сарадњу са Савјетом Европе у Стразбуру и Канцеларијом Савјета Европе у Сарајеву и Конгресом локалних и регионалних органа власти Савјета Европе (Конгрес), Организацијом за безбједност и сарадњу у Европи у БиХ (ОЕБС БиХ), Канцеларија ОЕБС-а за демократске институције и људска права (ОЕБС/ КДИЉП), IDEA International.
406. Дана, 4. 7. 2017. године Меморандум о разумијевању потписали су Централна изборна комисија БиХ и Мисија Организације за безбједност и сарадњу у Европи у БиХ. Меморандум су потписали др Ирена Хациабдић, предсједница Централне изборне комисије БиХ и Њ. Е. амбасадор Џонатан Мур, шеф Мисије ОЕБС-а у БиХ. Потписивањем Меморандума Мисија ОЕБС-а у БиХ наставља да пружа помоћ Централној изборној комисији БиХ у прибављању стручних мишљења и ставова релевантних међународних организација (укључујући, између осталих, Венецијанску комисију Савјета Европе и ОЕБС / КДИЉП о свим питањима која су у надлежности Централне изборне комисије БиХ. Меморандум омогућава и спровођење пројеката с циљем унапређења изборног процеса као и унапређења у домену испуњавања осталих одговорности Централне изборне комисије БиХ. Сарадња Централне изборне комисије БиХ и Мисије ОЕБС-а у БиХ фактички постоји све вријеме од успостављања Централне изборне комисије БиХ до данас.

⁸⁸ Из предговора Зборника радова „Избори у Босни и Херцеговини“ – прво издање, Сарајево, септембар 2017. године

Фотографија 23. Потписивање Меморандума о разумијевању са ОЕБС-ом БиХ

407. Од 20. 9. 2017. године Централна изборна комисија БиХ је ангажовала службеника Секретаријата у својству секретара за сарадњу са VoICE:NET мрежом. VoICE:NET је свјетска иницијатива мрежа за информисање, комуникацију и образовање бирача. У почетном стадијуму сарадње са VoICE:NET мрежом Централна изборна комисија БиХ је доставила допринос за издање часописа који објављује VoICE:NET у периоду октобар – децембар 2017. године, односно поздравну поруку предсједнице Централне изборне комисије БиХ др Ирене Хациабдић и чланак о бирачима који гласају изван Босне и Херцеговине.
408. Представници Централне изборне комисије БиХ су, такође, учествовали у раду: Одбора директора Међународне фондације за изборне системе (IFES); Координационог одбора за спровођење Цендер акционог плана БиХ; тематских конференција које су организовали Комисија за равноправност полова, Министарство за људска права и избјеглице БиХ, Агенције за равноправност полова БиХ; конференције „Промоција првог извјештаја мониторинга спровођења Стратегије за борбу против корупције 2015–2019. и Акционог плана за спровођење Стратегије за борбу против корупције 2015–2019“ које је организовала Агенција за превенцију корупције и координанцију борбе против корупције, и другим догађајима.
409. У извјештајном периоду Централна изборна комисија БиХ је одговорила на Упитнике достављене од: Централне изборне комисије Молдавије, Организације за економску сарадњу и развој (OECD); Савјета Европе РРС број 19 – подносилац питања делегација Словеније; Упитник Венецијанске комисије; Упитник о телекомуникацијским системима у институцијама БиХ; Упитник о изборима A-WEB и попунила A-WEB вики онлајн базу података о изборном систему БиХ.

1.5. Обука и стручно усавршавање запослених

410. Централна изборна комисија БиХ доношењем годишњег програма обуке запослених у Секретаријату Централне изборне комисије БиХ настоји обезбиједити даље усавршавање како би њихове вјештине и знање пратили напредак у релевантним областима рада. Такође, обезбјеђење обуке представља и један од начина за мотивисање запослених и повећање укупне ефикасности пословања.
411. Обуке запослених у Централној изборној комисији БиХ су усклађене са стратешким циљевима институције као и индивидуалним и тимским циљева проистеклим из оперативних задатака. Динамика реализације стручног образовања запослених је била усклађена са динамиком активности Централне изборне комисије БиХ и расположивим буџетом.
412. С циљем професионалног развоја и усавршавања државних службеника/запослених особље Централне изборне комисије БиХ је учествовало на специјалистичким семинарима и обукама од којих издвајамо:
- Припрема годишњег програма рада и извјештаја о раду у институцијама Босне и Херцеговине
 - Значај обавезе држава у вези са имплементацијом Свјетског програма за образовање из људских права
 - Израда годишњег извјештаја о рјешавању управних ствари у управном поступку
 - Увођење Оквира компетенција у процес запошљавања државних службеника у институцијама БиХ
 - Train the Trainers Workshop –How to organise and deliver quality training programs
 - Настанак облигационих односа закључивањем уговора у институцијама БиХ
 - Имплементација пресуда Европског суда за људска права
 - Efficient and Effective Speaking in English-Business Communication (webinar)
 - Специјалистички курс енглеског језика Б2I; Специјалистички курс енглеског језика Б2 (б) –II циклус; Специјалистички курс енглеског језика (Б1/Б2) II циклус; English Communication Skills Workshop.
 - Анализа радних мјеста и систематизација радних мјеста; Уводна обука за менаџере обука у институцијама БиХ; Обука о процјени утицаја прописа на корупцију; Савремена пословна комуникација (*webinar*); Управљање стресом и временом (*webinar*); Практична примјена *power point-a* (*webinar*); Транспарентно управљање животном средином (е-курс); Подизање нивоа услуга клијентима (*webinar*); Дисциплински поступак у органима управе; Обука из области фискалне процјене утицаја; Примјена Закона о јавним набавкама; Практична примјена *Excel-a* (*webinar*); Превенција и заштита од дискриминације; Електронске јавне набавке; Стратешко планирање (е-курс); Мобинг (е-курс).

2. Закључна разматрања

413. Централна изборна комисија БиХ је и у 2017. години значајан дио својих активности усмјерила на успостављање међународне сарадње и размјену искустава кроз активно учешће на конференцијама, семинарима и разним облицима едукација, што омогућава упознавање са најактуелнијим трендовима у развоју изборних система и примјене закона из области финансирања политичких партија. Учешћем на међународним конференцијама Централна изборна комисија БиХ настоји дати пуни допринос у афирмацији Босне и Херцеговине кроз успостављање сарадње са тијелима за спровођење избора других земаља, наставак сарадње са IFES-ом, ОЕБС-ом, Савјетом

Европе, International IDEA, као и активним учешћем на конференцијама и састанцима тијела Удружења европских изборних службеника (АСЕЕЕО) и Удружења свјетских изборних тијела (А-WEB) и других међународних организација.

414. У 2017. години потписана су два меморандума о разумијевању и то са Изборном комисијом Индије и ОЕБС БиХ.
415. Представници Централне изборне комисије БиХ су у 2017. години учествовали на два међународна семинара/радионице, 3 конференције, 1 студијском путовању, једном програму изградње капацитета и у 4 изборне посматрачке мисије.
416. У 2017. години имплементирано је 5 пројеката које је финансирао Савјет Европе. Циљ пројеката је био пружање подршке организацији постизборне конференције; развој наставног плана и програма Центра за едукацију Централне изборне комисије БиХ; изградња лидерских капацитета и акредитирање фацилитатора за LEAD обуку и спровођење обуке за предсједнике ОИК/ГИК из области лидерства; додатно обучавање тренера предсједника и чланова бирачких одбора; експертна подршка раду Интерресорне радне групе за анализу стања и предлагање модалитета за увођење нових технологија у изборни процес; припрема и штампање брошуре о информатичким технологијама; припрема и штампа зборника ауторских радова као сегмента издавачке дјелатности Централне изборне комисије БиХ.
417. Током 2017. године настављена је сарадња са невладиним сектором, а посебно са Удружењем изборних службеника у БиХ и Коалицијом „Под лупом“.
418. Државни службеници Централне изборне комисије БиХ су током 2017. године учествовали на обавезним едукацијама које је организовала Агенција за државну службу БиХ, као и обукама које су организовале специјалистичке компаније.
419. Као и до сада, за Централну изборну комисију БиХ међународна сарадња представља веома важан сегмент у раду те ће и убудуће наставити интензивно да остварује међународне контакте.

VI. ДИО

**ЈАВНОСТ РАДА
ЦЕНТРАЛНЕ
ИЗБОРНЕ
КОМИСИЈЕ
БиХ**

1. Јавност рада Централне изборне комисије БиХ

420. Централна изборна комисија БиХ јавност рада сматра веома важним сегментом свог функционисања и због тога посебну пажњу у овом извјештају посвећујемо управо томе. Централна изборна комисија БиХ своју законску обавезу, када је у питању јавност рада и слобода приступа информацијама, испуњава кроз досљедну примјену основних принципа јавног информисања, као што су: отвореност, истинитост и одговорност, координација, благовременост и корисност. У информисању јавности Централна изборна комисија БиХ углавном користи општеприхваћена формална средства информисања, као што су: интернет, конференције за новинаре, изјаве и саопштења за јавност.
421. Централна изборна комисија БиХ је на 28. сједници одржаној 25. 5. 2017. године усвојила нови водич за приступ информацијама којим је прописано да се информације о раду Централне изборне комисије БиХ могу добити и неформално, путем телефона у контакту са стручним савјетником за односе са јавношћу. На тај начин је олакшан пут приступа информацијама којим располаже Централна изборна комисија БиХ. Формално поднесених захтјева за приступ информацијама у 2017. години је било 55, на које је Централна изборна комисија БиХ одговорила благовремено у складу са Законом о слободи приступа информацијама.
422. Медији, политички субјекти и невладине организације су у највећој мјери заинтересовани за рад Централне изборне комисије БиХ. Јавност рада Централна изборна комисија БиХ углавном обезбјеђује на следеће начине:
- обавјештавањем јавности о одржавању сједница,
 - давањем обавјештења о активностима Централне изборне комисије БиХ,
 - изјавама за јавност председника и чланова Централне изборне комисије БиХ,
 - одржавањем конференција за медије,
 - омогућавањем посматрачима политичких субјеката, удружењима грађана и међународним посматрачима да присуствују сједницама, да посматрају друге активности Централне изборне комисије БиХ, као и да имају приступ свим релевантним документима у складу са законом,
 - објављивањем донесених одлука, путем интернет странице Централне изборне комисије БиХ, и „Службеним гласницима”,
 - на други начин који одреди Централна изборна комисија БиХ.
423. Централна изборна комисија БиХ, је настојала да свој рад што директније представи јавности, што потврђује и чињеница о присуству бројних представника писаних и електронских медија, укључујући и РТВ сервисе, активностима Централне изборне комисије БиХ.

Фотографија 24. Годишња конференција за медије
Централне изборне комисије БиХ

424. Сједнице Централне изборне комисије БиХ су јавне. Све релевантне информације и одлуке које доноси Централна изборна комисија БиХ могу се добити на:

1. *Интернет страници Централне изборне комисије Босне и Херцеговине, www.izbori.ba, која својим садржајем информише јавност о активностима Централне изборне комисије БиХ, укључујући законску и подзаконску регулативу и базе података за које не постоје законске препреке за објављивање.*

2. *Конференцијама за новинаре и у саопштењима за јавност.* Централна изборна комисија БиХ је у 2017. години одржала 6 конференција за новинаре и објавила 72 саопштења за јавност. Конференције су организоване у оним ситуацијама када је требало саопштити важне одлуке и ставове Централне изборне комисије БиХ и када се сматрало да саопштење за јавност не може скренути довољно пажње прималаца информације.

425. Писани медији у БиХ су у 2017. години објавили више од 2.000 чланака о раду Централне изборне комисије БиХ, што потврђује висок степен отворености и транспарентности Централне изборне комисије БиХ према јавности.

426. У 2017. години објављени чланци су се углавном односили на: посредне изборе за Градско вијеће Града Сарајева и Скупштину Града Источно Сарајево, поновљене изборе у општини Столац, округле столове, обуке, отварање Центра за едукацију, пријевремене изборе у Трнову и Гламочу итд.

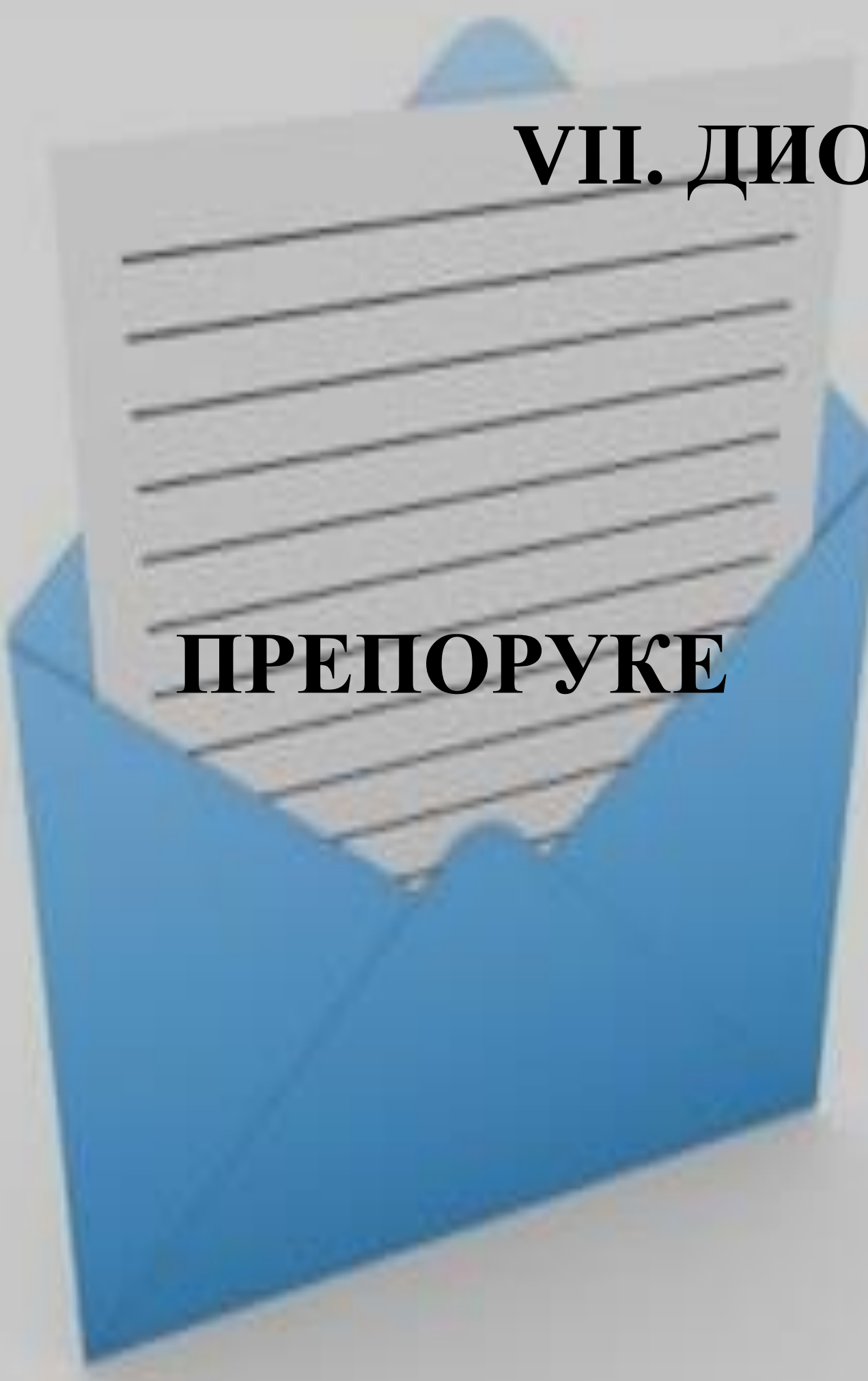
2. Закључна разматрања

427. Централна изборна комисија БиХ јавност рада сматра важном претпоставком за вјеродостојност свог дјеловања. Стога, посебна пажња се посвећује што потпунијем и разумљивијем информисању домаће и међународне јавности о својим циљевима и мјерама за њихово остваривање, као и о резултатима својих активности. Примјеном различитих облика информисања Централна изборна комисија БиХ је и током 2017. године редовно обавјештавала јавност о свим важнијим аспектима свог дјеловања. Саопштења за јавност о одлукама Централне изборне комисије БиХ објављивана су непосредно након сједница на којима су одређене одлуке донесене.

428. На интернет страници Централне изборне комисије БиХ www.izbori.ba омогућен је увид у законску и подзаконску регулативу која се односи на дјеловање Централне изборне комисије БиХ, те упутства и обрасци за примјену важећих прописа поштујући кључне принципе информисања јавности.

429. Централна изборна комисија БиХ ће наставити праксу објективног и благовременог информисања јавности о свом раду. У досадашњем раду није било примједба на приступ информацијама које су у посједу Централне изборне комисије БиХ.

430. Један од дугорочних циљева Централне изборне комисије БиХ је континуирани рад на јачању имиџа ове институције у јавности.

VII. ДИО

ПРЕПОРУКЕ

1. Препоруке

431. Као и у претходном периоду Централна изборна комисија БиХ жели да препоручи да је у наредном периоду неопходно посветити пажњу даљем унапређењу изборног законодавства уз активан ангажман њених чланова, прије свега у раду интерресорне радне групе (Интерресорне радне групе за измјену и допуну изборног законодавства који би својим знањем и искуством могли допринијети давању препорука за усвајање квалитетних законских рјешења.
432. На основу наведеног и досадашњих стечених искустава у примјени закона из надлежности Централне изборне комисије БиХ, предлагемо да Парламентарна скупштина БиХ прихвати сљедеће препоруке:

А) Измјене изборног законодавства

433. Наставити са радом на измјенама изборног законодавства у Босни и Херцеговини у оквиру Интерресорне радне групе за измјену изборног законодавства у Босни и Херцеговини и интензивирати рад на његовој синхронизацији да би се окончао најкасније до расписивања Општих избора 2018. године.
434. Спровести пресуде Суда за људска права у Стразбуру⁸⁹.
435. Спровести Одлуку Уставног суда БиХ, број: У-9/09 од 26. 11. 2010. године⁹⁰, која се односи на Град Мостар, а у вези са Рјешењем Уставног суда БиХ од 18. 1. 2012. године,⁹¹ као и одлуку Уставног суда БиХ, број У 23/14 од 1. децембра 2016. године која се односи на питања попуне клубова у Дому народа Парламента Федерације БиХ.
436. Неопходно је да до расписивања избора 2018. године надлежни државни и ентитетски органи преиспитају и ажурирају број лица са бирачким правом која имају статус расељеног лица, у смислу заштите интегритета Централног бирачког списка.
437. Преиспитати број мандата, као и границе изборних јединица у складу с одредбама Изборног закона БиХ.⁹²
438. Интензивирати активности на рјешавању питања ентитетског држављанства за бираче из Брчко дистрикта БиХ као предуслов за њихово гласање на општим изборима.⁹³
439. Размотрити питање права гласа држављана Босне и Херцеговине и Федерације БиХ из Брчко дистрикта БиХ, с обзиром на то да не учествују у избору делегата у Дом народа Парламента Федерације БиХ.⁹⁴
440. Обезбиједити успостављање нових технолошких рјешења у изборном процесу.

⁸⁹ Сејдић и Финци против БиХ – пресуда од 22. 12. 2009. године; Зорнић против Босне и Херцеговине - пресуда од 15. 7. 2014; Шлаку против Босне и Херцеговине – пресуда од 26. 5. 2016; Пилав против Босне и Херцеговине – пресуда од 9. 6. 2016. године

⁹⁰ „Службени гласник БиХ“, бр. 63/11

⁹¹ Препорука из Извјештаја о спровођењу закона из надлежности ЦИКБиХ за 2015. и 2016. годину

⁹² Ibid.

⁹³ Ibid.

⁹⁴ Ibid.

441. Прецизирати одредбе које ће онемогућити вођење изборне кампање ван прописаног периода, тј. постојање „забрањене кампање“ прије званичног почетка 30 дана до дана избора.
442. Унаприједити одредбе против говора мржње с циљем спречавања непримјерене реторике у предизборној кампањи.
443. Омогућити ефикаснији и деполитизован рад бирачких одбора на начин да предсједник/замјеник буду непартијски чланови у полупрофесионалном статусу.
444. Заштиту изборног права регулисати тако да се тростепени поступак користи само у изузетним случајевима и за најтеже облике кршења изборног законодавства.
445. Прописати обавезу Централне изборне комисије БиХ да на захтјев бирача и политичких субјеката издаје обавезујуће мишљење о спровођењу Изборног закона БиХ.
446. Кроз реализацију IV фазе пројекта „Јединствени изборни информациони систем БиХ“ – ЈИИС БиХ наставити процес изградње изборне информационе инфраструктуре, чиме ће се обезбиједити увезивање свих изборних операција у један јединствен систем.⁹⁵
447. Све измјене и допуне Изборног закона БиХ нужно је донијети благовремено како би Централна изборна комисија БиХ усвојила неопходни сет подзаконских прописа, инсталирала и тестирала одговарајући софтвер у оквиру Јединственог изборног информационог система БиХ – ЈИИС БиХ, те спровела обуку изборне администрације у Босни и Херцеговини. Све измјене и допуне Изборног закона БиХ би требало радити у неизборној години.⁹⁶

В) Област финансирања политичких партија

448. Преиспитати и избалансирати постојеће законодавство у области организовања и политичког дјеловања политичких партија.⁹⁷
449. Унаприједити правни оквир којим се обезбјеђује транспарентност финансирања предизборне кампање политичких партија како би се обезбиједило објављивање извора финансирања прије дана избора.
450. Унаприједити одредбе изборног законодавства с циљем сужавања простора за (зло)употребу јавних ресурса у предизборној кампањи, изван формалног финансирања политичких партија.
451. Увести строже казне за незаконито финансијско пословање политичких партија, тј. демотивисати политичке партије за свјесно кршење одредаба Закона о финансирању политичких партија.
452. Потпуна имплементација препорука ГРЕКО.

⁹⁵*Ibid.*

⁹⁶*Ibid.*

⁹⁷*Ibid.*

С) Област јавних набавки

453. Централна изборна комисија БиХ у својим редовним активностима, а посебно у изборним годинама, значајан дио својих капацитета ангажује на спровођењу процеса јавних набавки. С тим у вези предлажемо да се размотри могућност централизације процеса јавних набавки на нивоу институција Босне и Херцеговине, а уколико то није могуће, да се Централној изборној комисији БиХ додијели посебан статус и специфичне процедуре у јавним набавкама за набавку изборног материјала и опреме по узору на нека друга тијела за спровођењу избора, на примјер Државно изборно повјеренство Републике Хрватске.⁹⁸

Е) Увођење нових технологија у изборни процес у Босни и Херцеговини

454. Слиједом препорука Интерресорне радне групе за анализу стања и предлагање модалитета увођења нових технологија у изборни процес у Босни и Херцеговини наставити активности на увођењу нових технологија у изборни процес у Босни и Херцеговини кроз активан ангажман чланова Централне изборне комисије БиХ у раду Интерресорне радне групе за израду Стратегије за примјену нових технологија у изборном процесу у Босни и Херцеговини и Акционог плана за спровођење Стратегије за примјену нових технологија у изборном процесу у Босни и Херцеговини у складу са закључком број 7 Савјета министара БиХ са 108. сједнице одржане 19. 7. 2017.⁹⁹
455. Централна изборна комисија БиХ очекује да Интерресорна радна група за израду Стратегије за примјену нових технологија у изборном процесу у Босни и Херцеговини и Акционог плана за спровођење Стратегије за примјену нових технологија у изборном процесу у Босни и Херцеговини у што скорије вријеме изради поменути стратегију и акциони план, а ради усвајања у Парламентарној скупштини БиХ.

Ф) Магацин Централне изборне комисије БиХ

456. Пронаћи трајно рјешење за магацин изборног материјала и опреме Централне изборне комисије БиХ.

Г) Подршка развоју људских потенцијала и унапређењу сарадње са свим заинтересованим странама

457. Стављањем у функцију Центра за едукацију Централне изборне комисије БиХ, који ће функционисати као регионални едукативни и ресурсни центар за изборну администрацију, политичке партије, невладин сектор, медије и све заинтересоване стране, неопходно је обезбиједити да Савјет министара Босне и Херцеговине одобри Правилник о измјенама и допунама Правилника о унутрашњој организацији Секретаријата Централне изборне комисије БиХ који је тренутно у процедури одобравања како би се обезбиједила континуирана кадровска, финансијска и материјална подршка за успјешно функционисање Центра за едукацију.¹⁰⁰
458. Надлежне институције треба да пруже сву неопходну подршку Централној изборној комисији БиХ за имплементацију преосталих препорука ГРЕКО.

⁹⁸ Препорука из Извјештаја о спровођењу закона из надлежности ЦИКБиХ за 2015. и 2016. годину

⁹⁹ Акт Секретаријата Савјета министара БиХ број: 05-07-1-1870-19/17 од 20. 7. 2017. године

¹⁰⁰ Ibid.

459. Парламентарна скупштина БиХ потврђује одређење да се очува независност Централне изборне комисије БиХ као органа чије надлежности произилазе из надлежности Парламентарне скупштине БиХ, а у смислу даљег обезбјеђења финансијске, кадровске и нормативно-правне стабилности Централне изборне комисије БиХ.

Број: 04-2-07-10-299-1/18

Предсједница

Сарајево, 29. март 2018. године

Др Ирена Хациабдић

АНЕКС

Попис материјалних прописа које Централна изборна комисија БиХ директно примјењује у спровођењу својих надлежности

- Изборни закон Босне и Херцеговине („Службени гласник БиХ“, број: 23/01, 7/02, 9/02, 20/02, 25/02, 4/04, 20/04, 25/05, 52/05, 65/05, 77/05, 11/06, 24/06, 32/07, 33/08, 37/08, 32/10, 18/13, 7/14 и 31/16);
- Изборни закон Републике Српске („Службени гласник РС“, број: 34/02, 35/02, 24/04, 19/05, 24/12 и 109/12);
- Изборни закон Брчко дистрикта БиХ („Службени гласник Брчко дистрикта БиХ“, број: 17/08 и 43/08);
- Закон о финансирању политичких партија („Службени гласник БиХ“, број: 95/12 и 41/16);
- Закон о Савјету министара Босне и Херцеговине („Службени гласник БиХ“, број: 30/03, 42/03, 81/06, 76/07, 81/07, 94/07 и 24/08);
- Закон о агенцији за превенцију корупције и координацију борбе против корупције („Службени гласник БиХ“, број: 103/09 и 58/13);
- Закон о избору, престанку мандата, опозиву и замјени начелника у општинама Федерације Босне и Херцеговине („Службене новине Федерације БиХ“, бр. 19/08);
- Закон о локалној самоуправи („Службени гласник РС“, бр. 97/16);
- Статути општина и градова;
- Статут Брчко дистрикта Босне и Херцеговине – пречишћени текст („Службени гласник Брчко дистрикта БиХ“, број: 17/08 и 39/09);
- Закон о Агенцији за идентификационе документе, евиденцију и размјену података Босне и Херцеговине („Службени гласник БиХ“, број 56/08);
- Закона о јединственом матичном броју („Службени гласник БиХ“, број: 32/01, 63/08, 103/11 и 87/13),
- Закона о пребивалишту и боравишту држављана Босне и Херцеговине („Службени гласник БиХ“, број: 32/01, 56/08 и 58/15);
- Закон о личној карти држављана Босне и Херцеговине („Службени гласник БиХ“, број: 32/01, 16/02, 53/07, 56/08 и 18/12);
- Закон о слободи приступа информацијама у Босни и Херцеговини („Службени гласник БиХ“, број: 28/00, 45/06, 102/09, 62/11 и 100/13);
- Закон о политичким организацијама („Службени лист СРБиХ“, бр. 27/91 – преузет у Федерацији БиХ);

- Закон о политичким организацијама („Службени гласник РС“, бр. 15/96);
- Закон о политичким организацијама („Службени гласник Брчко дистрикта БиХ“, број: 12/02, 19/07 и 2/08);
- Закон о извршењу буџета Федерације БиХ (доноси се сваке године);
- Закон о финансирању политичких странака из буџета Републике, града и општине („Службени гласник РС“, бр. 65/08);
- Закон о финансирању политичких странака из буџета Брчко дистрикта Босне и Херцеговине („Службени гласник Брчко дистрикта БиХ“, број: 29/04, 14/07 и 19/07);
- Закон о рачуноводству и ревизији Босне и Херцеговине („Службени гласник БиХ“, бр. 42/04);
- Закон о рачуноводству и ревизији у Федерацији Босне и Херцеговине („Службене новине Федерације БиХ“, бр. 83/09);
- Закон о рачуноводству и ревизији Републике Српске („Службени гласник РС“, бр. 94/15);
- Закон о рачуноводству и ревизији у Брчко дистрикту Босне и Херцеговине („Службени гласник Брчко дистрикта БиХ“, број: 6/06 и 09/07);
- Закон о спречавању прања новца и финансирања терористичких активности („Службени гласник БиХ“, бр. 47/14);
- Закон о платама и накнадама у институцијама Босне и Херцеговине („Службени гласник БиХ“, број: 50/08, 35/09, 75/09, 32/12, 42/12, 50/12, 32/13, 87/13, 75/15, 88/15, 16/16, 94/16 и 72/17);
- Закон о државној служби у институцијама Босне и Херцеговине („Службени гласник БиХ“, број: 19/02, 35/03, 4/04, 17/04, 26/04, 37/04, 48/05, 2/06, 32/07, 43/09, 8/10, 40/12 и 93/17);
- Закон о раду у институцијама Босне и Херцеговине („Службени гласник БиХ“, број: 26/04, 7/05, 48/05, 50/08, 60/10, 32/13 и 93/17);
- Закон о управном поступку („Службени гласник БиХ, број: 29/02, 12/04, 88/07, 93/09 и 41/13 и 53/16);
- Закон о управним споровима Босне и Херцеговине („Службени гласник БиХ“, број: 19/02, 88/07, 83/08 и 74/10);
- Закон о управи („Службени гласник БиХ“, број: 32/02, 102/09 и 72/17);
- Закон о јавним набавкама („Службени гласник БиХ“, бр. 39/14);

- Закон о заштити личних података („Службени гласник БиХ“, број: 49/06, 76/11 и 89/11);
- Закон о Правобранилаштву Босне и Херцеговине („Службени гласник БиХ“, број: 8/02, 10/02, 44/04, 102/09 и 47/14).